

Interreg



Współfinansowany przez  
UNIE EUROPEJSKĄ

Polska – Słowacja



**Twórcy i rzemieślnicy pogranicza:** Beskid Niski, Bieszczady i Horný Zemplín  
**Tvorcovia a remeselníci z pohraničia:** Beskid Niski, Bieszczady a Horný Zemplín



**Opracowanie:** Agnieszka Pieniążek

**Projekt graficzny, koncepcja okładki, druk:**  
Ragnarok Studio Natalia Guzik-Ryś

**Copyright:** Fundacji Instytut Regionalny

**Nakład:** 1000 egzemplarzy

**Wydawca:** Fundacja Instytut Regionalny  
Bystre 39, 38-606 Baligród

adres do korespondencji:  
Rynek 16/1, 35-064 Rzeszów  
tel. +48 17 850 01 81

e-mail: [instytut.regionalny.fundacja@gmail.com](mailto:instytut.regionalny.fundacja@gmail.com)  
[www.instytutregionalny.eu](http://www.instytutregionalny.eu)

Wyłącznie odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji ponoszą jej autorzy i nie może być ona utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej oraz Samorządowego Kraju Preszowskiego

Projekt „Ludzie dla ludzi” – aktywizacja i łączenie rzemieślników na obszarze przygranicznym (Horný Zemplín, Beskid Niski i Bieszczady) jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach programu Interreg Polska – Słowacja 2021-2027



**Spracovala:** Agnieszka Pieniążek

**Grafická úprava, návrh obálky, tlač:**  
Ragnarok Studio Natalia Guzik-Ryś

**Copyright:** Fundacji Instytut Regionalny

**náklad:** 1000 kusov

**Vydavateľ:** Fundacja Instytut Regionalny  
Bystre 39, 38-606 Baligród

korešpondenčnú adresu:  
Rynek 16/1, 35-064 Rzeszów  
tel. +48 17 850 01 81

e-mail: [instytut.regionalny.fundacja@gmail.com](mailto:instytut.regionalny.fundacja@gmail.com)  
[www.instytutregionalny.eu](http://www.instytutregionalny.eu)

Výhradnú zodpovednosť za obsah tejto publikácie nesú jej autori a nemožno ju stotožňovať s oficiálnym stanoviskom Európskej únie a Prešovského samosprávneho kraja

Projekt „Ľudia pre ľudí” – aktivizovanie a prepájanie remeselníkov pohraničnej oblasti (Horný Zemplín, Beskid Niski a Bieszczady), je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021-2027

Rzeszów 2024

ISBN: 978-83-959917-7-6

# Spis Treści / Obsah



Wprowadzenie .....	4
Funkcjonowanie lokalnych rzemieślników z obszaru objętego projektem po stronie polskiej i słowackiej .....	5
Wybrani twórcy/rękodzielnicy - Polska .....	11
Wybrani twórcy/rękodzielnicy - Słowacja .....	53
Wybrane instytucje i organizacje wspierające działalność lokalnych twórców/rękodzielników .....	90
Przykłady dobrych praktyk .....	110



Úvod .....	4
Pôsobenie miestnych remeselníkov v oblasti projektu na poľskej a slovenskej strane .....	5
Vybraní umelci a remeselníci - Poľsko .....	11
Vybraní umelci a remeselníci - Slovensko .....	53
Vybrané inštitúcie a organizácie podporujúce činnosť miestnych umelcov/remeselníkov .....	90
Príklady osvedčených postupov .....	110

# Wprowadzenie / Úvod

Niniejsza publikacja powstała w ramach projektu „Ludzie dla ludzi” – aktywizacja i łączenie rzemieślników na obszarze przygranicznym (Horný Zemplín, Beskid Niski i Bieszczady). Projekt obejmuje polskie powiaty: bieszczadzki, leski, sanocki, jasielski, krośnieński i brzozowski, a także słowackie: Medzilaborce, Svidník, Stropkov i Snina. Jego głównym celem jest współpraca osób działających w zakresie kultury tradycyjnej, rzemiosła, gastronomii, rekreacji i ekologii, a także aktywizacja lokalnych społeczności poprzez łączenie i wspieranie twórców z tych regionów.

W ramach projektu identyfikowani są aktywni rzemieślnicy i liderzy lokalnych społeczności, którzy poprzez swoją działalność kulturową i promują tradycyjne rzemiosła. Cele szczegółowe obejmują edukację lokalnych liderów w zakresie tworzenia zrównoważonych produktów turystycznych oraz integrację rzemieślników z różnych regionów w celu współpracy.

Publikacja ta prezentuje informacje na temat lokalnych rzemieślników oraz ich działalności na obszarze realizacji projektu. Zawiera opisy funkcjonowania twórców z Polski i Słowacji, prezentując instytucje i organizacje wspierające ich działalność oraz przykłady dobrych praktyk z obu stron granicy. Celem tego opracowania jest nie tylko pokazanie dziedzictwa kulturowego, ale również inspiracja do dalszego rozwoju współpracy międzynarodowej, która pozwala na wspólne budowanie trwałych i zrównoważonych produktów turystycznych, które łączą kulturę, tradycję i nowoczesność.



## Partnerzy projektu / Partneri projektu:



**Fundacja Instytut Regionalny**  
Bystre 39, 38-606 Baligród, Polska  
Adres do korespondencji:  
Rynek 16/1, 35-064 Rzeszów, Polska  
+48 17 850 01 87  
instytut.regionalny.fundacja@gmail.com  
www.instytutregionalny.eu



**Take naše, občianske združenie**  
J. Záborského 2319/10A  
Veľký Šariš 082 21, Slovensko  
+421 944 570 252  
info@takenase.org  
www.takenase.org



# Funkcjonowanie lokalnych rzemieślników na obszarze objętym projektem po stronie polskiej i słowackiej

W związku z realizacją projektu „Ludzie dla ludzi” – aktywizacja i łączenie rzemieślników na obszarze przygranicznym (Horný Zemplín, Beskid Niski i Bieszczady) podjęto próbę identyfikacji twórców i rękodzielników działających na terenie objętym projektem, tj. po stronie polskiej powiaty: bieszczadzki, leski, sanocki, jasielski, krośnieński i brzozowski, a po słowackiej: Medzilaborce, Svidnik, Stropkov oraz Snina.

## Strona polska

W celu identyfikacji twórców, przeprowadzono analizę materiałów dostępnych na stronach internetowych urzędów gmin, powiatów, organizacji pozarządowych oraz prywatnych osób. Ponadto, analizie poddano informacje publikowane na portalach społecznościowych, przede wszystkim na profilach na Facebooku. Należy zauważyć, iż zdecydowana większość zestawień, informacji do których udało się dotrzeć związana była z realizacją różnych projektów lub podobnych przedsięwzięć. Część z nich była rezultatem prywatnych inicjatyw. Szczególnym przykładem takiej inicjatywy jest profil „Twórcy Bieszczad” prowadzony przez Małgorzatę Kruk, na którym zgromadzono zdjęcia prac wielu artystów z Bieszczad.

Na podstawie tych działań, w pierwszych miesiącach realizacji projektu zidentyfikowano ponad 170 twórców i rękodzielników, którzy na swoje miejsce zamieszkania wybrali obszar realizacji projektu. Jedna trzecia wszystkich zidentyfikowanych osób, jako miejsce zamieszkania wskazywała powiat krośnieński. W wielu przypadkach nie udało się uzyskać pełnych informacji, co może wynikać z trudności w dotarciu do niektórych danych, takich jak adresy mailowe, szczegóły dotyczące miejsca zamieszkania czy zakresu działalności. Ponadto, część informacji była nieaktualna, co wskazuje na potrzebę ciągłej weryfikacji zbieranych danych.

Wśród zidentyfikowanych artystów zauważalna jest duża różnorodność form twórczości, obejmująca m.in.:

- malarstwo (wykonywane różnymi technikami oraz na różnych materiałach, w tym na szkle czy na tkaninie),
- tworzenie ikon,
- bibułkarstwo,
- rękodzielnicze wytwarzanie biżuterii (w tym biżuterii koralikowej),
- haft,
- koronkarstwo,
- filcowanie,
- tkactwo gobelinów,
- rzeźbę,
- wyroby użytkowe z drewna (np. naczynia, łyżki),
- ceramikę,
- wikliniarstwo,
- tworzenie witraży,
- wyroby z produktów pszczelich, takich jak miód i propolis, tworzenie świec woskowych.



Każda z tych form rzemiosła podkreśla nie tylko sztuka artystów, ale również unikalne połączenie tradycji z nowoczesną interpretacją.

## ■ Wydarzenia promujące rzemieślników

Organizowane są wydarzenia promujące lokalnych twórców i ich produkty. Przykładem takich wydarzeń są:

- Jarmark Ikon w Sanoku (powiat sanocki)
- Targi Rzemiosła, Przedsiębiorczości i Leśnictwa „Agrobieszczady” w Lesku (powiat leski)
- Natchnieni Bieszczadem w Cisnej ([www.natchnienibieszczadem.pl](http://www.natchnienibieszczadem.pl)) (powiat leski)
- Bieszczadzki Festiwal Sztuk (powiat bieszczadzki)
- Powojenne Targi Końskie w Lutowiskach (powiat bieszczadzki)
- Międzynarodowy Festiwal Folkloru Karpat w Trzcinicy (powiat jasielski)
- Łemkowski Kermesz w Olchowcu (powiat krośnieński)

Wydarzenia te stanowią doskonałą platformę do promocji lokalnych twórców oraz ich prac, a także sprzyjają wymianie doświadczeń i współpracy między artystami z różnych regionów.

## ■ Strona słowacka

W ramach realizacji projektu po stronie słowackiej zidentyfikowano ponad 50 aktywnych rzemieślników, którzy kultywują tradycje oraz zajmują się także nowoczesnym rzemiosłem. Rzemieślnicy ci rzadko zrzeszają się w formalnych organizacjach. Część z nich zrzeszona jest jednak w takich organizacjach jak Centrum Wytwórczości Ludowej (Ústredie ľudovej umeleckej výroby) (uluv.sk). Zidentyfikowane aktywności, można podzielić na kilka kluczowych kategorii, które odzwierciedlają różnorodność działalności rzemieślniczej i jej zastosowanie w turystyce oraz rozwoju ekonomii społecznej po słowackiej stronie. Należą do nich:

- Wykonywanie tradycyjnych gontów ciętych i łupanych, które są wykorzystywane przy rekonstrukcji drewnianych kościołów i innych budynków.
- Tradycyjna stolarka, która koncentruje się m.in. na wymianie belek i naprawach dachów.
- Kowalstwo, które łączy funkcjonalność z estetyką, tworząc użytkowe i artystyczne elementy, takie jak kute krzyże, a toczenie umożliwia produkcję detali sakralnych, jak świeczniki oraz elementy wnętrza.
- Tworzenie pamiątek, promujących lokalne dziedzictwo poprzez np. zdobienie wielkanocnych jajek regionalnymi wzorami, tworzenie tradycyjnych haftów, kostiumów i akcesoriów, takich jak lalki. Do tej grupy zaliczyć można również tworzenie drewnianych miniatur świątyń, zabawek i przedmiotów artystycznych (w tym ceramicznych) z wykorzystaniem regionalnych wzorów.





- Rzemiosło spożywcze obejmuje przetwarzanie produktów pszczelich, takich jak miód oraz tworzenie świec woskowych.
- Zielarstwo, które korzysta z roślin leczniczych do produkcji nalewek, herbat oraz suszonych mieszanek ziołowych, a produkty owcze, takie jak bryndza, ser owczy oraz wełna, znajdują zastosowanie zarówno w kuchni, jak i w produkcji tekstyliów.
- Rzemiosło użytkowe, obejmujące np. koszykarstwo, w ramach którego wytwarzane są tradycyjne kosze i opakowania na pamiątki oraz produkcję mioteł z naturalnych materiałów. W ramach wyrobów drewnianych powstają elementy wyposażenia wnętrz, zastawy stołowe oraz kreatywne produkty, takie jak puzzle.

Każda z tych dziedzin stanowi ważny wkład w ochronę lokalnych tradycji i rozwój regionalnej gospodarki. Twórczość rzemieślnicza promuje unikalne dziedzictwo kulturowe, oferując turystom autentyczne doświadczenia i wysokiej jakości produkty.

Warto zaznaczyć, że część z tych tradycyjnych rzemioł przetrwała dzięki indywidualnym rzemieślnikom, którzy przekazują swoją wiedzę młodszemu pokoleniu. Często starsi rzemieślnicy pełnią rolę wykładowców lub mentorów, przekazując swoje umiejętności i doświadczenie. Wszyscy zidentyfikowani twórcy są osobami powyżej 40. roku życia.

#### ■ Wydarzenia promujące rzemieślników

Rzemieślnicy po stronie słowackiej regularnie biorą udział w jarmarkach rzemieślniczych organizowanych w miastach takich jak Snina, Stropkov, Svidník oraz w innych miejscowościach, m.in. w Kieżmarku i Bardejowie. Wśród interesujących wydarzeń promujących lokalnych twórców można wyróżnić:

- Človek pes a kôň (Człowiek, pies i koń) – Snina (ajcsnina.sk) (okres Snina)
- Ozveny vlčích hôr (Echa Gór Wilczych) – Ulič (festivalulic.sk) (okres Snina)
- Furmanské dni Zemplínske Hámre (okres Snina)
- Stropkovský jarmok (okres Stropkov)
- Svidnícky jarmok (okres Svidník)

Warto podkreślić, że działalność rzemieślnicza, niezależnie od miejsca jej realizacji, często ma charakter zarówno hobbystyczny, jak i profesjonalny, z podziałem na amatorskie warsztaty oraz wyspecjalizowane pracownie.

# Pôsobenie miestnych remeselníkov v oblasti projektu na poľskej a slovenskej strane

V súvislosti s realizáciou projektu „Ľudia pre ľudí“ - aktivizácia a spájanie remeselníkov v pohraničí (Horný Zemplín, Beskid Niski a Bieszczady) sa realizovalo úsilie o identifikáciu výrobcov a remeselníkov pôsobiacich na území, ktorého sa projekt týka, t. j. na poľskej strane: Bieszczadzki, Leski, Sanocki, Jasielski, krošnierški a brzozowski okres a na slovenskej strane okresy: Medzilaborce, Svidník, Stropkov a Snina.

## Poľská strana

S cieľom identifikovať výrobcov sa vykonala analýza materiálov dostupných na webových stránkach obcí, okresov, mimovládnych organizácií a súkromných osôb. Okrem toho sa analyzovali informácie zverejnené na sociálnych sieťach, predovšetkým na profiloch na Facebooku. Treba poznamenať, že prevažná väčšina zoznamov a informácií, ku ktorým sa nám podarilo dostať, sa týkala realizácie rôznych projektov alebo podobných podujatí. Niektoré z nich boli výsledkom súkromných iniciatív. Osobitným príkladom takejto iniciatívy je profil „Tvorcovia z Bieszczad“, ktorý vedie pani Małgorzata Kruk a na ktorom sa nachádzajú fotografie diel mnohých bieszczadských umelcov.

Na základe týchto aktivít bolo v prvých mesiacoch projektu identifikovaných viac ako 170 umelcov a remeselníkov, ktorí si zvolili oblasť projektu za svoje bydlisko. Jedna tretina zo všetkých identifikovaných uviedla ako miesto svojho bydliska okres Krosno. V mnohých prípadoch nebolo možné získať úplné informácie, čo môže byť spôsobené ťažkým prístupom k niektorým údajom, ako sú e-mailové adresy, údaje o mieste bydliska alebo rozsahu činnosti. Okrem toho boli niektoré informácie neaktuálne, čo poukazuje na potrebu priebežného overovania zozbieraných údajov.

Medzi identifikovanými umelcami je viditeľná široká škála tvorivých foriem vrátane.

- maľovanie (rôznymi technikami a na rôzne materiály vrátane skla alebo látky),
- písanie ikon,
- hodvábný papier,
- ručná výroba šperkov (vrátane šperkov z korálok),
- výšivky,
- čipkárstvo,
- plstenie,
- tkanie gobelínov,
- sochárstvo,
- úžitkové výrobky z dreva (napr. riad, lyžice),
- keramika,
- koreňová plastika,
- prútené výrobky,
- výrobky z včelích produktov, ako je med a propolis, výroba voskových sviečok.



Každá z týchto foriem remeselnej výroby vyzdvihuje nielen remeselnú zručnosť umelcov, ale aj jedinečnú kombináciu tradície a modernej interpretácie.

## ■ Podujatia na podporu remeselníkov

Organizujú sa podujatia na podporu miestnych umelcov a ich výrobkov. Medzi takéto podujatia patria napríklad:

- Jarmark Ikon w Sanoku (Ikonový veľtrh v Sanoku) (powiat sanocki)
- Targi Rzemiosła, Przedsiębiorczości i Leśnictwa „Agrobieszczady” w Lesku (Veľtrh remesiel, podnikania a leśnictva „Agrobieszczady” v Lesku) (powiat leski)
- Natchnieni Bieszczadem w Cisnej ([www.natchnienibieszczadem.pl](http://www.natchnienibieszczadem.pl)) (powiat leski)
- Bieszczadzki Festiwal Sztuk (powiat bieszczadzki)
- Powojenne Targi Końskie w Lutowiskach (Povojnový konský jarmok v Lutowiskach) (powiat bieszczadzki)
- Międzynarodowy Festiwal Folkloru Karpat w Trzciny (Medzinárodný karpatský folklórny festival v Trzciny) (powiat jasielski)
- Łemkowski Kermesz w Olchowcu (Lemko Kermesz v obci Olchowiec) (powiat krosnieński)

Tieto podujatia predstavujú vynikajúcu platformu na propagáciu miestnych umelcov a ich tvorby, ako aj na podporu výmeny skúseností a spolupráce medzi umelcami z rôznych regiónov.

## ■ Slovenská strana

V rámci realizácie projektu bolo na slovenskej strane identifikovaných viac ako 50 aktívnych remeselníkov, ktorí udržiavajú tradície a venujú sa aj moderným remeslám. Títo remeselníci sa zriedkavo združujú vo formálnych organizáciách. Niektorí z nich sú však združení v organizáciách, ako je Ústredie ľudovej umeleckej výroby ([uluv.sk](http://uluv.sk)). Identifikované činnosti možno rozdeliť do niekoľkých kľúčových kategórií, ktoré odrážajú rozmanitosť remeselných činností a ich uplatnenie v cestovnom ruchu a rozvoji sociálnej ekonomiky na slovenskej strane. Patria medzi ne napr.:

- Výroba tradičných rezaných a štiepaných šindľov, ktoré sa používajú pri rekonštrukcii drevených kostolov a iných budov.
- Tradičné tesárstvo, ktoré sa okrem iného zameriava na výmenu trémov a opravy striech.
- Kováčstvo, ktoré spája umenie s estetickou a vytvára umelecké a úžitkové predmety, napríklad kované kríže. Práca so sústruhom umožňuje výrobu sakrálnych predmetov - svietnikov a iných interiérových doplnkov.





- Vytváranie suvenírov, ktoré propagujú miestne dedičstvo, napríklad zdobením veľkonočných vajčiek regionálnymi vzormi, vytváraním tradičných výšiviek, krojov a doplnkov. Do tejto skupiny možno zaradiť aj tvorbu drevených miniatúrnych chrámov, hračiek a umeleckých predmetov (vrátane keramiky) s použitím regionálnych vzorov.
- Medzi potravinárske remeslá patrí spracovanie včelích produktov, ako je med a propolis, a výroba voskových sviečok.
- Bylinkárstvo, ktoré využíva liečivé rastliny na výrobu tinktúr, čajov a sušených bylenných zmesí. Využívané sú ovčie produkty - bryndza, syr, vlna - používané v potravinárstve aj pri výrobe textilu.
- Užitočné remeslá, medzi ktoré patrí napríklad košíkárstvo, ktoré vyrába tradičné košíky a obaly na suveníry, i výroba metiel z prírodných materiálov. Medzi výrobky z dreva patrí bytový nábytok, stolový riad a kreatívne výrobky, ako sú puzzle.

Každá z týchto oblastí významne prispieva k zachovaniu miestnych tradícií a rozvoju regionálneho hospodárstva. Remeslá podporujú jedinečné kultúrne dedičstvo a ponúkajú turistom autentické zážitky a vysokokvalitné výrobky.

Treba poznamenať, že niektoré z týchto tradičných remesiel sa zachovali vďaka jednotlivým remeselníkom, ktorí odovzdávajú svoje znalosti mladším generáciám. Starší remeselníci často pôsobia ako lektori alebo mentori a odovzdávajú svoje zručnosti a skúsenosti. Takmer všetci identifikovaní výrobcovia sú jednotlivci vo veku nad 40 rokov.

#### ■ Podujatia na podporu remeselníkov

Remeselníci na slovenskej strane sa pravidelne zúčastňujú na remeselných jarmokoch organizovaných v mestách ako Snina, Stropkov, Svidník a na ďalších miestach vrátane Kežmarku a Bardejova. Medzi zaujímavé podujatia propagujúce miestnych umelcov patria napr:

- Človek pes a kôň - Snina ([ajcsnina.sk](http://ajcsnina.sk)) (okres Snina)
- Ozveny Vlčích hôr - Ulič ([festivalulich.sk](http://festivalulich.sk)) (okres Snina)
- Furmanské dni Zemplínske Hámre (okres Snina)
- Stropkovský jarmok (okres Stropkov)
- Svidnícky jarmok (okres Svidník)

Je potrebné zdôrazniť, že remeselné činnosti možno rozdeliť na amatérske a profesionálne.



Wybrani twórcy rękodzielniczy  
Vybraní umelci a remeselníci  
**POLSKA / Poľsko**



+48 508 203 833



pepesza13@wp.pl

■ Katarzyna Ziomek to utalentowany ceramik, której pasja do rękodzieła rozwijała się przez wiele lat. Swoje pierwsze kroki w ceramice stawiała w 2001 roku, kiedy to rozpoczęła naukę w Uniwersytecie Ludowym Rękodzieła Artystycznego we Wzdowie. Był to kluczowy moment na jej twórczej drodze, który skierował ją ku światu ceramiki, mimo że przez lata eksperymentowała również z takimi dziedzinami jak tkactwo, wiklina czy batik. Jednak to ceramika stała się jej główną pasją.

Ważnym etapem jej kariery była praca w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Świętochłowicach (TPD), gdzie prowadziła pracownię ceramiczną. Doświadczenie to nie tylko dostarczyło jej satysfakcji, ale również nauczyło precyzji, cierpliwości i pokory, które miały ogromny wpływ na rozwój jej dalszej kariery artystycznej.

W 2014 roku Katarzyna Ziomek przeniosła się z rodzinnego Śląska do Sanoka, gdzie otworzyła własną pracownię ceramiczną – PePesza Ceramik. Nowe środowisko artystyczne i inspiracje z Karpat, a szczególnie z huculskiego wzornictwa, stały się dla niej nowym źródłem twórczości. Efektem tych inspiracji są unikalne kafle oraz przedmioty codziennego użytku, które nawiązują do tradycji huculskich.

Produkty wytwarzane przez Katarzynę Ziomek charakteryzują się wyjątkową jakością oraz precyzyjnym wykonaniem. Artystka używa gliny szamotowej i kaflarskiej oraz szklivi spożywczych, co zapewnia funkcjonalność i estetykę jej wyrobów. Ważnym elementem jej działalności są także warsztaty ceramiczne, które prowadzi dla osób w różnym wieku i na różnych poziomach zaawansowania. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu potrafi dostosować program zajęć do indywidualnych potrzeb uczestników, oferując im możliwość nauki od podstaw lub doskonalenia już posiadanych umiejętności.

Podczas warsztatów uczestnicy uczą się technik ręcznego formowania gliny, w tym tworzenia przedmiotów użytkowych, takich jak kafle, ceramika ozdobna oraz przedmioty inspirowane zarówno tradycją regionalną, jak i nowoczesnym wzornictwem. Warsztaty obejmują także naukę szklwienia, wypalania ceramiki i stosowania technik zdobniczych, co pozwala uzyskać unikalne efekty artystyczne.

Przekazując swoją pasję do ceramiki oraz wiedzę o sztuce ludowej, Katarzyna Ziomek daje uczestnikom warsztatów możliwość wyrażenia siebie przez twórczość, a także przybliża regionalne rzemiosło, w tym huculskie motywy, które stały się źródłem inspiracji dla wielu jej prac.

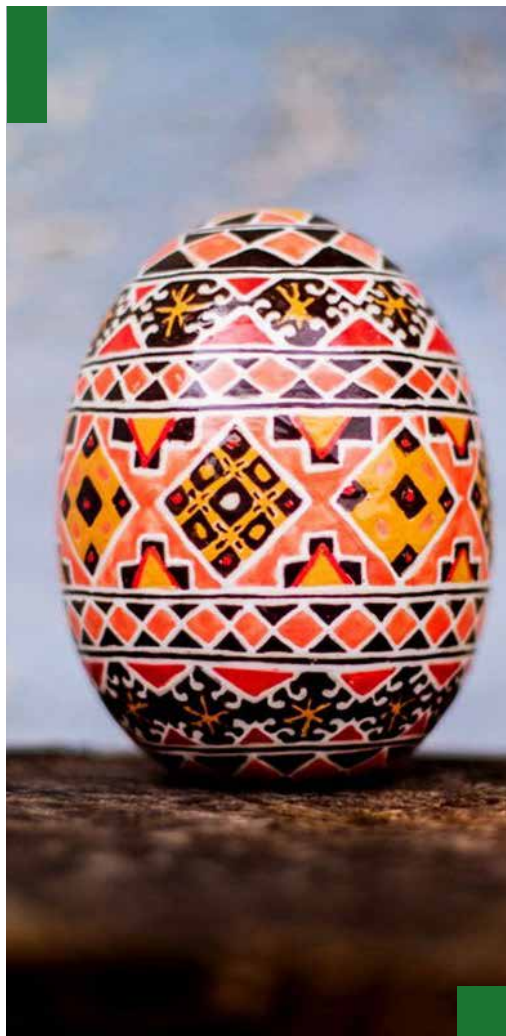


## Katarzyna Ziomek



■ Katarzyna Ziomek je talentovaná keramikárka, ktorej vášeň pre ručné práce sa rozvíja už mnoho rokov. Svoje prvé kroky v keramike urobila v roku 2001, keď začala študovať na Univerzite ľudových remesiel vo Wzdowe. Bol to kľúčový moment na jej tvorivej ceste, ktorý ju nasmeroval do sveta keramiky, hoci v priebehu rokov experimentovala aj s oblasťami ako tkanie, košíkárstvo a batika. Jej hlavnou vášňou sa však stala keramika. Dôležitou etapou v jej kariére bolo pôsobenie v ergoterapeutickej dielni vo Świętochłowiciach (TPD), kde viedla keramický ateliér. Táto skúsenosť jej priniesla nielen uspokojenie, ale naučila ju aj precíznosti, trpezlivosti a pokore, čo malo veľký vplyv na rozvoj jej ďalšej umeleckej kariéry. V roku 2014 sa Katarzyna Ziomek presťahovala z rodného Sliezska do Sanoku, kde si otvorila vlastné keramické štúdio PePesza Ceramik. Nové umelecké prostredie a inšpirácie z Karpát, najmä z huculského dizajnu, sa pre ňu stali novým zdrojom tvorby. Výsledkom týchto inšpirácií sú jedinečné kachlice a predmety dennej potreby, ktoré odkazujú na huculské tradície. Výrobky spoločnosti Katarzyna Ziomek sa vyznačujú výnimočnou kvalitou a precíznym spracovaním. Autorka používa šamotovú a kachľovú hlinu, ako aj potravinárske glazúry, čo zaručuje funkčnosť a estetiku jej výrobkov. Dôležitou súčasťou jej činnosti sú aj keramické dielne, ktoré vedie pre ľudí rôzneho veku a na rôznych úrovniach. Vďaka svojim dlhoročným skúsenostiam dokáže program kurzov prispôbiť individuálnym potrebám účastníkov a ponúka im možnosť naučiť sa základné techniky alebo zdokonaľiť svoje doterajšie zručnosti. Počas workshopu sa účastníci naučia techniky ručného tvarovania hliny vrátane tvorby úžitkových predmetov, ako sú dlaždice, dekoratívna keramika a predmety inšpirované regionálnymi tradíciami aj moderným dizajnom. Súčasťou workshopu je aj výučba glazovania, vypaľovania keramiky a používania dekoratívnych techník na dosiahnutie jedinečných umeleckých efektov. Katarzyna Ziomek odovzdáva svoju vášeň pre keramiku a zručnosť ľudového umenia účastníkom dielne, aby sa vyjadrili prostredníctvom tvorivosti, a zároveň ich oboznamuje s regionálnymi remeslami vrátane huculských motívov, ktoré boli zdrojom inšpirácie pre mnohé jej diela.





## Justyna Frańczak-Skubisz



+ 48 509 811 270



pracownia.kurydomowe@gmail.com

Justyna Frańczak-Skubisz to artystka specjalizująca się w ceramice, której twórczość łączy tradycję z nowoczesnym wzornictwem. W swojej Pracowni KURY domowe tworzy unikatowe dzieła ceramiki, koncentrując się na ręcznie robionych przedmiotach użytkowych i dekoracyjnych. Jej prace charakteryzują się wysoką jakością wykonania oraz wyjątkową estetyką, w której często pojawiają się elementy inspirowane naturą oraz folklorem.

Tworzy różnorodne wyroby, takie jak ozdobne talerze, filiżanki, doniczki i figurki, które łączą funkcjonalność z artystycznym wyrazem. Justyna przykłada szczególną wagę do każdego etapu procesu twórczego – od formowania gliny, przez szklwienie, aż po wypalanie ceramiki. Każdy przedmiot, który wychodzi z jej pracowni, jest jedyny w swoim rodzaju i opowiada swoją własną historię, co sprawia, że jej prace cieszą się wyjątkowym uznaniem.

Artystka prowadzi także warsztaty ceramiczne, podczas których uczestnicy mają okazję poznać tradycyjne techniki ceramiki, takie jak modelowanie gliny, malowanie szklivami czy inne formy zdobienia. Warsztaty te stanowią doskonałą okazję do rozwijania umiejętności manualnych, kreatywności oraz odkrywania radości płynącej z tworzenia sztuki własnoręcznie.



Justyna Frańczak-Skubisz je umelkyňa, ktorá sa špecializuje na keramiku a vo svojej tvorbe spája tradíciu s moderným dizajnom. Vo svojom štúdiu Kury domowe vytvára jedinečné keramické diela, pričom sa zameriava na ručne vyrábané úžitkové a dekoratívne predmety. Jej diela sa vyznačujú vysokou kvalitou spracovania a jedinečnou estetikou, v ktorej sa často objavujú prvky inšpirované prírodou a folklórom.

Vytvára rôzne výrobky, ako sú dekoratívne tanieri, šálky, hrnky a figúrky, ktoré spájajú funkčnosť s umeleckým vyjadrením. Justyna venuje osobitnú pozornosť každej fáze tvorivého procesu - od tvarovania hliny až po glazovanie a vypaľovanie keramiky. Každý predmet, ktorý vyjde z jej ateliéru je jedinečný a rozpráva svoj vlastný príbeh, vďaka čomu sú jej diela ocenené.

Umelkyňa vedie aj keramické workshopy, počas ktorých majú účastníci možnosť oboznámiť sa s tradičnými technikami výroby, ako je modelovanie z hliny, maľovanie glazúrou a iné formy zdobenia. Tieto workshopy sú vynikajúcou príležitosťou na rozvoj manuálnych zručností, kreativity a objavenia radosti z tvorby umenia vlastnými rukami.







+48 504 122 767



midosytnia@tlen.pl

■ Ewelina Matusiak-Wyderka to artystka, która od ponad 20 lat łączy swoją twórczość z bieszczadzką tradycją. Po przeprowadzce z Dolnego Śląska na Podkarpacie, wkrótce zetknęła się z krywulkami – tradycyjną biżuterią koralikową. To podczas zajęć organizowanych przez Uniwersytet Ludowy we Wzdowie, pod okiem mistrza Andrija Bobyka, wybitnego ukraińskiego mistrza koralikowania, rozpoczęła swoją twórczą drogę. Samodzielnie rozwijając umiejętności, zaczęła tworzyć unikalne prace, które nawiązują do lokalnych tradycji.

W swojej twórczości Ewelina koncentruje się na odtwarzaniu tradycyjnych wzorów z Łemkowszczyzny i Bojkowszczyzny, a także tworzeniu własnych projektów inspirowanych motywami karpackiego haftu krzyżkowego. Jej prace obejmują krywulki, gerdany, sylianki oraz koralikowe bransoletki, które wykonuje różnymi technikami: siatkową, mozaikową oraz przy użyciu krosna, zawsze wykorzystując wysokiej jakości czeskie koraliki. Zajmuje się też wikliną i makramą.

Artystka aktywnie promuje kulturę bieszczadzką, organizując warsztaty oraz biorąc udział w wydarzeniach, takich jak Jarmark Jagielloński, gdzie jej prace cieszą się dużym zainteresowaniem. Ewelina Matusiak-Wyderka jest członkinią Stowarzyszenia Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego, które kontynuuje tradycje szkoły we Wzdowie. W Uniwersytecie prowadzi również zajęcia z tkactwa. W 2010 roku jej krywulka zdobyła Grand Prix w konkursie „Bieszczadzki produkt lokalny – Made in Bieszczady”, co stanowiło ważne wyróżnienie w jej twórczości.

Obecnie mieszka i tworzy w starym drewnianym domu w Woli Sękowej. Uprawia ogród ekologiczny i świetnie gotuje.

Ewelina Matusiak-Wyderka to artystka, która nie tylko pielęgnuje, ale także odnawia i rozwija tradycję bieszczadzkiego rękodziela. Tworzy przedmioty sztuki użytkowej, które jednocześnie zachowują ducha dawnej kultury regionu, łącząc tradycję z nowoczesnością.



## Ewelina Matusiak-Wyderka

■ Ewelina Matusiak-Wyderka je umelkyňa, ktorá už viac ako 20 rokov spája svoju tvorbu s bieszczadskou tradíciou. Po presťahovaní sa z Dolného Sliezska do Podkarpatskej Rusi sa čoskoro dostala do kontaktu s krywulki - tradičnými koráľkovými šperkami. Svoju tvorivú cestu začala počas kurzov organizovaných Ľudovou univerzitou v Wzdove pod vedením majstra Andrija Bobyka, významného ukrajinského majstra koráľkovej tvorby. Svoje zručnosti rozvíjala samostatne a začala vytvárať jedinečné diela, ktoré čerpajú z miestnych tradícií.

Vo svojej tvorbe sa Ewelina zameriava na obnovu tradičných vzorov z Lemkovska a Bojkovska, ako aj na tvorbu vlastných vzorov inšpirovaných motívmi karpatskej krížikovej výšivky. Jej tvorba zahŕňa krywulki, gerdany, sylianki a koráľkové náramky, ktoré vyrába rôznymi technikami: sieťkou, mozaikou a pomocou krosien, pričom vždy používa kvalitné české koráľky. Pracuje aj s prúťím a makramé.

Umelkyňa aktívne propaguje bieszczadskú kultúru organizovaním workshopov a účasťou na podujatiach, ako je napríklad Jagelonský jarmok, kde je o jej diela veľký záujem. Ewelina Matusiak-Wyderka je členkou združenia Ľudová umelecká univerzita, ktoré pokračuje v tradíciách školy vo Wzdówe. Na univerzite tiež vyučuje tkanie. V roku 2010 jej krywulka získala Grand Prix v súťaži „Bieszczadský miestny výrobok - Vyrobené v Bieszczadoch“, čo bolo pre jej tvorbu významným ocenením.


V súčasnosti žije a tvorí v starom drevenom dome vo Wola Sękowa. Pestuje ekologickú záhradu a veľmi dobre varí.

Ewelina Matusiak-Wyderka je umelkyňa, ktorá nielen pestuje, ale aj obnovuje a rozvíja tradíciu bieszczadských remesiel. Vytvára predmety úžitkového umenia, ktoré zároveň zachovávajú ducha starobylej kultúry regiónu a spájajú tradiné a moderné.





+48 606 904 914  
+48 600 323 140

 [bazyl@bazyle.pl](mailto:bazyl@bazyle.pl)



## Andrzej Kusz

■ Andrzej Kusz to artysta i twórca, miłośnik nieco zapomnianego rękodzieła zwanego bibułkarstwem. Od wielu lat wraz z rodziną prowadzi Gospodarstwo Agroturystyczne i Zagrodę Edukacyjną „Bazyl” w Bóbrce koło Soliny, gdzie można podziwiać jego bibułowe dzieła. Jego prace czerpią głęboko z tradycji bibułkarstwa ludowego, które w przeszłości było szeroko praktykowane w tym regionie, zwłaszcza przed II wojną światową, kiedy to bibułkowe ozdoby zdobiły cerkwie, kapliczki i domy. Zainspirowany wspomnieniami swojej babci, Andrzej postanowił ożywić tę zapomnianą sztukę, organizując warsztaty, które pozwalają turystom odwiedzającym Bieszczady na odkrywanie i naukę tej unikalnej techniki.

Podczas warsztatów uczestnicy poznają tajniki tworzenia ozdób z bibuły i krepiny, które są inspirowane zmieniającymi się porami roku oraz bogactwem bieszczadzkiej przyrody. Wśród tworzonych prac można znaleźć bibułkowe kwiaty, bukiety oraz różnorodne dekoracje do wnętrz. Rękodzieła powstające podczas zajęć zdobyły ogromne uznanie na lokalnych jarmarkach i targach, gdzie są prezentowane jako część bieszczadzkiego dziedzictwa.

Jednym z najbardziej niezwykłych dzieł Andrzeja Kusza jest suknia ślubna, w całości wykonana z bibuły. Stworzenie tej unikalnej kreacji zajęło twórcy trzy miesiące, a do jej powstania przyczyniło się kilka osób. Suknia stała się symbolem nie tylko pasji Andrzeja do bibułkarstwa, ale także jego oddania tradycji regionu. Została zaprezentowana podczas lokalnej imprezy, mającej na celu promocję bibułkarskiego rzemiosła, przyciągając uwagę wielu osób i wzbudzając podziw zarówno za sztukę wykonania, jak i oryginalność. Dzięki zaangażowaniu Andrzeja Kusza, sztuka bibułkarska w Bieszczadach przeżywa swój renesans, stając się ważnym elementem kultury regionu.





■ Andrzej Kusz je umelec a výrobca, milovník trochu zabudnutého remesla známeho ako výroba hodvábného papiera. Spolu s rodinou už dlhé roky vedie agroturistickú a náučnú farmu „Bazyl“ v Bóbrke pri Soline, kde môžete obdivovať jeho diela z hodvábného papiera. Jeho tvorba čerpá z tradície ľudovej výroby hodvábného papiera, ktorá bola v regióne v minulosti veľmi rozšírená, najmä pred druhou svetovou vojnou, keď ozdoby z hodvábného papiera zdobili pravoslávne kostoly, kaplnky a domy. Inšpirovaný spomienkami svojej starej mamy sa Andrzej rozhodol oživiť toto zabudnuté umenie organizovaním workshopov, ktoré umožňujú turistom navštevujúcim Bieszczady objaviť a naučiť sa túto jedinečnú techniku.

Počas workshopu sa účastníci naučia tajomstvá tvorby dekorácií z krepového a hodvábného papiera, ktoré sú inšpirované striedaním ročných období a bohatstvom bieszczadskej prírody. Vytvorené diela zahŕňajú kvety z papiera, kytice a rôzne interiérové dekorácie. Ručné práce vytvorené počas kurzov získali veľké uznanie na miestnych jarmokoch a trhoch, kde sú prezentované ako súčasť dedičstva Bieszczad.

Jedným z najneobvyklejších výtvorov Andrzeja Kusza sú svadobné šaty vyrobené výlučne z hodvábného papiera. Tvorcovi trvalo tri mesiace, kým vytvoril toto jedinečné dielo a na jeho vzniku sa podieľalo niekoľko ľudí. Šaty sa stali symbolom nielen Andrzejeovej vášne pre výrobu papierových kvetov, ale aj jeho oddanosti tradíciám regiónu. Boli predstavené na miestnom podujatí na propagáciu remeselnej výroby hodvábného papiera, pričom upúťali pozornosť mnohých ľudí a vzbudili obdiv pre svoje remeselné spracovanie aj originalitu. Vďaka angažovanosti Andrzeja Kusza zažíva umenie výroby papierových kvetov v Bieszczadoch renesanciu a stáva sa dôležitým prvkom kultúry regiónu.







+48 508 320 445



mdmkons@gmail.com

■ Michalina Drewniak-Mosurek to artystka, która od kilku lat mieszka i tworzy w Bieszczadach. Jest absolwentką Wydziału Konserwacji i Restauracji Dziej Sztuki na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Jej twórczość malarska koncentruje się głównie na pejzażach, które są wykonywane w technikach olejnej i tempery żółtkowej. Artystka przedstawia przyrodę w sposób ekspresyjny i częściowo abstrakcyjny, szukając inspiracji w cyklicznych przemianach natury, które odzwierciedlają jej emocjonalny związek z bieszczadzkiem krajobrazem.

Michalina Drewniak-Mosurek jest również autorką tradycyjnych ikon, które powstają na podłożach lipowych, z wykorzystaniem tradycyjnych technik pozłotniczych oraz historycznych metod malarskich. Tworzenie ikon wymaga nie tylko technicznej precyzji, cierpliwości i wiedzy, ale także głębokiego duchowego zaangażowania. Jej ikony stanowią nie tylko wyraz sztuki artystycznej, ale także formę dialogu z duchowością oraz tradycją sakralną.



■ Michalina Drewniak-Mosurek je umelkyňa, ktorá už niekoľko rokov žije a pracuje v Bieszczadoch. Je absolventkou Fakulty konzervovania a reštaurovania umeleckých diel na Akadémii výtvarných umení v Krakove.

Jej maliarska tvorba sa zameriava najmä na krajiny, ktoré maľuje technikou oleja a žltkovej tempery. Prírodu zobrazuje expresívnym a čiastočne abstraktným spôsobom, pričom inšpiráciu hľadá v cyklických premenách prírody, ktoré odrážajú jej citový vzťah k bieszczadskej krajine.

Michalina Drewniak-Mosurek je tiež autorkou tradičných ikon, ktoré sú vytvorené na lipových podstavcoch tradičnými technikami zlátenia a historickými spôsobmi maľby. Tvorba ikon si vyžaduje nielen technickú precíznosť, trpezlivosť a znalosti, ale aj hlbokú duchovnú oddanosť. Jej ikony sú výrazom umeleckého remesla, formou dialógu s duchovnom a posväťou tradíciou.



Michalina  
**Drewniak  
-Mosurek**





Magdalena  
**Wodniak**



+48 697 827 427



galeria@dzikaszyszka.pl

■ Artystka i rękodzielniczka, która swoją pasję do natury i tradycyjnego rzemiosła przekształciła w unikatową działalność artystyczną. W sercu Bieszczad, w otoczeniu dzikiej przyrody tworzy dzieła, które łączą funkcjonalność z estetyką inspirowaną naturalnym światem.

Jej twórczość wyróżnia się harmonijnym połączeniem ekologicznych materiałów i tradycyjnych technik rękodzielniczych.

Magdalena czerpie inspiracje z lasu, gór i zmieniających się pór roku, co znajduje wyraz w motywach i formach jej prac. W „Dzikiem Szyszcz” powstają m.in. dekoracje wnętrz, biżuteria, akcesoria oraz przedmioty użytkowe, które odzwierciedlają szacunek do natury i rękodzielniczego kunsztu.

Magdalena nie tylko tworzy w czterech ścianach, sporo czasu spędza w górach, które z pasją fotografuje. Swoimi doświadczeniami i wiedzą dzieli się nie tylko z napotkanymi wtedy współobserwatorami magicznych wschodów i zachodów słońca. Pogadanki o fotografii, turystyce górskiej oraz tradycyjnych i współczesnych sztukach rzemiosła bardzo często mają miejsce w samej galerii. Odwiedzający mają okazję zobaczyć Magdę przy pracy, poznać tajniki powstawania biżuterii koralikowej, a czasem i samemu spróbować szczęścia w tym misternym dzierganiu.

Dzięki temu „Dzika Szyszka” jest miejscem spotkań ludzi zainteresowanych sztuką i ekologią, gdzie powstają nie tylko przedmioty, ale także wspomnienia i inspiracje do dalszej twórczości.

Specjalnym miejscem w pracowni Magdaleny jest haft i biżuteria koralikowa. Projekty „Szyszki” cechuje wyjątkowa staranność wykonania, gra kolorów oraz głęboka symbolika, odzwierciedlająca bogactwo tradycji regionu, bieszczadzki krajobraz i modernistyczny minimalizm. Magdalena Wodniak udowadnia, że rękodzieło może być zarówno formą artystycznej ekspresji, jak i sposobem na życie w zgodzie z naturą. Może łączyć czas obecny i dawne tradycje.

„Dzika Szyszka” to nie tylko pracownia – to filozofia życia, w której celebrowane jest piękno natury i wartość tradycyjnych umiejętności przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Magdalena Wodniak, dzięki swojej pracy, wnosi do współczesnej sztuki rękodzielniczej świeże spojrzenie, będąc jednocześnie strażniczką lokalnych tradycji i ambasadorką ekologicznego stylu życia.



■ Umelkyňa a remeselníčka, ktorá svoju vášeň pre prírodu a tradičné remeslá premenila na jedinečnú umeleckú činnosť. V srdci Bieszczad, obklopená divokou prírodou vytvára diela, ktoré spájajú funkčnosť s estetikou inšpirovanou prírodou.

Jej tvorba sa vyznačuje harmonickou kombináciou ekologických materiálov a tradičných remeselných techník. Magdalena čerpá inšpiráciu z lesa, hôr a meniacich sa ročných období, čo sa odráža v motívoch a formách jej prác.

Magdalena netvorí len v interiéri, veľa času trávi v horách, ktoré s vášňou fotografuje. O svoje zážitky a poznatky sa delí nielen s kolegami - pozorovateľmi magických východov a západov slnka, ktoré jej skrížia cestu. Rozhovory o fotografovaní, horskej turistike a tradičných i súčasných remeslách sa veľmi často konajú priamo v galérii. Návštevníci majú možnosť vidieť Magdu pri práci, spoznať tajomstvá výroby koráľkových šperkov a niekedy si sami vyskúšať nadšenie zo zložitého pletenia.

V spoločnosti „Dzika Szyszka“ vytvára okrem iného interiérové dekorácie, šperky, doplnky a úžitkové predmety, ktoré odrážajú jej úctu k prírode a remeslu.

Osobitné miesto v Magdaleninom ateliéri majú výšivky a koráľkové šperky. Jej návrhy sa vyznačujú starostlivým spracovaním, hrou farieb a hlbokou symbolikou, v ktorej sa odráža bohatstvo tradícií regiónu, bieszczadská krajina a modernistický minimalizmus. Magdalena Wodniak dokazuje, že ručná práca môže byť formou umeleckého vyjadrenia a zároveň spôsobom života v harmónii s prírodou. Jej diela prepájajú súčasnosť a tradície.

„Dzika Szyszka“ nie je len ateliér - je to životná filozofia, ktorá oslavuje krásu prírody a hodnotu tradičných zručností odovzdávaných z generácie na generáciu. Magdalena Wodniak svojou prácou prináša nový pohľad na súčasné remeselné umenie a zároveň je strážkyňou miestnych tradícií a ambasádorkou ekologického životného štýlu.







+ 48 665 759 279

■ Utalentowany artysta i rzemieślnik, znany również jako Harnaś, którego twórczość głęboko zakorzeniona jest w tradycji i kulturze Bieszczad. Jego pracownia, pełna unikalnych dzieł inspirowanych lokalnym folklorem i dziką przyrodą, stała się miejscem, gdzie tradycyjne rzemiosło spotyka się z artystyczną pasją.

Specjalizuje się w tworzeniu drewnianych rzeźb, ozdób oraz użytkowych przedmiotów, które wyróżniają się autentycznym bieszczadzkiem charakterem. Jego prace często odwołują się do motywów górskich, ludowych opowieści oraz symboliki przyrody. Rzeźby przedstawiają postaci harnasi, bieszczadzkie zwierząt czy sceny związane z życiem w górach, oddając surowy, ale piękny klimat regionu.

Jego artystyczny dorobek to nie tylko dzieła o wysokiej wartości estetycznej, ale także hołd dla lokalnej historii i tradycji. Piotr samodzielnie pozyskuje materiały do swoich prac, często wybierając drewno o nietypowej strukturze, które dodatkowo podkreśla unikalność jego rzeźb.

Artysta chętnie dzieli się swoją wiedzą podczas warsztatów i spotkań, opowiadając o technikach rzeźbiarskich i inspiracjach płynących z Bieszczad. Jego prace można podziwiać na licznych lokalnych jarmarkach oraz wydarzeniach kulturalnych, gdzie cieszą się ogromnym zainteresowaniem turystów i miłośników rękodziela.



Piotr  
**Pawełek**



■ Talentovaný umelec a remeselník známy aj ako Harnaš, ktorého tvorba je hlboko zakorenená v tradícii a kultúre Bieszczad. Jeho ateliér plný jedinečných diel inšpirovaných miestnym folklórom a divokou prírodou sa stal miestom, kde sa tradičné remeslo stretáva s umeleckou vášňou.

Špecializuje sa na tvorbu drevených sôch, ornamentov a úžitkových predmetov, ktoré sa vyznačujú autentickým bieszczadským charakterom. Jeho diela často odkazujú na horské motívy, ľudové rozprávky a prírodnú symboliku. Sochy znázorňujú postavy hôr, bieszczadských zvierat alebo výjavy súvisiace so životom v horách, ktoré vyjadrujú surovú, ale krásnu atmosféru tohto regiónu.

Jeho umelecké diela majú nielen vysokú estetickú hodnotu, sú poctou miestnej histórii a tradícii. Materiály na svoje diela si Peter zaobstaráva sám, často si vyberá drevo s neobvyklou štruktúrou čo ešte viac zdôrazňuje jedinečnosť jeho sôch.

Umelec sa ochotne delí o svoje poznatky počas workshopov a stretnutí, rozpráva o sochárskych technikách a inšpiráciách z Bieszczad. Jeho diela možno obdivovať na mnohých miestnych jarmokoch a kultúrnych podujatiach, kde sa tešia veľkej obľube turistov a nadšencov ručných prác.







+ 48 883 165 655



mirandamonikap@yahoo.com

■ Monika Miranda Nowakowska to mistrzyni w szyciu tradycyjnej odzieży, która mieszka w Woli Sękowej, w powiecie sanockim. Jej twórczość łączy pasję do rzemiosła z miłością do słowiańskiego wzornictwa. Artystka czerpie inspirację z folkloru, który interpretuje w nowoczesny sposób, zachowując jednak głęboki szacunek dla tradycji. W swojej pracowni „Mirandy Etno Folkli Słowiańskie „ tworzy unikatowe ubrania, wykorzystując wyłącznie naturalne tkaniny, które wzbogaca haftami i pieczętkami z tradycyjnymi wzorami.

Monika to nie tylko twórczyni, ale także nauczycielka rzemiosła. Jako czeladnik tkactwa i haftu oraz instruktor rzemiosła artystycznego prowadzi warsztaty z zakresu krawiectwa i innych dziedzin rękodzieła. Z powodzeniem dzieli się swoją wiedzą, ucząc zarówno osoby początkujące, jak i tych, którzy pragną doskonalić swoje umiejętności. Zajęcia Moniki są pełne pasji i zaangażowania, a jej doświadczenie pozwala na wprowadzenie uczestników w tajniki tradycyjnego rzemiosła.

Absolwentka Małopolskiego Uniwersytetu Ludowego w Wzdowie oraz technik odzieżowych, Monika od kilku lat prowadzi warsztaty, które łączą naukę technik szycia z głębszym zrozumieniem sztuki ludowej i jej związku z kulturą regionalną. Fascynatka motywów folkowych, w swoich projektach krawieckich skutecznie przenosi elementy tradycji, tworząc odzież, która nie tylko jest funkcjonalna, ale także opowiada historię.



## Monika Miranda Nowakowska



■ Monika Miranda Nowakowska je majsterka šitia tradičných odevov, ktorá žije v Woli Sękowej v okrese Sanok. V jej práci sa spája vášeň pre remeslo s láskou k slovan-skému dizajnu. Inšpiráciu čerpá z folklóru, ktorý interpretuje moderným spôsobom, pričom si zachováva hlbokú úctu k tradíciám. Vo svojej dielni „Mirandy Etno Folki Slavic“ vytvára jedinečné odevy, pričom používa výlučne prírodné tkaniny, ktoré obohacuje výšivkami a pečiatkami s tradičnými vzormi.

Monika je nielen výrobcom, ale aj učiteľom remesiel. Ako tkáčska a vyšiváči majsterka a inštruktorka umeleckých remesiel vedie workshopy o krajčírstve a iných remeslách. Úspešne sa delí o svoje vedomosti, učí začiatočníkov aj tých, ktorí sa chcú zdokonaľiť vo svojich zručnostiach. Monikine kurzy sú plné vášne a nasadenia a jej skúsenosti jej umožňujú zasvätiť účastníkov do tajov tradičných remesiel.

Absolventka Malopolskej ľudovej univerzity vo Wdowe a odevných techník Monika už niekoľko rokov vedie workshopy, ktoré spájajú výučbu šijacích techník s hlbším pochopením ľudového umenia a jeho prepojenia s regionálnou kultúrou. Fascinovaná ľudovými motívmi účinne prenáša prvky tradície do svojich šijacích projektov a vytvára odevy, ktoré sú nielen funkčné, ale aj rozprávajú príbeh.







+ 48 781 791 275



rzemioslowdrewnie@interia.eu



Artur  
Gniewek

■ Artur Gniewek to rzemieślnik i artysta z wieloletnim doświadczeniem, którego pasją jest praca w drewnie. Jego twórczość obejmuje szeroki wachlarz wyrobów, od małej architektury po rzeźbione artystyczne i użytkowe elementy do wnętrz oraz ogrodów. Tradycje pracy z tym naturalnym materiałem zostały mu przekazane z pokolenia na pokolenie, co sprawiło, że rzemiosło stało się nieodłączną częścią jego życia.

Swoją pierwszą pracę, karpacką płaskorzeźbę, Artur Gniewek wykonał w 1999 roku. Od tego czasu nieustannie rozwija swoje umiejętności, realizując różnorodne projekty, w tym sztukę użytkową, renowacje oraz prace z żywicą. Eksperymentuje z różnymi rodzajami drewna, wykorzystując nietypowe układy słoików, co nadaje jego pracom wyjątkowy, artystyczny charakter. Jego dzieła łączą tradycyjną estetykę z nowoczesnym designem, a trwałość materiałów i kunszt wykonania sprawiają, że zyskują uznanie wśród miłośników sztuki użytkowej.

Artur Gniewek wykonuje elementy wykończeniowe do domu i ogrodu, płaskorzeźby, rzeźby oraz rękodzieła artystyczne, takie jak obrazy malowane ogniem. Tworzy także deski, szyldy, billboardy, loga reklamowe i samochodowe, a także herby. Specjalizuje się w rzeźbach dużych rozmiarów, wykonanych piłą łańcuchową, przedstawiających wilki, niedźwiedzie czy postacie ludzkie. Jego prace obejmują również rzeźbione okiennice, drewniane płoty, bramy, wiaty oraz meble regionalne i ogrodowe. Dzięki zastosowaniu technologii, takich jak frezowanie CNC i grawerowanie, realizuje również precyzyjne projekty.

Artur Gniewek jest znany z wyjątkowego połączenia tradycyjnych metod obróbki drewna z nowoczesnymi technikami, co pozwala mu tworzyć wyroby o unikalnym charakterze. Jego prace to nie tylko użytkowe przedmioty, ale także dzieła sztuki, które odzwierciedlają jego pasję i szacunek do drewna jako materiału naturalnego i ekologicznego. Dzięki swojej twórczości z powodzeniem wprowadza elementy sztuki rzemieślniczej do codziennego życia, zachowując przy tym dziedzictwo tradycji i rzemiosła.



■ Artur Gniewek je remeselník a umelec s dlhoročnými skúsenosťami, ktorého vášňou je práca s drevom. Jeho tvorba zahŕňa širokú škálu výrobkov, od drobnej architektúry až po vyrezávané umelecké a úžitkové prvky do interiérov a záhrad. Tradície práce s týmto prírodným materiálom sa u neho dedia z generácie na generáciu, vďaka čomu sa remeslo stalo neoddeliteľnou súčasťou jeho života.

Artur Gniewek vytvoril svoje prvé dielo, karpatský reliéf, v roku 1999. Odvtedy pokračoval v rozvíjaní svojich zručností pomocou rôznych projektov vrátane funkčného umenia, renovácií a prác so živícou. Experimentuje s rôznymi druhmi dreva, používa nezvyčajné usporiadanie vlákien, čo dodáva jeho dielam jedinečný, umelecký charakter. Jeho diela spájajú tradičnú estetiku s moderným dizajnom, pričom vďaka trvanlivosti materiálov a remeselnému spracovaniu sú vysoko cenené medzi milovníkmi úžitkového umenia.

Artur Gniewek vytvára dokončovacie prvky pre dom a záhradu, basreliéfy, sochy a umelecké remeselné výrobky, ako sú napríklad ohňom maľované obrazy. Vytvára aj tabule, nápisy, billboardy, reklamné a automobilové logá, ako aj erby. Špecializuje sa na veľkorozmerné sochy vlkov, medveďov alebo ľudských postáv vytvorené motorovou pilou. Medzi jeho diela patria aj vyrezávané okenice, drevené ploty, brány, prístrešky a regionálny a záhradný nábytok. Vďaka využívaniu technológií, ako je CNC frézovanie a gravírovanie, realizuje aj precízne návrhy.

Artur Gniewek je známy svojou jedinečnou kombináciou tradičných metód spracovania dreva a moderných techník, vďaka ktorej vytvára výrobky s jedinečným charakterom. Jeho diela nie sú len úžitkové predmety, ale aj umelecké diela, ktoré odrážajú jeho vášeň a úctu k drevu ako prírodnému a ekologickému materiálu. Svojou prácou úspešne zavádza prvky remeselnej výroby do každodenného života, pričom zachováva dedičstvo tradície a remeselnej zručnosti.







Maria  
**Kondrad**



atelierkrzoki@gmail.com

■ Maria Kondrad to artystka o szerokim zakresie twórczości, obejmującej malarstwo olejne, rzeźbę, ceramikę, projektowanie ubrań oraz tworzenie kukietek dla dzieci. Jej prace to nie tylko indywidualne dzieła sztuki, ale także integralna część warsztatów artystycznych, które prowadzi z dziećmi. Dzięki tym zajęciom łączy pasję do tworzenia z misją edukacyjną, rozwijając kreatywność młodych ludzi i ich zainteresowanie sztuką.

Bez względu na medium, które wybiera, w twórczości Marii Kondrad zawsze obecny jest jeden wspólny element – kolor. Artystka szczególnie ceni czerń, biel i szarość, które stanowią dla niej kontrast i inspirację. Jej prace w tych barwach wyrażają emocje i wprowadzają w świat harmonii.

Maria Kondrad to również wieloletnia edukatorka i animatorka kultury. Jako instruktorka rękodzieła, teatru lalkowego oraz sztuk plastycznych prowadzi warsztaty w różnych ośrodkach, w tym w placówkach państwowych i prywatnych. Zajmuje się także dziećmi z małych miejscowości, dla których dostęp do kultury jest ograniczony. Autorka scenariuszy, reżyserka i scenografka, stworzyła kilka spektakli teatralnych z udziałem dzieci.

Urodzona w Nysie, z rodzinnymi korzeniami sięgającymi Lwowa i Sanoka, Maria Kondrad przez wiele lat rozwijała swoją edukację artystyczną, kończąc Uniwersytet Ludowy w Wzdowie oraz uzyskując wyróżnienie na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jest także wykładowczynią rzeźby i rozwoju kreatywności na Uniwersytecie Ludowym Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej.

Artystka mieszka i tworzy w swoim Atelier KRZOKI, w malowniczym Starym Żmigrodzie, w sercu Beskidu Niskiego. To miejsce pełne ciszy i natury stanowi doskonałą przestrzeń do rozwoju pasji artystycznej i realizowania misji edukacyjnej, w której inspirowane kolejne pokolenia do odkrywania piękna sztuki i rękodzieła.





Zrődto zdjeć: [www.facebook.com/pracowniaKURYdomowe/photos](http://www.facebook.com/pracowniaKURYdomowe/photos)

■ Maria Kondrad je umelkyňa so širokým záberom tvorby vrátane olejomalby, sochárstva, keramiky, odevného dizajnu a tvorby bábok pre deti. Jej diela sú nielen samostatnými umeleckými dielami, ale aj neoddeliteľnou súčasťou výtvarných dielní, ktoré vedie s deťmi. Prostredníctvom týchto aktivít spája svoju vášeň pre tvorbu so vzdelávacím poslaním, rozvíja tvorivosť mladých ľudí a ich záujem o umenie.

Bez ohľadu na materiál, ktorý si Maria Kondrad vyberie, je v jej tvorbe vždy prítomný jeden spoločný prvok - farba. Umelkyňa si cení najmä čiernu, bielu a sivú farbu, ktoré jej poskytujú kontrast a inšpiráciu. Jej práce v týchto farbách vyjadrujú emócie a predstavujú svet harmónie.

Maria Kondrad je tiež dlhoročnou pedagogičkou a kultúrnou animátorkou. Ako lektorka ručných prác, bábkového divadla a výtvarného umenia vedie workshopy v rôznych centrách vrátane štátnych a súkromných zariadení. Pracuje aj s deťmi z malých miest, pre ktoré je prístup ku kultúre obmedzený. Je autorkou scenárov, režisérkou a scénografkou, vytvorila niekoľko divadelných predstavení s účasťou detí.

Maria Kondrad sa narodila v Nise, jej rodinné korene siahajú do Ľvova a Sanoku, dlhé roky rozvíjala svoje umelecké vzdelanie, absolvovala Ľudovú univerzitu vo Wzdowe a získala vyznamenanie na Fakulte umenia Rzeszowskej univerzity. Je tiež lektorkou sochárstva a rozvoja kreativity na Ľudovej univerzite umenia a remesiel vo Wola Sękowej.

Umelkyňa žije a tvorí vo svojom ateliéri KRZOKI v malebnom Starom Źmigróde, v srdci Nízkyh Beskýd. Toto miesto plné ticha a prírody je ideálnym priestorom na rozvíjanie jej umeleckej vášne a plnenie jej vzdelávacieho poslania, v ktorom inšpiruje ďalšie generácie k objavovaniu krásy umenia a ručných prác.







+ 48 609 425 257



amrozia@wp.pl



Agnieszka  
**Mrozek**

■ Agnieszka Mrozek to artystka, której twórczość łączy pasję, precyzję i wrażliwość na piękno. Szczególne miejsce w jej pracach zajmuje rękodzieło artystyczne, które jest nie tylko sposobem wyrazu, ale także metodą dzielenia się swoją wizją świata.

Biżuteria to jedna z najważniejszych dziedzin jej działalności. Każdy element jej kolekcji to unikalne dzieło sztuki, powstające z dbałością o detale i z wykorzystaniem różnych technik. Agnieszka eksperymentuje z formami, barwami i materiałami, tworząc biżuterię pełną wyrafinowania i indywidualności, będącą odzwierciedleniem jej kreatywności.

Oprócz biżuterii, artystka tworzy subtelne dekoracje florystyczne, kompozycje oraz obrazy, które przypominają tkaniny i detale biżuteryjne. Jej dzieła są harmonijnym połączeniem natury i sztuki, które doskonale pasują do różnych przestrzeni – od wnętrz domowych po galerie sztuki.

Agnieszka Mrozek prowadzi także warsztaty rękodzielnicze, podczas których uczestnicy uczą się tworzenia biżuterii, dekoracji oraz innych form artystycznych. Jej zajęcia to przestrzeń, w której sztuka staje się dostępna dla każdego, zarówno dla początkujących, jak i doświadczonych twórców. Ukończyła arteterapię z elementami terapii zajęciowej.

Rękodzieło Agnieszki wyróżnia się tym, że łączy piękno artystyczne z funkcjonalnością, wprowadzając do życia codziennego odrobinę sztuki, która jest praktyczna i trwała. Szczególną przestrzeń w sercu artystki zajmuje poezja.





■ Agnieszka Mrozek je umelkyňa, v ktorej práci sa spája vášeň, precíznosť a cit pre krásu. Osobitné miesto v jej tvorbe zaujíma umelecké remeslo, ktoré je nielen prostriedkom vyjadrenia, ale aj metódou zdieľania jej videnia sveta.

Šperky sú jednou z jej najdôležitejších činností. Každý kúsok v jej kolekcii je jedinečným umeleckým dielom, vytvoreným s dôrazom na detail a s použitím rôznych techník. Agnieszka experimentuje s formami, farbami a materiálmi a vytvára šperky plné sofistikovanosti a individuality, ktoré sú odrazom jej kreativity.

Okrem šperkov vytvára aj jemné kvetinové dekorácie, kompozície a maľby, ktoré pripomínajú textilie a detaily šperkov. Jej diela sú harmonickým spojením prírody a umenia, ktoré sa dokonale hodia do rôznych priestorov – od domácich interiérov až po umelecké galérie.

Agnieszka Mrozek vedie aj remeselné dielne, kde sa účastníci učia vyrábať šperky, dekorácie a iné umelecké predmety. Jej kurzy sú priestorom, kde sa umenie stáva prístupným pre každého, či už ide o začiatočníkov alebo skúsených umelcov. Vyštudovala arteterapiu s prvkami pracovnej terapie.

Agnieszkiné ručné práce sa vyznačujú tým, že spájajú umeleckú krásu s funkčnosťou a prinášajú do každodenného života nádych umenia, ktoré je praktické a udržateľné. Osobitné miesto má v srdci umelkyne poézia.







+48 790 727 576



[kontakt@pszczelara.pl](mailto:kontakt@pszczelara.pl)

■ Znana w mediach społecznościowych jako Pszczelara, Natalia Jakubus jest pasjonatką pszczelarstwa, która od 2015 roku prowadzi własną pasiekę w malowniczym Odrzykoniu, na pograniczu Pogórza Dynowskiego i Dolów Jasielsko-Sanockich, w pobliżu Beskidu Niskiego i Bieszczadów.

Jej pasieka, otoczona lasami i polami, tworzy doskonałe warunki do produkcji wysokiej jakości produktów pszczelich. Natalia wytwarza miód, pyłek pszczeli i inne naturalne produkty, dzieląc się nimi z miłośnikami zdrowego stylu życia.

Z wykształcenia inżynier rolnictwa, Natalia łączy wiedzę teoretyczną z praktyką, prowadząc edukację na temat pszczół i ich roli w ekosystemie. Jej celem jest nie tylko promocja produktów pszczelich, ale także budowanie świadomości ekologicznej i odpowiedzialności za przyrodę.

Pszczelara inspirowuje swoich obserwatorów, dzieląc się wiedzą o życiu pszczół oraz ich znaczeniu dla bioróżnorodności i produkcji żywności. Jej działalność pomaga docenić bogactwo, jakie daje natura, i pokazuje pszczelarstwo jako pasję, sztukę i odpowiedzialność wobec środowiska.

Natalia Jakubus zdobyła uznanie w mediach za swoje działania na rzecz pszczelarstwa, pomagając szerzyć świadomość na temat tych niezwykle ważnych owadów.



## Natalia Jakubus





■ Natalia Jakubus na sociálnych sieťach známa ako Pszczelara je vášnivá včelárka, ktorá od roku 2015 prevádzkuje vlastnú včelnicu v malebnej obci Odrzykon na rozhraní Dynowského podhoria a Jasielsko-Sanocích Polí v blízkosti Nízkyh Beskýd a Bieszczad.

Jej včelín obklopený lesmi a poliami vytvára ideálne podmienky na produkciu vysokokvalitných včelích produktov. Natália vyrába med, včelí peľ a ďalšie prírodné produkty a delí sa o ne s milovníkmi zdravého životného štýlu.

Natalia je vyštudovaná poľnohospodárska inžinierka, ktorá spája teoretické vedomosti s praxou a poskytuje vzdelávanie o včelách a ich úlohe v ekosystéme. Jej cieľom je nielen propagovať včelie produkty, ale aj budovať environmentálne povedomie a zodpovednosť za prírodu.

Včelárka inšpiruje svojich pozorovateľov tým, že sa delí o svoje vedomosti o živote včiel a ich význame pre biodiverzitu a produkciu potravín. Jej práca pomáha ľuďom oceniť bohatstvo, ktoré poskytuje príroda, a ukazuje včelárstvo ako vášeň, umenie a zodpovednosť voči životnému prostrediu.

Natália Jakubusová získala uznanie médií za svoju prácu v prospech včelárstva, čím pomáha šíriť povedomie o tomto životne dôležitom hmyze.







+48 603 992 119



angoba@wp.pl

■ Galeria „Barak”, położona w sercu Bieszczad, w miejscowości Czarna (powiat bieszczadzki), to miejsce pełne historii, pasji i sztuki. Za jej powstaniem i rozwojem stoją Krzysztof i Róża Franczak, których miłość do sztuki oraz determinacja przekształciły opuszczony budynek, będący niegdyś reliktem przemysłowej przeszłości regionu, w kulturalne centrum Bieszczad.

W 1994 roku, z entuzjazmem, talentem i wiarą w marzenia, Krzysztof i Róża postanowili wykupić budynek baraku, który przez długi czas nie miał stałego przeznaczenia. Decyzja o przekształceniu go w galerię sztuki była naturalnym krokiem – Krzysztof, zajmujący się rzeźbą, i Róża, specjalizująca się w malarstwie, postanowili stworzyć przestrzeń, w której będą mogli dzielić się swoją twórczością.

Galeria „Barak” szybko zyskała rozgłos jako pierwsza prywatna galeria w Bieszczadach. Stała się przestrzenią, która nie tylko prezentuje ich dzieła, ale także otwiera swoje podwoje dla innych artystów, niezależnie od formalnego wykształcenia. Kluczowym kryterium wyboru współpracujących artystów była szczerłość artystycznej wypowiedzi oraz wrażliwość na piękno regionu i jego kulturę.

W ciągu lat w galerii odbyło się wiele wystaw indywidualnych i zbiorowych. Krzysztof Franczak, który przyjechał do Bieszczad w 1990 roku, rozpoczął swoją przygodę z rzeźbą, wykorzystując lokalne materiały, takie jak karpina sosnowa. Tworzył postaci inspirowane podaniami ludowymi i poezją. Z czasem jego zainteresowania przeniosły się na ceramikę, gdzie odnalazł swoją pasję w delikatnej porcelanie.

Róża Franczak, absolwentka Akademii Teatralnej w Warszawie, w swojej twórczości odtwarza zaginione bieszczadzkie cerkwie, wykorzystując techniki inspirowane starymi sepiovymi fotografiami. Jej malarstwo obejmuje również akryle, farby olejne oraz malowanie na szkle. Podobnie jak Krzysztof, Róża z pasją tworzy ceramikę, wybierając surowy szamot i techniki zdobienia, które łączą wytrzymałość z artystyczną estetyką.

Ceramika stała się jednym z głównych obszarów działalności artystycznej małżeństwa Franczaków. Ich prace – zarówno użytkowe, jak i dekoracyjne – są unikatowe i tworzone na specjalne zamówienie. W pracowni powstają talerze, misy, patery, zegary, a także ręcznie malowane serwisy kawowe i obiadowe.

Ważnym aspektem ich działalności są organizowane warsztaty ceramiczne, które umożliwiają uczestnikom, niezależnie od doświadczenia, spróbowanie swoich sił w różnych technikach artystycznych.

Dla Krzysztofa i Róży Franczaków galeria to nie tylko miejsce wystaw, ale także przestrzeń spotkań, rozmów i budowania społeczności artystycznej. Promują Bieszczady poprzez sztukę, ukazując je jako region pełen inspiracji, w którym tworzą wrażliwi, twórczy ludzie. Ich działalność przyciągnęła grono wiernych sympatyków, którzy wracają, by czerpać z tego niezwykłego źródła pasji i piękna.



## Róża i Krzysztof Franczak



■ Galéria „Barak“, ktorá sa nachádza v srdci Bieszczad, v obci Czarna (okres Bieszczady), je miestom plným histórie, vášne a umenia. Za jej vznikom a rozvojom stoja Krzysztof a Róża Franczakovci, ktorých láska k umeniu a odhodlanie donútilo premeniť opustenú budovu, kedysi pozostatok priemyselnej minulosti regiónu na kultúrne centrum Bieszczad.

V roku 1994 sa Krzysztof a Róża s nadšením, talentom a vierou vo svoje sny rozhodli kúpiť budovu kasární, ktorá už dlho nemala trvalé využitie. Rozhodnutie premeniť ju na umeleckú galériu bolo prirodzeným krokom - Krzysztof, ktorý sa venuje sochárstvu, a Róża, ktorá sa špecializuje na maľbu, sa rozhodli vytvoriť priestor, kde by sa mohli podeliť o svoju tvorbu.

Galéria Barak sa rýchlo preslávila ako prvá súkromná galéria v Bieszczadoch. Stala sa priestorom, ktorý nielen prezentoval ich diela, ale otvoril svoje dvere aj iným umelcom bez ohľadu na ich formálne vzdelanie. Hlavným kritériom výberu spolupracujúcich umelcov bola úprimnosť umeleckého prejavu a citlivosť voči krásam regiónu a jeho kultúre.

Galéria v priebehu rokov usporiadala mnoho samostatných a skupinových výstav. Krzysztof Franczak, ktorý prišiel do Bieszczadov v roku 1990, začal svoje sochárske dobrodružstvo, pričom používal miestne materiály, ako napríklad borovicový karpín. Vytváral postavy inšpirované ľudovými rozprávkami a poéziou. Časom sa jeho záujmy presunuli ku keramike, kde našiel zálubu v jemnom porceláne.

Róża Franczak, absolventka Divadelnej akadémie vo Varšave, vo svojom diele obnovuje stratené pravoslávne kostoly v Bieszczadoch, pričom používa techniku inšpirovanú starými sépiovými fotografiami. Jej obrazy obsahujú aj akryl, olejové farby a maľbu na sklo. Podobne ako Krzysztof, aj Róża s vášňou tvorí keramiku, pričom si vyberá surový šamot a dekoratívne techniky, ktoré spájajú pevnosť s umeleckou estetikou.

Keramika sa stala jednou z hlavných oblastí umeleckej činnosti manželov Franczakovcov. Ich diela - úžitkové aj dekoratívne - sú jedinečné a vytvorené na špeciálnu objednávku. V ateliéri vznikajú taniere, misky, podnosy, hodiny, ako aj ručne maľované kávové a jedáleňské servisy.

Dôležitým aspektom ich činnosti sú keramické workshopy, ktoré organizujú a ktoré umožňujú účastníkom bez ohľadu na ich skúsenosti vyskúšať si rôzne umelecké techniky.

Pre Krzysztofa a Różu Franczakovcov je galéria nielen miestom výstav, ale aj priestorom na stretnutia, rozhovory a budovanie umeleckej komunity. Prostredníctvom umenia propagujú Bieszczady a ukazujú ich ako región plný inšpirácie, kde tvoria citliví a kreatívni ľudia. Ich aktivity si získali skupinu verných priaznivcov, ktorí sa vracajú, aby čerpali z tohto výnimočného zdroja vášne a krásy.







## Katarzyna Wolan



+ 48 669 09 10 04



galadh1@wp.pl

■ Katarzyna Wolan to artystka, historyczka sztuki oraz założycielka Bieszczadzkiej Pracowni Ikon, która od 2006 roku tworzy i mieszka w malowniczych Bieszczadach. Jej fascynacja ikonami zaczęła się podczas studiów nad historią tej sztuki, a życie w regionie, w którym ikony nadal pełnią ważną rolę, pozwoliło jej zgłębić tajniki ich powstawania.

W swoich pracach Katarzyna łączy tradycyjne kanony ikonopisania z osobistą interpretacją, tworząc zarówno wierne kopie historycznych dzieł, jak i nowatorskie przedstawienia. Jej ikony można podziwiać m.in. w autorskiej galerii w Smereku oraz w innych miejscach w Polsce.

Jako artystka, Katarzyna Wolan szczególną wagę przykłada do zachowania tradycyjnych technik ikonopisania. Podobraziem dla jej ikon są starannie przygotowane deski z lipy lub buka, które pokrywa płótnem oraz wieloma warstwami gruntu z kleju kostnego i kredy. Po dokładnym oszlifowaniu powierzchni nakłada złoto w płatkach, a malarską warstwę tworzy przy użyciu tempery jajowej, mieszając naturalne pigmenty z żółtkiem i wodą.

Katarzyna Wolan to również nauczycielka i popularyzatorka tradycyjnej sztuki ikonograficznej. Organizuje warsztaty, podczas których uczestnicy poznają zarówno techniczne aspekty pisania ikon, jak i ich duchowy wymiar. W trakcie tych spotkań dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem, ukazując, jak głęboko ikony są zakorzenione w kulturze, wierzeniach i historii.

Dzięki swojej pracy, Katarzyna przyczynia się do ożywienia tradycji pisania ikon, tworząc dzieła, które łączą piękno artystyczne z głęboką symboliką.



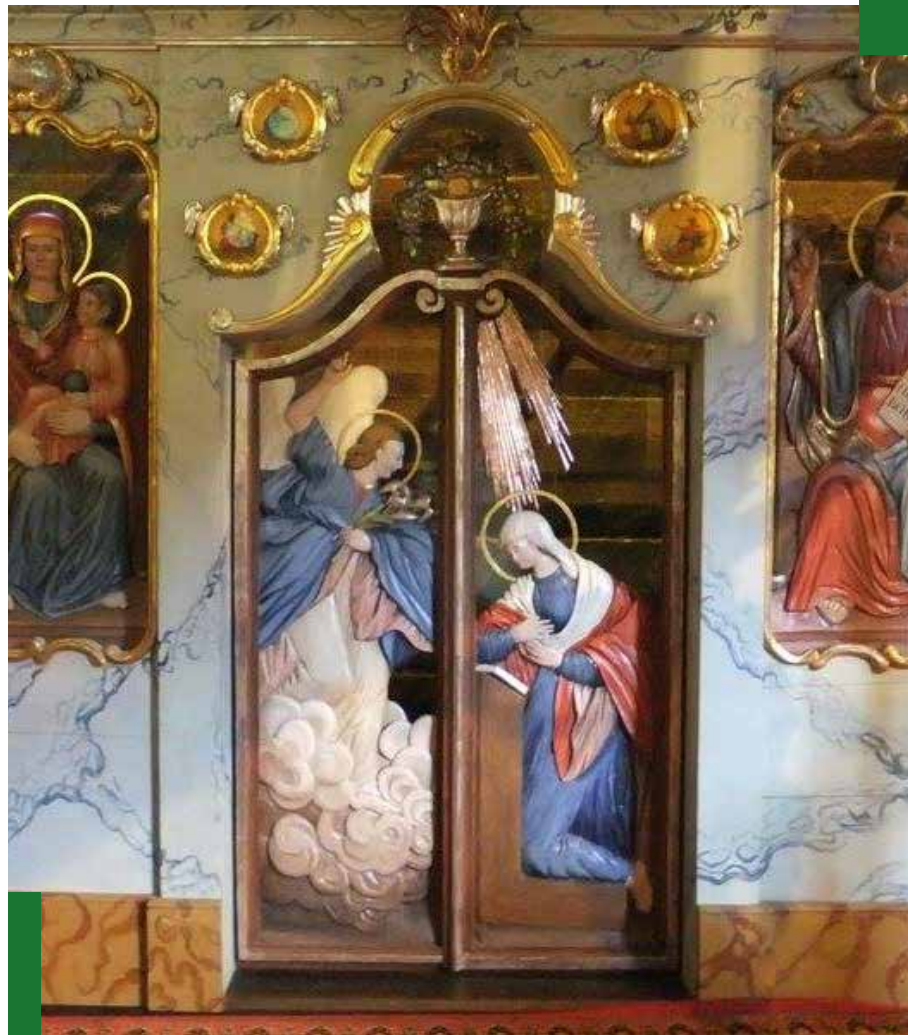
■ Katarzyna Wolan je umelkyňa, historička umenia a zkladateľka ateliéru Bieszczady Icon, ktorá od roku 2006 tvorí a žije v malebných Bieszczadoch. Jej fascinácia ikonami sa začala počas štúdia histórie tohto umenia a život v regióne, kde ikony stále hrajú dôležitú úlohu, jej umožnil preskúmať tajomstvá ich tvorby.

Katarzyna vo svojich dielach spája tradičné kánony ikonografie s osobnou interpretáciou, pričom vytvára verné kópie historických diel aj inovatívne stvárnenia. Jej ikony možno obdivovať okrem iného v autorkinej galérii v Smerku a na ďalších miestach v Poľsku.

Katarzyna Wolan ako umelkyňa venuje osobitnú pozornosť zachovávaní tradičných techník písania ikon. Podklady pre jej ikony sú starostlivo pripravené dosky z lipového alebo bukového dreva, ktoré pokrýva plátnom a niekoľkými vrstvami kostného lepidla a kriedového náteru. Po starostlivom prebrúsení povrchu naniesie zlaté vločky a maliarsku vrstvu vytvorí pomocou vaječnej temperry zmiešaním prírodných pigmentov s vaječným žĺtkom a vodou.

Katarzyna Wolan je tiež učiteľkou a popularizátorkou tradičného ikonopisného umenia. Organizuje workshopy, na ktorých sa účastníci učia technickým aspektom písania ikon, ako aj jeho duchovnému rozmeru. Počas týchto stretnutí sa delí o svoje vedomosti a skúsenosti a ukazuje, ako hlboko sú ikony zakorenené v kultúre, viere a histórii.

Katarzyna svojou prácou pomáha oživiť tradíciu písania ikon a vytvára diela, ktoré spájajú umeleckú krásu s hlbokou symbolikou.







Wybrani twórcy rękodzielniczy  
Vybrani umelci remeselníci  
**SŁOWACJA / SLOVENSKO**



+ 421 905 749 704



[gabitracikova@centrum.sk](mailto:gabitracikova@centrum.sk)

■ Gabriela Tričáková, rękodzielniczka, mieszka w malowniczej wsi Čerťizné, w powiecie Medzilaborce. Swoje życie poświęciła pasji do rękodzieła, tworząc unikatowe dekoracje i prezenty. Specjalizuje się w technice serwetek, ale jej twórczość obejmuje także inne techniki artystyczne, które nadają jej pracom niepowtarzalny charakter.

Gabriela nie ogranicza się jedynie do własnej twórczości. Aktywnie angażuje się w życie swojej społeczności, gromadząc wokół siebie grupę zaangażowanych kobiet, z którymi wspólnie rozwija pasję do rękodzieła. Ta współpraca stała się nie tylko formą twórczej ekspresji, ale także sposobem na budowanie więzi i wymianę doświadczeń.

Aby doskonalić swoje umiejętności, Gabriela ukończyła liczne kursy, które pozwoliły jej rozwinąć talent i zdobyć nowe techniki pracy. Dzięki temu stała się nauczycielką, przekazując swoją wiedzę i inspirując innych do kreatywnego działania.



Gabriela  
**Tričáková**





■ Remeselníčka Gabriela Tričáková žije v malebnej dedinke Čertizné v okrese Medzilaborce. Svoj život zasvätila vášni pre ručné práce, tvorbe jedinečných dekorácií a darčiekov. Špecializuje sa na servítkovú techniku, ale jej tvorba zahŕňa aj iné výtvarné techniky, ktoré dodávajú jej dielam jedinečný charakter.

Gabriela sa neobmedzuje len na vlastnú tvorbu. Aktívne sa zapája do života svojej komunity a združuje okolo seba skupinu zanietených žien, s ktorými spoločne rozvíja vášeň pre ručné práce. Táto spolupráca sa stala nielen formou tvorivého vyjadrenia, ale aj spôsobom, ako sa zblížiť a vymieňať si skúsenosti.

Aby sa zdokonalila vo svojich zručnostiach, absolvovala Gabriela množstvo kurzov, v ktorých rozvíjala svoj talent a osvojovala si nové pracovné techniky. Vďaka tomu sa stala učiteľkou, ktorá odovzdáva svoje vedomosti a inšpiruje ostatných k tvorivosti.







Martina  
**Gonosová**

Źródło zdjęć: [www.facebook.com/profile.php?id=100063653674803](https://www.facebook.com/profile.php?id=100063653674803)



+ 421 903 043 868



[martinagonosova76@gmail.com](mailto:martinagonosova76@gmail.com)

■ Martina Gonosová, od 2020 roku pasjonatka permakultury, łączy miłość do natury z praktycznymi rozwiązaniami, które sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi. Jest certyfikowanym projektantem permakultury, a swoje doświadczenie zdobywała zarówno za granicą, jak i w kraju.

Jej przygoda z permakulturą zaczęła się podczas pracy na farmach w Ameryce Łacińskiej, m.in. w Kolumbii i Panamie, gdzie zdobyła cenne doświadczenie w zakresie tropikalnych ekosystemów. Po powrocie do Słowacji kontynuowała naukę w słowackiej szkole permakultury, pogłębiając wiedzę o projektowaniu ogrodów i systemów ekologicznych.

Martina nie tylko tworzy ogrody permakulturowe, ale także umiejętnie wykorzystuje ich plony. Z uprawianych roślin produkuje naturalne kosmetyki i świece, łącząc ekologię z estetyką. Jej produkty są przyjazne dla środowiska oraz pełne troski o zdrowie i dobre samopoczucie użytkowników.

Martina Gonosová z pasją promuje ideę życia w zgodzie z naturą, udowadniając, że permakultura to nie tylko metoda uprawy ziemi, ale także styl życia, który inspirowa do świadomych wyborów.





■ Martina Gonosová, permakultúrna nadšenkyňa od roku 2020 spája svoju lásku k prírode s praktickými riešeniami, ktoré podporujú udržateľnosť. Je certifikovanou permakultúrnou dizajnérkou a svoje skúsenosti získala v zahraničí aj doma.

Jej dobrodružstvo s permakultúrou sa začalo počas práce na farmách v Latinskej Amerike vrátane Kolumbie a Panamy, kde získala cenné skúsenosti s tropickými ekosystémami. Po návrate na Slovensko pokračovala v štúdiu na slovenskej permakultúrnej škole a prehľbovala si vedomosti o záhradnom dizajne a ekologických systémoch.

Martina nielenže vytvára permakultúrne záhrady, ale aj šikovne využíva ich plodiny. Z vypestovaných rastlín vyrába prírodnú kozmetiku a sviečky, v ktorých spája ekológiu s estetikou. Jej výrobky sú šetrné k životnému prostrediu a plné starostlivosti o zdravie a pohodu používateľov.

Martina Gonosová s nadšením propaguje myšlienku života v harmónii s prírodou a dokazuje, že permakultúra nie je len spôsob obrábania pôdy, ale aj životný štýl, ktorý inšpiruje k vedomým rozhodnutiam.







+ 421 907 405 698

+ 421 904 338 563



peter@musinsky.sk

■ Peter Mušínský senior to rzeźbiarz-samouk, który od najmłodszych lat zajmuje się rzeźbą w drewnie, głównie tworząc pistolety i ciupagi. Swoją twórczość rozpoczął od płaskorzeźb, a później przeszedł do rzeźb figuratywnych. Od lat osiemdziesiątych koncentruje się na sztuce intuicyjnej, wykorzystując motywy ludowe i naturalne. Drewno stało się jego głównym materiałem, a prace tworzy głównie z lipy, ale także z dębu, orzecha, sosny i tui.

Jego rzeźby były wystawiane zarówno w kraju, jak i za granicą, w tym w Nowym Jorku i Australii. Prace Mušínského seniora znajdują się w kolekcjach prywatnych na Słowacji, w Holandii, Francji, Włoszech, Austrii, Polsce i Czechach. Jego dorobek liczy ponad sto dzieł, od małych figurek po rzeźby o wysokości dwóch metrów. Brał udział w wystawach krajowych, zdobywając nagrody państwowe.

Peter Mušínský junior, syn rzeźbiarza, kontynuuje tradycję rodzinną, ale w jego twórczości dominuje abstrakcja i motywy sakralne. Jego podejście do sztuki jest nowoczesne, w przeciwieństwie do konserwatywnego stylu ojca. Obaj artyści doskonale się uzupełniają, łącząc klasyczną rzeźbę z nowoczesnym myśleniem artystycznym.



Peter  
**Mušínský** (junior)  
Peter  
**Mušínský** (senior)



■ Peter Mušínský starší je sochár samouk, ktorý sa od útleho veku venuje rezbárstvu, najmä tvorbe pištolí a valašíek. Svoju tvorbu začal basreliéfmi a neskôr prešiel k figurálnym plastikám. Od 80. rokov 20. storočia sa zameriava na intuitívne umenie, pričom využíva ľudové a prírodné motívy. Jeho hlavným materiálom sa stalo drevo a vytvára diela najmä z lípy, ale aj z duba, orecha, borovice a tuje.

Jeho sochy boli vystavované na národnej i medzinárodnej úrovni, vrátane New Yorku a Austrálie. Diela Mušínskeho staršieho sa nachádzajú v súkromných zbierkach na Slovensku, v Holandsku, Francúzsku, Taliansku, Rakúsku, Poľsku a Českej republike. Jeho tvorba zahŕňa viac ako sto diel, od malých figúrok až po sochy vysoké dva metre. Zúčastnil sa na celoštátnych výstavách a získal štátne ceny.

Peter Mušínský mladší, syn sochára, pokračuje v rodinnej tradícii, ale v jeho tvorbe dominuje abstrakcia a sakrálne motívy. Jeho prístup k umeniu je moderný, na rozdiel od konzervatívneho štýlu jeho otca. Obaja umelci sa výborne dopĺňajú a spájajú klasické sochárstvo s moderným výtvarným myslením.





Autor: Peter Mušínský et.  
Názov: Z našej prírody IV



## Jakub Vorobel'



+421 918 300 099



vorobeljakub@gmail.com

■ Jakub Vorobel od najmłodszych lat fascynował się dzwonami. Jako dziecko marzył o zwiedzaniu kościelnych wież i odkrywaniu ich tajemnic. Pierwsze spotkanie z dzwonem miało miejsce w klasztorze Buková Hôrka, gdzie usłyszał jego majestatyczny dźwięk, choć nie miał okazji zobaczyć samego instrumentu. To doświadczenie obudziło w nim ciekawość i pasję, a także chęć odwiedzenia każdej wieży, z której rozbrzmiewały dźwięki dzwonów. Jednak ze względu na zakazy administratorów świątyń, Jakub postanowił stworzyć własny dzwon, którym mógłby zadzwonić w każdej chwili.

Po dwóch latach wytrwałych prób i odkrywania tajników sztuki ludwisarskiej metodą prób i błędów, Jakub, mając zaledwie 15 lat, odlat swój pierwszy dzwon. To wydarzenie zapoczątkowało jego pasję do rzemiosła. Niedługo potem zaczęły powstawać kolejne dzwony, zamówione przez sąsiadów i znajomych, którzy byli zachwyceni jego pracą. Pierwsze zarobione pieniądze Jakub przeznaczył na profesjonalny sprzęt – tygiel grafitowy o pojemności 50 kg brązu, który umożliwił mu odlewanie dzwonów przeznaczonych do kościołów. Z czasem Jakub rozwinął swój warsztat, budując w 2019 roku piec przechylny o pojemności 500 kg brązu, co pozwoliło mu realizować zamówienia na większe dzwony. Obecnie pracuje nad budową pieca o pojemności 2000 kg oraz nad dalszą rozbudową swojej odlewni, by sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu na jego unikalne wyroby. Jakub Vorobel to mistrz sztuki odlewania dzwonów, który przekuł swoją pasję w życiowe powołanie. Dzięki jego zaangażowaniu tradycyjne rzemiosło ludwisarskie zyskuje nowe życie, łącząc w sobie piękno dźwięku i kunszt rękocznej pracy.



■ Jakub Vorobeľa fascinovali zvony už od útleho veku. Ako dieťa sníval o tom, že navštívi kostolné veže a objaví ich tajomstvá. Jeho prvé stretnutie so zvonom sa uskutočnilo v kláštore Buková Hôrka, kde počul jeho majestátny zvuk, hoci samotný nástroj nemal možnosť vidieť. Tento zážitok v ňom prebudil zvedavosť a vášeň a túžbu navštíviť každú vežu, z ktorej sa ozývali zvony. Kvôli zákazom správcov chrámov sa však Jakub rozhodol vytvoriť si vlastný zvon, ktorým by mohol kedykoľvek zvonieť.

Po dvoch rokoch vytrvalých pokusov a objavovania umenia zvonolejárstva metódou pokusov a omylov Jakub vo veku iba 15 rokov odlial svoj prvý zvon. Táto udalosť znamenala začiatok jeho vášne pre toto remeslo. Netrvalo dlho a začali sa vyrábať ďalšie zvony na objednávku susedov a priateľov, ktorí boli jeho prácou nadšení. Prvé zarobené peniaze Jakub minul na profesionálne vybavenie - grafitový téglik s kapacitou 50 kg bronzu, ktorý mu umožnil odlievať zvony určené pre kostoly.

Postupom času Jakub svoju dielňu rozvíjal a v roku 2019 postavil naklápacie pece s kapacitou 500 kg bronzu, ktoré mu umožnili plniť objednávky na väčšie zvony. V súčasnosti pracuje na výstavbe pece s kapacitou 2 000 kg a ďalšom rozširovaní svojej zlievarne, aby uspokojil rastúci dopyt po svojich jedinečných výrobkoch. Jakub Vorobeľ je majstrom v odlievaní zvonov, ktorý svoju vášeň premenil na celoživotné povolanie. Vďaka jeho nasadeniu dostáva tradičné zvonolejárske remeslo nový život, v ktorom sa spája krása zvuku a remeselná zručnosť ručnej práce.







+421 905623110



pisanskapcola@gmail.com

■ Martina Mihalenková to kobieta, która łączy wiele ról – jest mamą, partnerką, przedsiębiorczynią i pszczelarką. Jej przygoda z pszczelarstwem rozpoczęła się kilka lat temu i od tego czasu stała się jej życiową pasją. Fascynuje ją świat pszczół, zapylaczy oraz ich cennych wytworów, z których czerpie inspirację na co dzień.

Szczególnie bliska jest jej praca z woskiem pszczelim. Martina specjalizuje się w ręcznym wytwarzaniu świec z wosku pszczelego oraz aromatycznego wosku do lamp zapachowych. Jej wyroby są nie tylko piękne i funkcjonalne, ale również pełne szacunku dla naturalnych surowców i rzemieślniczej tradycji.

Martina jest członkinią Słowackiego Stowarzyszenia Pszczelarzy (Slovenský zväz včelárov) i chętnie dzieli się swoją pasją z innymi, organizując wydarzenie Pisanské bzučanie. Impreza ta ma na celu zbliżenie społeczności do lokalnych pszczelarzy oraz promowanie zakupu wysokiej jakości miodu od uczciwych producentów.



■ Martina Mihalenková je žena, ktorá v sebe spája mnoho rolí - je matkou, partnerkou, podnikateľkou a včelárkou. Jej dobrodružstvo so včelárstvom sa začalo pred niekoľkými rokmi a odvtedy sa stalo jej celoživotnou vášňou. Fascinuje ju svet včiel, opelovačov a ich vzácných výtvorov, z ktorých denne čerpá inšpiráciu.

Jej práca s včelím voskom je jej obzvlášť blízka. Martina sa špecializuje na ručne vyrábané sviečky z včelieho vosku a aromatický vosk do vonných lúč. Jej výrobky sú nielen krásne a funkčné, ale zároveň rešpektujú prírodné suroviny a remeselné tradície. Martina je členkou Slovenského zväzu včelárov a o svoju vášň sa rada delí s ostatnými organizovaním podujatia Pisanské bzučanie. Cieľom podujatia je priblížiť komunitu miestnych včelárov a podporiť nákup kvalitného medu od poctivých výrobcov.



## Martina Mihalenková





Jana  
Mihaličová



+ 421 903 937 100



mihalicova@centrum.sk

■ Jana Mihaličová to osoba, ktorá łączy zamiłowanie do tradycyjnych rzemiosł z pracą zawodową. Z wykształcenia etnolog, już na studiach zgłębiała różne formy rękodzieła, które stały się jej wielką pasją. Od ponad 20 lat zajmuje się majsterkowaniem, traktując to jako sposób na relaks i twórczą samorealizację.

Na co dzień Jana pracuje jako nauczycielka języka słowackiego, jednak chętnie dzieli się również swoją wiedzą w zakresie podstaw rzemiosła. Uwielbia uczyć innych tej sztuki, pokazując, jak wiele radości i satysfakcji może dawać tworzenie własnymi rękami. Jana rozwija swoje zdolności rzemieślnicze i regularnie prezentuje swoje prace w skansenie w Svidníku. Dzięki temu przyczynia się do popularyzacji tradycyjnych umiejętności i dziedzictwa kulturowego, inspirowując kolejne pokolenia do odkrywania piękna rękodzieła.



■ Jana Mihaličová je človek, ktorý spája lásku k tradičným remeslám s profesionálnou prácou. Vyštudovaná etnologicčka už počas štúdia skúmala rôzne formy remesiel, ktoré sa stali jej veľkou vášňou. Drôtikárstvu sa venuje už viac ako 20 rokov, pričom v ňom vidí spôsob relaxu a tvorivej sebarealizácie.

Denným zamestnaním Jany je práca učiteľky slovenského jazyka, ale rada sa delí aj o svoje znalosti základov remesiel. Rada učí toto umenie aj ostatných a ukazuje im, koľko radosti a uspokojenia im môže priniesť tvorba vlastnými rukami. Jana rozvíja svoje remeselné zručnosti a pravidelne prezentuje svoju tvorbu v skanzene vo Svidníku. Tým prispieva k popularizácii tradičných zručností a kultúrneho dedičstva a inšpiruje ďalšie generácie k objavovaniu krásy ručných prác.







+ 421 905 674 817



miroslav.potoma@centrum.sk

■ Miroslav Potoma to artysta, którego twórczość zyskała szerokie uznanie zarówno w kraju, jak i za granicą. Jego malarska pasja rozpoczęła się w dzieciństwie, choć początkowo nie udało mu się dostać do szkoły artystycznej. Nie powstrzymało go to jednak przed kontynuowaniem drogi artystycznej. W 1986 roku, po powrocie do rodzinnego miasta, wziął udział w wystawie konkursowej, co zapoczątkowało jego artystyczną karierę.

Pierwsza duża wystawa, zorganizowana na spiskich targowiskach, okazała się sukcesem, a ponad połowa z około dwustu obrazów została sprzedana natychmiast po wystawie. Miroslav Potoma ma na swoim koncie około trzydziestu wystaw, zarówno indywidualnych, jak i grupowych, w wielu miastach Słowacji oraz poza jej granicami.

Początkowo malował pejzaże, ale z biegiem lat przeszedł do sztuki intuicyjnej, tworzonej bez wcześniejszego planu. Ta forma malarstwa stała się jego charakterystycznym stylem. Jego prace, inspirowane życiem wiejskim i tradycjami, zdobyły uznanie w kraju oraz za granicą, w tym w Stanach Zjednoczonych.

W 2010 roku zdobył I nagrodę na Biennale Sztuki Instynktywnej w Nowym Targu, a w 2012 roku był jedynym Słowakiem, który zaprezentował swoje dzieła na międzynarodowym festiwalu sztuki instynktownej w Jerzolimie.

Miroslav Potoma był również uhonorowany Nagrodą Wsi przez gminę Stročín z okazji 695-lecia pierwszej pisemnej wzmianki o wsi, a w 2024 roku otrzymał Złoty Medal Pamięci Aleksandra Dubčeka w dziedzinie sztuki intuicyjnej.



Miroslav  
Potoma



■ Miroslav Potoma je umelec, ktorého dielo získalo široké uznanie doma i v zahraničí. Jeho vášeň pre maľovanie sa začala už v detstve, hoci sa mu spočiatku nepodarilo dostať na umeleckú školu. To mu však nezabránilo pokračovať v umeleckej dráhe. V roku 1986 sa po návrate do rodného mesta zúčastnil na súťažnej výstave, ktorá odštartovala jeho umeleckú kariéru

Jeho prvá veľká výstava, ktorá sa konala na Spišských trhoch, bola úspešná a viac ako polovica z približne dvo-sto obrazov sa predala hneď po výstave. Miroslav Potoma mal približne tridsať samostatných i skupinových výstav v mnohých mestách na Slovensku i v zahraničí.

Spočiatku maľoval krajinky, ale postupom času sa preorientoval na intuitívnu tvorbu, vytváranú bez predchádzajúceho plánu. Táto forma maľby sa stala jeho charakteristickým štýlom. Jeho diela inšpirované vidieckym životom a tradíciami získali uznanie doma i v zahraničí, vrátane Spojených štátov.

V roku 2010 získal prvú cenu na Bienále insitného umenia v Novom Targu a v roku 2012 sa ako jediný Slovak predstavil na Medzinárodnom festivale insitného umenia v Jeruzaleme. Miroslav Potoma bol tiež ocenený Cenou obce Stročin pri príležitosti 695. výročia prvej písomnej zmienky o obci a v roku 2024 mu bola udelená Zlatá medaila Alexandra Du-bčeka v oblasti insitného umenia.





+ 421 904 841 460



kosiaroz@gmail.com

Jaroslav Lechan to mieszkaniec wsi Jarovej Topoľa w Poloninach, północno-wschodniej Słowacji, który razem z rodziną stworzył Stowarzyszenie Obywatelskie Košiar, mające na celu kultywowanie tradycji i rzemiosła wiejskiego. Jego dzieciństwo, spędzone na gospodarstwie rolnym, było naturalnym rytmem życia. Jego dziadek pracował przy koniach, co miało duży wpływ na małego Jaro, który od najmłodszych lat uczestniczył w pracach takich jak koszenie trawy, wypas krów czy hodowla zwierząt. Te tradycje stały się fundamentem jego dzieciństwa i inspiracją do kultywowania dawnych umiejętności.

Jaroslav Lechan kładzie duży nacisk na przekazywanie tej wiedzy kolejnym pokoleniom. Uczy dzieci, jak ważne jest zrozumienie, skąd pochodzi jedzenie, które trafia na nasze stoły. W jego rodzinnej wsi wiosną czas płynie zgodnie z rytmem natury – hodowla owiec, produkcja serów, wypiek chleba czy wyroby garncarskie to codzienne zajęcia, które Jaroslav pielęgnuje razem z rodziną. W Centrum Rzemiosła goście mogą nie tylko podziwiać wyroby, ale również doświadczyć tradycyjnych umiejętności w praktyce.



Jaroslav Lechan je obyvateľom obce Topoľa v Poloninách na severovýchode Slovenska, ktorý spolu s rodinou založil občianske združenie Košiar s cieľom pestovať vidiecke tradície a remeslá. Jeho detstvo, ktoré strávil na dedine, bolo v prirodzenom rytme života. Jeho starý otec pracoval s koňmi, čo malo silný vplyv na malého Jara, ktorý sa od malička zúčastňoval na prácach, ako je kosenie trávy, pasenie kráv a chov zvierat. Tieto tradície sa stali základom jeho detstva a inšpiráciou na pestovanie starých zručností.

Jaroslav Lechan kladie veľký dôraz na odovzdávanie týchto vedomostí ďalším generáciám. Učí deti, aké dôležité je pochopiť, odkiaľ pochádzajú potraviny, ktoré sa dostávajú na náš stôl. V jeho rodnej dedine plynie život podľa rytmu prírody – chov oviec, výroba syra, pečenie chleba či hrnčiarstvo sú každodenné činnosti, ktoré Jaroslav prežíva spolu so svojou rodinou. V centre remesiel môžu návštevníci nielen obdivovať výrobky, ale aj zažiť tradičné zručnosti v praxi.



## Jaroslav Lechan





+421 917 425 648



jozef@talarovic.sk

■ Ľubica Talarovičová vychovala sa v rodine nauczycielskiej, co miało duży wpływ na jej późniejszy wybór ścieżki zawodowej. Od zawsze fascynowały ją sztuka i edukacja, dlatego ukończyła Wydział Nauczania Edukacji Artystycznej na Wydziale UPJŠ w Preszowie. Od 1982 roku pracowała jako nauczycielka plastyki w szkole podstawowej, rozwijając talenty artystyczne kolejnych pokoleń dzieci. Ponadto, jest rzemieślniczką, specjalizującą się w filcowaniu wełny owczej oraz tkaniu na krosnach, a jej praca stała się również pasją. Chętnie wita gości w swoim warsztacie, dzieląc się z nimi swoimi umiejętnościami.

Oprócz pracy zawodowej, od 1997 roku Ľubica oraz jej mąż, Józef, angażują się w działalność wolontariacką na rzecz dzieci i młodzieży w Organizacji Dziecięcej FÉNIX. Początkowo skupiali się na turystyce pieszej i rowerowej, ale z biegiem lat ich działania rozszerzyły się o rzemiosło ludowe. Dzięki ich zaangażowaniu, dzieci miały okazję poznać tradycyjne techniki rzemieślnicze, takie jak tkanie na krosnach, filcowanie, rzeźbienie w drewnie, robienie świec z wosku pszczelego czy malowanie pisanek.

Ich aktywność wykraczała poza ramy szkoły – organizowali warsztaty i pokazy podczas jarmarków, festiwali i w skansenach, w których dzieci mogły na żywo doświadczyć tradycyjnych rzemiosł. Działalność ta przyniosła im liczne sukcesy, w tym liczne nagrody za prace dzieci w ogólnosłowackim konkursie „W Krainie Rzemiosła”.

Obecnie, będąc na emeryturze, Ľubica i Józef kontynuują swoją misję edukacyjną w rodzinnej wsi Ladomírov, gdzie prowadzą warsztaty z zakresu rzemiosła ludowego. Ich pasją do tradycji i technik rzemieślniczych nie słabnie, a praca z dziećmi nadal przynosi im ogromną satysfakcję. Ľubica Talarovičová to osoba, która przez całe życie kształtowała młodsze pokolenia, rozwijając ich talenty oraz szacunek do kultury ludowej.



## Ľubica Talarovičová

■ Ľubica Talarovičová vyrastala v učiteľskej rodine, čo výrazne ovplyvnilo jej neskorší výber profesijnej dráhy. Vždy ju fascinovalo umenie a vzdelávanie, preto vyštudovala učiteľstvo výtvarnej výchovy na Pedagogickej fakulte UPJŠ v Prešove. Od roku 1982 pôsobí ako učiteľka výtvarnej výchovy na základnej škole, kde rozvíja výtvarné nadanie ďalších generácií detí. Okrem toho sa venuje remeslu, špecializuje sa na plstenie ovčej vlny a tkanie na krosnách a jej práca sa stala aj jej vášňou. Vo svojej dielni rada privíta návštevníkov a podelí sa s nimi o svoje zručnosti.

Okrem svojej profesionálnej práce sa Ľubica a jej manžel Jozef od roku 1997 venujú dobrovoľníckej práci pre deti a mladých ľudí v detskej organizácii FÉNIX. Spočiatku sa zameriavali na turistiku a cykloturistiku, ale v priebehu rokov sa ich aktivity rozšírili o ľudové remeslá. Vďaka ich angažovanosti mali deti možnosť naučiť sa tradičné remeselné techniky, ako je tkanie na krosnách, plstenie, vyrezávanie z dreva, výroba sviečok z včelieho vosku a maľovanie veľkonočných vajčiek.

Ich aktivity presahovali rámec školy - organizovali workshopy a ukážky na jarmokoch, festivaloch a v skanzenoch, kde si deti mohli na vlastnej koži vyskúšať tradičné remeslá. Táto činnosť im priniesla množstvo úspechov, vrátane mnohých ocenení za detské práce v celoslovenskej súťaži „V krajine remesiel“.

Ľubica a Jozef sú už na dôchodku a pokračujú vo svojom vzdelávacom poslaní v rodnej obci Ladomírov, kde vedú dielne ľudových remesiel. Ich vášeň pre tradície a remeselné techniky neutíchla a práca s deťmi im naďalej prináša veľké uspokojenie. Ľubica Talarovičová je človek, ktorý celý život formuje mladé generácie, rozvíja ich talent a úctu k ľudovej kultúre.





Ladislav  
Horváth



+ 421 911 206 094



lado.horvath@gmail.com

■ Ladislav Horváth to pasjonat tradycyjnej muzyki pasterskiej, który od dziecka zachwycał się brzmieniem fujary – jednego z najbardziej charakterystycznych instrumentów Słowacji. Choć jego zainteresowanie muzyką narodziło się wcześniej, dopiero po przejściu na emeryturę znalazł czas, aby w pełni oddać się swojej pasji. Od ponad 15 lat wytwarza fujary i inne pasterskie instrumenty, co stało się nie tylko jego hobby, ale i sposobem na pielęgnowanie tradycji słowackiej.

Ladislav specjalizuje się w produkcji różnych instrumentów, w tym majestatycznych fujar, mniejszych piszczałek, endpipes, a także trombit – instrumentów sygnalizacyjnych używanych przez pasterzy. Produkcja trombit jest szczególnie wymagająca i czasochłonna, co czyni je jednym z najcenniejszych elementów w jego kolekcji.

Jego instrumenty zdobyły uznanie nie tylko na Słowacji, ale także za granicą – w Kanadzie, Polsce, Czechach, Anglii, Portugalii, Hiszpanii i innych krajach. Artysta podkreśla, że dzielenie się swoją twórczością z ludźmi z całego świata daje mu ogromną satysfakcję.

Ladislav jest samoukiem, który każdą wytwarzaną fujarę traktuje jako okazję do głębszego zrozumienia instrumentu. Jego twórczość stała się misją – propagowania tradycyjnych słowackich instrumentów oraz zachowania ich dla przyszłych pokoleń.



■ Ladislav Horváth je vášnivým milovníkom tradičnej pastierskej hudby, ktorého od detstva fascinuje zvuk fujary - jedného z najcharakteristickejších slovenských nástrojov. Hoci sa jeho záujem o hudbu zrodil už v útlom veku, až po odchode do dôchodku si našiel čas venovať sa svojej vášni naplno. Už viac ako 15 rokov sa venuje výrobe fujary a ďalších pastierskych nástrojov, ktorá sa stala nielen jeho koníčkom, ale aj spôsobom zachovávania slovenských tradícií.

Ladislav sa špecializuje na výrobu rôznych nástrojov vrátane majestátnych pískal, menších pískal, koncoviek a trombit - signálnych nástrojov, ktoré používali pastieri. Výroba trombitov je mimoriadne náročná a zdĺhavá, preto patria k najcennejším predmetom v jeho zbierke.

Jeho nástroje získali uznanie nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí - v Kanade, Poľsku, Českej republike, Anglicku, Portugalsku, Španielsku a ďalších krajinách. Umelec zdôrazňuje, že zdieľanie jeho práce s ľuďmi z celého sveta mu prináša veľké uspokojenie.

Ladislav je hudobný samouk, ktorý každú fujaru, ktorú vytvorí, považuje za príležitosť hlbšie porozumieť tomuto nástroju. Jeho práca sa stala poslaním - propagovať tradičné slovenské nástroje a zachovať ich pre budúce generácie.







+421 907 603 242



milankarla217@gmail.com

■ Milan Karľa od najmladších lat marzył o pracy w drewnie. Zafascynowany prostymi, tradycyjnymi wyrobami, takimi jak gwizdki czy biżuteria, z czasem dostrzegł, jak masowa produkcja zaczyna wypierać autentyczne rękodzieło. To spostrzeżenie stało się impulsem do działania, aby ocalić tradycyjne rzemiosło przed zapomnieniem.

Milan specjalizuje się w tworzeniu koryt – tradycyjnych przedmiotów, które od wieków pełniły funkcje użytkowe w słowackich domach. Jego praca z drewnem stała się sposobem na ratowanie kulturowego dziedzictwa oraz okazją do promowania dawnych technik rzemieślniczych.

Obecnie Milan, wraz z żoną, realizuje wyjątkowy projekt, który pozwoli innym poznać tajniki pracy w drewnie. Remontują stary dom, który ma stać się przestrzenią warsztatową, gdzie każdy będzie mógł spróbować swoich sił w rzemiosle drewnianym.



■ Milan Karľa od útleho veku sníval o práci s drevom. Fascinovaný jednoduchými tradičnými výrobkami, ako sú píšťalky a šperky, si časom všimol, ako masová výroba začína vytláčať autentické remeslá. Toto pozorovanie sa stalo podnetom pre jeho činnosť na záchranu tradičných remesiel pred zabudnutím.

Milan sa špecializuje na výrobu žľabov - tradičných predmetov, ktoré v slovenských domácnostiach plnili úžitkovú funkciu po stáročia. Jeho práca s drevom sa stala spôsobom záchranu kultúrneho dedičstva a príležitosťou na propagáciu starých remeselných techník.

Milan v súčasnosti pracuje so svojou manželkou na jedinečnom projekte, ktorý umožní aj ostatným spoznať tajomstvá práce s drevom. Rekonštruujú starý dom, ktorý sa má stať dielňou, kde si každý môže vyskúšať prácu s drevom.



Milan  
Karľa





## Františka i Peter Hančár

Zdrojto zdjęć: [https://www.bellfrant.sk/?fbclid=IwY2xjawHj1M5leHRuA2FlbQlxMAABHR5Epwj-MLiitYIYQhWJdc5Wc0tECg1uxpdfVKXiCwZcjOKMHbZsWueRfjQ\\_aem\\_eTWem0EmPcMpRE-75gyxv5g](https://www.bellfrant.sk/?fbclid=IwY2xjawHj1M5leHRuA2FlbQlxMAABHR5Epwj-MLiitYIYQhWJdc5Wc0tECg1uxpdfVKXiCwZcjOKMHbZsWueRfjQ_aem_eTWem0EmPcMpRE-75gyxv5g)



+421 910 480 350



f.dunajova@gmail.com

■ Františka i Peter Hančár to artyści z Sniny, którzy swoją twórczość opierają na żywicy epoksydowej, tworząc unikalną biżuterię i ozdoby inspirowane naturą. Františka zaczęła swoją przygodę z tym materiałem w 2017 roku, a w 2020 roku dołączył do niej Peter, co pozwoliło na rozwój ich wspólnej pasji.

Ich prace, które łączą kwiaty, rośliny i inne naturalne materiały z żywicą, są wynikiem wielu godzin precyzyjnej pracy. Tworzenie biżuterii to dla nich proces wymagający zarówno artystycznej wizji, jak i cierpliwości. Każdy element, od zbierania roślin po zalewanie żywicą i polerowanie, jest starannie dopracowywany, aby uzyskać unikalne i piękne ozdoby.

Františkę i Petera można spotkać na wielu wydarzeniach i festiwalach w Słowacji, gdzie prezentują swoje prace pod marką BellFrant.



■ Františka a Peter Hančárovci sú umelci zo Sniny, ktorí svoju tvorbu zakladajú na epoxidovej živici a vytvárajú jedinečné šperky a ozdoby inšpirované prírodou. Františka začala svoje dobrodružstvo s týmto materiálom v roku 2017 a Peter sa k nej pridá v roku 2020, vďaka čomu ich spoločná väšeň rastie.

Ich diela, ktoré kombinujú kvety, rastliny a iné prírodné materiály so živinou, sú výsledkom mnohých hodín precíznej práce. Tvorba šperkov je pre nich proces, ktorý si vyžaduje umeleckú víziu aj trpezlivosť. Každý kus, od zberu rastlín až po vylievanie živice a leštenie, je starostlivo vyrobený, aby vznikli jedinečné a krásne ozdoby.

Františku a Petra môžete vidieť na mnohých podujatiach a festivaloch na Slovensku, kde prezentujú svoju tvorbu pod značkou BellFrant.







+421 910 183 376



vcelia.alchymia@gmail.com

■ Matúš Šurin prowadzi niewielką hodowlę pszczoł w regionie Ondavská vrchovina, wschodnia Słowacja. Jego pasieka jest zlokalizowana w małowniczym terenie, z dala od przemysłowych i intensywnie rolniczych obszarów. Matúš łączy tradycyjne metody pszczelarstwa z nowoczesnym podejściem ekologicznym, promując pszczelarstwo naturalne.

Certyfikowany pszczelarz, Matúš, prowadzi pasiekę w sposób zrównoważony, dbając o dobrostan pszczoł. Oprócz miodu, oferuje także szeroką gamę produktów pszczelich, takich jak propolis, maści, czopki czy produkty z wosku pszczelego.

Matúš aktywnie promuje pszczelarstwo, prowadząc szkolenia i koła pszczelarstwa, a także uczestniczy w projektach ekologicznych. Jego misją jest edukacja społeczeństwa na temat znaczenia pszczoł i korzyści płynących z pszczelarstwa.



■ Matúš Šurin vedie malú včelársku farmu v regióne Ondavská vrchovina na východnom Slovensku. Jeho včelnica sa nachádza v malebnej oblasti, ďaleko od priemyselných a intenzívne poľnohospodárskych oblastí. Matúš kombinuje tradičné metódy včelárenia s moderným ekologickým prístupom a propaguje prirodzené včelárenie.

Matúš je certifikovaný včelár a svoju včelnicu vedie trvalo udržateľným spôsobom, pričom dbá o dobré životné podmienky včiel. Okrem medu ponúka aj širokú škálu včelích produktov, ako sú propolis, masť, čapíky a výrobky z včelieho vosku.

Matúš aktívne propaguje včelárstvo organizovaním školení a včelárskych krúžkov a podieľa sa aj na environmentálnych projektoch. Jeho poslaním je vzdelávať verejnosť o význame včiel a výhodách včelárenia.



Matúš  
Šurin





Jitka  
Ščerbová

Źródło zdjęć: arch. prywatne Jitka Ščerbová



+421 908 392 846



scerbova.jitka@gmail.com

■ Wszechstronna artystka z Svidníka na Słowacji, której twórczość łączy hołd dla tradycji z współczesnymi trendami w sztuce. Od najmłodszych lat związana z woskiem, zaczęła swoją artystyczną drogę od dekorowania wielkanocnych pisanek. Jej misternie zdobione jajka zdobyły uznanie na wystawach w kraju i za granicą, zdobywając liczne nagrody.

Eksperymentując z różnymi technikami, Jitka odkryła, że wosk może być nie tylko medium do zdobienia pisanek, ale również doskonałym materiałem do tworzenia obrazów. Osiem lat temu zaczęła swoją przygodę z enkaustyką – malarstwem woskiem, które pozwala na tworzenie barwnych, dynamicznych kompozycji rozbudzających wyobraźnię. Malarstwo woskiem stało się dla Jitki nie tylko sposobem wyrażania siebie, ale także niekończącą się przygodą z odkrywaniem nowych możliwości barw i faktur.

Jej pierwsza wystawa obrazów odbyła się w maju 2019 roku w Muzeum Ukraińskim w Svidníku, gdzie artystka prezentowała swoje prace oraz na żywo demonstrowała technikę enkaustyczną. Jitka eksperymentuje również z suchymi pastelami i akrylem, co sprawia, że jej dorobek artystyczny jest niezwykle różnorodny.

Jitka jest członkiem stowarzyszenia SVIDNÍCKA PALETA, które zrzesza artystów i rzemieślników z regionu Svidníka. Wspólnie promują lokalne tradycje, dbają o dziedzictwo kulturowe i wspierają młodych twórców. Dla Jitki sztuka to nie tylko pasja, ale także misja – dzielenie się wiedzą, inspirowanie i rozwijanie talentów w swojej społeczności. Oprócz malarstwa, Jitka opanowała wiele technik rękodzielniczych, takich jak szydełkowanie, robienie na drutach, makramę czy haft ludowy. Łącząc tradycyjne motywy z nowoczesnym podejściem, tworzy unikalne dzieła, które zachwycają zarówno miłośników sztuki, jak i rękodziela.



■ Všestranná umelkyňa zo Svidníka na Slovensku, ktorá vo svojej tvorbe spája poctu tradícii so súčasnými umeleckými trendmi. S voskom je spojená od útleho veku, svoju umeleckú dráhu začala zdobením veľkonočných vajíčok. Jej zložito zdobené vajička získali uznanie na výstavách doma i v zahraničí a získali mnohé ocenenia.

Experimentovaním s rôznymi technikami Jitka zistila, že vosk môže byť nielen médiom na zdobenie veľkonočných vajíčok, ale aj vynikajúcim materiálom na tvorbu obrazov. Pred ôsmimi rokmi začala svoje dobrodružstvo s enkaustikou - maľbou voskom, ktorá jej umožňuje vytvárať farebné, dynamické kompozície podnecujúce fantáziu. Maľovanie voskom sa pre Jitku stalo nielen spôsobom sebareprezentácie, ale aj nekonečným dobrodružstvom objavovania nových možností farieb a textúr.

Jej prvá výstava obrazov sa konala v máji 2019 v Ukrajinskom múzeu vo Svidníku, kde autorka predstavila svoje diela a predviedla techniku enkaustiky naživo. Jitka experimentuje aj so suchým pastelom a akrylom, vďaka čomu je jej umelecká tvorba mimoriadne rôznorodá.

Jitka je členkou združenia SVIDNÍČKA PALETA, ktoré združuje umelcov a remeselníkov z regiónu Svidník. Spoločne propagujú miestne tradície, starajú sa o kultúrne dedičstvo a podporujú mladých umelcov. Pre Jitku je umenie nielen vášňou, ale aj poslaním - zdieľať vedomosti, inšpirovať a rozvíjať talenty vo svojej komunite. Okrem maľovania Jitka ovláda mnohé remeselné techniky, napríklad háčkovanie, pletenie, makramé a ľudovú výšivku. Kombináciou tradičných motívov s moderným prístupom vytvára jedinečné kúsky, ktoré potešia milovníkov umenia aj remesiel.





+ 421 944 006 767



remenaros@gmail.com

■ Doświadczony rzemieślnik, który od ponad 30 lat łączy tradycyjne techniki rzemieślnicze z własną pasją i kreatywnością. Jego przygoda ze sztuką użytkową zaczęła się w dzieciństwie, gdy fascynował się historią i światem, otaczającym go w lasach pełnych pamiątek z czasów II wojny światowej. Wychowany w otoczeniu folkloru, artystów i kolekcjonerów, Roland zainspirował się tradycyjnymi technikami wytwarzania przedmiotów codziennego użytku. Największą pasję odnalazł w pracy ze skórą, której obróbkę uczył się od pięciu mistrzów w warsztacie uprząży. Skóra, jako naturalny i trwały materiał, stała się podstawą jego działalności. Tworzy zarówno uprząże, akcesoria dla zwierząt, artykuły gospodarstwa domowego, jak i wyroby artystyczne oraz modowe dodatki.

Roland nie ogranicza się tylko do pracy ze skórą. Eksperymentuje także z drewnem, metalem i kością, tworząc dzieła, które łączą funkcjonalność z estetyką. Jego twórczość odzwierciedla piękno natury oraz historię materiałów, które od wieków towarzyszą ludzkości. Inspiracje czerpane z przeszłości, obserwacji myśliwych i życia ludów naturalnych wpływają na jego wyroby, które stają się nie tylko użytkowe, ale także hołdem dla dawnych technik i materiałów. Dzięki doświadczeniu i wszechstronności, Roland tworzy różnorodne produkty, które znajdują zastosowanie w wielu dziedzinach życia, dowodząc, że tradycyjne materiały wciąż mogą być aktualne w nowoczesnym świecie.



Roland  
Noga

Źródło zdjęć: arch. prywatne Roland Noga

■ Skúseneý remeselník, ktorý už viac ako 30 rokov spája tradičné remeselné techniky s vlastnou vášňou a kreativitou. Jeho dobrodružstvo s úžitkovým umením sa začalo už v detstve, keď ho fascinovala história a svet okolo neho v lesoch plných pamiatok z druhej svetovej vojny. Roland, ktorý vyrastal obklopený folklórom, umelcami a zberateľmi, sa inšpiroval tradičnými technikami výroby predmetov každodennej potreby. Najväčšiu vášeň našiel v práci s kožou, ktorej spracovaniu sa naučil od piatich majstrov v postrojárskej dielni. Koža ako prírodný a odolný materiál sa stala základom jeho podnikania. Vytvára postroje, doplnky pre zvieratá, predmety do domácnosti, ako aj umelecké výrobky a módné doplnky.

Roland sa neobmedzuje len na prácu s kožou. Experimentuje aj s drevom, kovom a kosoú a vytvára kúsky, ktoré spájajú funkčnosť s estetickou. V jeho práci sa odráža krása prírody a história materiálov, ktoré sprevádzajú ľudstvo už stáročia. Inšpirácie čerpané z minulosti, pozorovania lovcov a života prírodných národov ovplyvňujú jeho výrobky, ktoré sa stávajú nielen úžitkovými, ale aj poctou starodávnym technikám a materiálom. Vďaka svojim skúsenostiam a všestrannosti vytvára Roland rôzne výrobky, ktoré nachádzajú uplatnenie v mnohých oblastiach života, čím dokazuje, že tradičné materiály môžu byť stále aktuálne aj v modernom svete.







## Wybrane instytucje i organizacje wspierające działalność lokalnych twórców/rękodzielników

**Lokalne Grupy Działania** w Polsce i Słowacji odgrywają kluczową rolę we wspieraniu lokalnych twórców i rzemieślników, oferując wszechstronną pomoc, zarówno finansową, jak i merytoryczną. W ramach ich działalności dostępne są różnorodne formy wsparcia:

1. Finansowanie projektów: Lokalne Grupy Działania udzielają dofinansowania, co umożliwi rozwój działalności lokalnych przedsiębiorców, w tym twórców i rzemieślników. Granty mogą być przyznawane na przedsięwzięcia związane z promocją rzemiosła, ochroną lokalnych tradycji czy zakupem niezbędnego sprzętu do produkcji rękodziela. Wsparcie finansowe skierowane jest również do młodych przedsiębiorców oraz osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą w sektorze rzemiosła.

2. Edukacja i rozwój kompetencji: Lokalne Grupy Działania organizują różnorodne warsztaty, szkolenia oraz wizyty studyjne, które pomagają lokalnym twórcom poszerzyć wiedzę na temat rynku, nowoczesnych technik produkcji oraz zarządzania przedsiębiorstwem. Działania te mają na celu nie tylko podniesienie umiejętności, ale także wsparcie twórców w opracowywaniu zrównoważonych produktów, które mogą przyciągać turystów i klientów.

3. Wspieranie współpracy i sieciowania: Lokalne Grupy Działania promują tworzenie sieci współpracy między lokalnymi rzemieślnikami, organizacjami oraz instytucjami. Poprzez organizowanie wydarzeń, takich jak jarmarki, wystawy, festiwale i wizyty studyjne, twórcy mogą wymieniać się doświadczeniami i nawiązywać nowe kontakty biznesowe. Tego rodzaju inicjatywy sprzyjają wymianie pomysłów oraz wzmacnianiu lokalnych tradycji i produktów w szerszym kontekście.



## Vybrané inštitúcie a organizácie podporujúce činnosť miestnych umelcov/remeselníkov

**Miestne akčné skupiny** v Poľsku a na Slovensku zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore miestnych umelcov a remeselníkov a ponúkajú komplexnú pomoc, a to tak finančnú, ako aj obsahovú. V rámci ich činnosti sú k dispozícii rôzne formy podpory:

1. Financovanie projektu: Miestne akčné skupiny poskytujú granty, ktoré umožňujú miestnym podnikateľom vráťane umelcov a remeselníkov rozvíjať svoje aktivity. Granty sa môžu udeliť na projekty súvisiace s propagáciou remesiel, zachovávaním miestnych tradícií alebo nákupom potrebného vybavenia na výrobu remeselných výrobkov. Finančná podpora je určená aj mladým podnikateľom a tým, ktorí plánujú začať podnikat' v oblasti remesiel.

2. Vzdelávanie a rozvoj kompetencií: Miestne akčné skupiny organizujú rôzne workshopy, školenia a študijné pobyty, aby pomohli miestnym tvorcom zlepšiť ich znalosti o trhu, moderných výrobných technikách a riadení podniku. Cieľom týchto aktivít je nielen zlepšiť zručnosti, ale aj podporiť tvorcov pri vývoji udržateľných výrobkov, ktoré môžu prilákať turistov a zákazníkov.

3. Podpora spolupráce a vytvárania sietí: Miestne akčné skupiny podporujú vytváranie sietí medzi miestnymi remeselníkmi, organizáciami a inštitúciami. Organizovaním podujatí, ako sú veľtrhy, výstavy, festivaly a študijné návštevy, si tvorcovia môžu vymieňať skúsenosti a nadväzovať nové obchodné kontakty. Takéto iniciatívy podporujú výmenu nápadov a posilňujú miestne tradície a výrobky v širšom kontexte.



4. Promocja lokalnego dziedzictwa: Lokalne Grupy Działania angażują się również w działania mające na celu promocję dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła na poziomie regionalnym i krajowym. Organizują wystawy, publikacje oraz kampanie promujące lokalne wyroby rzemieślnicze. Dzięki tym inicjatywom prace lokalnych twórców stają się bardziej rozpoznawalne na rynku.

Wiele Lokalnych Grup Działania realizuje także własne projekty, których celem jest wsparcie i promocja lokalnego dziedzictwa. Organizowane są warsztaty rękodzielnicze, festiwale oraz inne wydarzenia, podczas których lokalni rzemieślnicy prezentują swoje prace, a ich działalność zyskuje większą rozpoznawalność i wsparcie społeczności lokalnych.

#### **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Nasze Bieszczady**

Stowarzyszenie swoim działaniem obejmuje pięć gmin, dwie z powiatu sanockiego: Gmina Komańcza i Gmina Zagórz oraz trzy gminy powiatu leskiego: gmina Baligród, gmina Cisna i gmina Lesko.

Adres: ul. 1000- lecia 1, 38-600 Lesko

Kontakt: +48 13 469 6203, +48 503 782 560

Mail: nasze-bieszczady@nasze-bieszczady.pl

**Więcej informacji: [www.nasze-bieszczady.pl](http://www.nasze-bieszczady.pl)**

#### **Lokalna Grupa Działania „Zielone Bieszczady”**

Stowarzyszenie swoim działaniem obejmuje siedem gmin położonych na terenie powiatów: bieszczadzkiego: Czarna, Lutowiska, Ustrzyki Dolne, powiatu leskiego: Olszanica i Solina oraz powiatu sanockiego: Tarnawa Wołoska i gmina wiejska Sanok.

Adres: Stefkowa 64A, 38-722 Olszanica

Kontakt: +48 513 852 200

Mail: lgdzielonebieszczady@wp.pl

**Więcej informacji: [www.lgd-zielonebieszczady.pl](http://www.lgd-zielonebieszczady.pl)**



4. Propagácia miestneho dedičstva: Miestne akčné skupiny sa zapájajú aj do aktivít na propagácii kultúrneho dedičstva a remesiel na regionálnej a národnej úrovni. Organizujú výstavy, publikácie a kampane na propagácii miestnych remeselných výrobkov. Vďaka týmto iniciatívam sa práca miestnych umelcov stáva na trhu rozpoznateľnejšou.

Mnohé miestne akčné skupiny realizujú aj vlastné projekty na podporu a propagáciu miestneho dedičstva. Organizujú sa remeselné workshopy, festivaly a iné podujatia, na ktorých miestni remeselníci prezentujú svoju prácu a ich aktivity získavajú väčšiu viditeľnosť a podporu miestnych komunít.

#### **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Nasze Bieszczady**

Združenie pokrýva svojou činnosťou päť obcí, z toho dve z okresu Sanok: Z okresu Sanok sú to tri obce: Gmina Komańcza a Gmina Zagórz a tri obce z okresu Lesko: Gmina Baligród, Gmina Cisna a Gmina Lesko.

Adresa: 1000- lecia 1, 38-600 Lesko

Kontakt: +48 13 469 6203, +48 503 782 560

Mail: nasze-bieszczady@nasze-bieszczady.pl

**Viac informácií: [www.nasze-bieszczady.pl](http://www.nasze-bieszczady.pl)**

#### **Lokalna Grupa Działania „Zielone Bieszczady”**

Združenie zahŕňa sedem obcí nachádzajúcich sa v týchto okresoch: Bieszczadský okres: Bieszczady: Czarna, Lutowiska, Ustrzyki Dolne, okres Lesko: Poľsko: okres Olszanica a Solina a okres Sanok: Sanocké okresy: Tarnawa Wołoska a vidiecka obec Sanok.

Adresa: Stefkowa 64A, 38-722 Olszanica

Kontakt: +48 513 852 200

Mail: lgdzielonebieszczady@wp.pl

**Viac informácií: [www.lgd-zielonebieszczady.pl](http://www.lgd-zielonebieszczady.pl)**



### **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Brzozowska”**

Stowarzyszenie obejmuje swym działaniem teren sześciu gmin powiatu brzozowskiego: Brzozów, Domaradz, Dydnia, Haczów, Jasienica Rosielna i Nozdrzec.

Adres: ul. Armii Krajowej 2, 36-200 Brzozów

Kontakt: +48 13 43 415 56, +48 782 019 186

Mail: [lgd@powiatbrzozow.pl](mailto:lgd@powiatbrzozow.pl)

**Więcej informacji: [www.lgd.powiatbrzozow.pl](http://www.lgd.powiatbrzozow.pl)**

### **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja**

Stowarzyszenie obejmuje działaniem siedem gmin powiatu jasielskiego: Dębowiec, Jasło (gm. wiejska), Kołaczyce, Krempna, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski oraz Tarnowiec.

Adres: ul. Szkolna 7, 38-213 Kołaczyce

Kontakt: +48 510 180 236

Mail: [lgdnowagalicja@op.pl](mailto:lgdnowagalicja@op.pl)

**Więcej informacji: [www.nowagalicja.pl](http://www.nowagalicja.pl)**

### **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”**

Stowarzyszenie działa na terenie pięciu gmin: Brzyska, Skołyszyn położonych w powiecie jasielskim oraz gminy Brzostek, Jodłowa i Pilzno położonych w powiecie dębickim.

Adres: Brzyska 11a, 38-212 Brzyska

Kontakt: +48 13 441 03 38

Mail: [lgdliwocz@wp.pl](mailto:lgdliwocz@wp.pl)

**Więcej informacji: [www.lgdliwocz.pl](http://www.lgdliwocz.pl)**

### **Lokalna Grupa Działania „Kraina Nafty”**

Obszar działania stowarzyszenia obejmuje sześć gmin powiatu krośnieńskiego: Chorkówka, Dukla Iwonicz-Zdrój, Jaśliska, Jedlicze i Miejsce Piastowe.

Adres: ul. Dworska 14, 38-430 Miejsce Piastowe

Kontakt: +48 725 995 723, + 48 725 999 721

Mail: [biuro@kraina-nafty.pl](mailto:biuro@kraina-nafty.pl)

**Więcej informacji: [www.kraina-nafty.pl](http://www.kraina-nafty.pl)**



### **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Brzozowska”**

Združenie pokrýva územie šiestich obcí brzozovského okresu: Brzozów, Domaradz, Dydnia, Haczów, Jasienica Rosielna a Nozdrzec.

Adresa: Ulica Armii Krajowej 2, 36-200 Brzozów

Kontakt: +48 13 43 415 56, +48 782 019 186

Mail: [lgd@powiatbrzozow.pl](mailto:lgd@powiatbrzozow.pl)

**Viac informácií: [www.lgd.powiatbrzozow.pl](http://www.lgd.powiatbrzozow.pl)**

### **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Nowa Galicja**

Združenie zastrešuje sedem obcí okresu Jasło: Dębowiec, Jasło (obec), Kołaczyce, Krempna, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski a Tarnowiec.

Adresa: Ulica Szkolna 7, 38-213 Kołaczyce

Kontakt: +48 510 180 236

Mail: [lgdnowagalicja@op.pl](mailto:lgdnowagalicja@op.pl)

**Viac informácií: [www.nowagalicja.pl](http://www.nowagalicja.pl)**

### **Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „LIWOCZ”**

Združenie pôsobí na území piatich obcí: Brzyska, Skołyszyn v okrese Jasło a obcí Brzostek, Jodłowa a Pilzno v okrese Dębicki.

Adresa: Brzyska 11a, 38-212 Brzyska

Kontakt: +48 13 441 03 38

Mail: [lgdliwocz@wp.pl](mailto:lgdliwocz@wp.pl)

**Viac informácií: [www.lgdliwocz.pl](http://www.lgdliwocz.pl)**

### **Lokalna Grupa Działania „Kraina Nafty”**

Oblasť pôsobenia združenia zahŕňa šesť obcí v okrese Krosno: Chorkówka, Dukla Iwonicz-Zdrój, Jaśliska, Jedlicze a Miejsce Piastowe.

Adresa: Ulica Dworska 14, 38-430 Miejsce Piastowe

Kontakt: +48 725 995 723, + 48 725 999 721

Mail: [biuro@kraina-nafty.pl](mailto:biuro@kraina-nafty.pl)

**Viac informácií: [www.kraina-nafty.pl](http://www.kraina-nafty.pl)**



### **Miestna akčná skupina Pod Vihorlatom, o.z.**

Organizácia obhajuje svojimi aktivitami: Adidovce, Belá nad Čirochou, Dedačov, Dlhé nad Čirochou, Hankovce, Hažín nad Čirochou, Hrabovec nad Laborcom, Chlmec, Jabloň, Jasenov, Kamenica nad Čirochou, Kamienka, Kochanovce, Koškovce, Lackovce, Ľubiša, Maškovce, Modra nad Čirochou, Nižné Ladičkovce, Papín, Porúbka, Ptičie, Rovné, Slovenské Krivé, Snina, Udavské, Veľopolie, Vyšné Ladičkovce, Vyšný Hrušov, Zbudské Dlhé, Zemplínske Hámre, Zubné

Adres: Strojárska 4031

069 01 Snina

Kontakt: + 421 918 695 138

Mail: [predseda@maspodvihorlatom.sk](mailto:predseda@maspodvihorlatom.sk)

**Viacej informácií: [www.maspodvihorlatom.sk](http://www.maspodvihorlatom.sk)**

### **Miestna akčná skupina LABOREC, o.z.**

Obszar činnosti: Brestov nad Laborcom, Čabalovce, Čabiny, Čertižné, Habura, Havaj, Kalinov, Krásny Brod, Malá Poľana, Medzilaborce, Miková, agov, Oľka, Oľšinkov, Palota, Radvaň nad Laborcom, Repejov, Rokytovce, Rokytov pri Humennom, Roškovce, Sukov, Svetlice, Valentovce, Vladiča, Volica, Výrava, Zbojné, Zbudská Belá

Adres: Duchnovičova 530/2, 068 01 Medzilaborce

Kontakt: +421 910 923 787

Mail: [kancelaria@maslaborec.sk](mailto:kancelaria@maslaborec.sk)

**Viacej informácií: [www.implementacia.maslaborec.sk](http://www.implementacia.maslaborec.sk)**

### **Miestna akčná skupina Dukla**

Obszar činnosti: Belejovce, Beňadikovce, Bodružal, Cernina, Cigla, Dlhá, Dobroslava, Dubová, Havranec, Hrabovčák, Hunkovce, Hutka, Jedlinka, Jurkova Voľa, Kapišová, Kečkovce, Korejovce, Krajná Bystrá, Krajná Poľana, Krajná Porúbka, Krajné Čierne, Kružľová, Kurimka, Ladomirová, Medvedie, Mestisko, Mikulášová, Miroľa, Mlynárovce, Nižná Jedľová, Nižná Pisaná, Nižný Komár-



### **Miestna akčná skupina Pod Vihorlatom, o.z.**

Organizácia zastupuje: Adidovce, Belá nad Čirochou, Dedačov, Dlhé nad Čirochou, Hankovce, Hažín nad Čirochou, Hrabovec nad Laborcom, Chlmec, Jabloň, Jasenov, Kamenica nad Čirochou, Kamienka, Kochanovce, Koškovce, Lackovce, Ľubiša, Maškovce, Modra nad Čirochou, Nižné Ladičkovce, Papín, Porúbka, Ptičie, Rovné, Slovenské Krivé, Snina, Udavské, Veľopolie, Vyšné Ladičkovce, Vyšný Hrušov, Zbudské Dlhé, Zemplínske Hámre, Zubné

Adresa: Strojárska 4031

069 01 Snina

Kontakt: + 421 918 695 138

Mail: [predseda@maspodvihorlatom.sk](mailto:predseda@maspodvihorlatom.sk)

**Viacej informácií: [www.maspodvihorlatom.sk](http://www.maspodvihorlatom.sk)**

### **Miestna akčná skupina LABOREC, o.z.**

Oblasť pôsobenia: Brestov nad Laborcom, Čabalovce, Čabiny, Čertižné, Habura, Havaj, Kalinov, Krásny Brod, Malá Poľana, Medzilaborce, Miková, agov, Oľka, Oľšinkov, Palota, Radvaň nad Laborcom, Repejov, Rokytovce, Rokytov pri Humennom, Roškovce, Sukov, Svetlice, Valentovce, Vladiča, Volica, Výrava, Zbojné, Zbudská Belá

Adresa: Duchnovičova 530/2, 068 01 Medzilaborce

Kontakt: +421 910 923 787

Mail: [kancelaria@maslaborec.sk](mailto:kancelaria@maslaborec.sk)

**Viacej informácií: [www.implementacia.maslaborec.sk](http://www.implementacia.maslaborec.sk)**

### **Miestna akčná skupina Dukla**

Oblasť pôsobenia: Belejovce, Beňadikovce, Bodružal, Cernina, Cigla, Dlhá, Dobroslava, Dubová, Havranec, Hrabovčák, Hunkovce, Hutka, Jedlinka, Jurkova Voľa, Kapišová, Kečkovce, Korejovce, Krajná Bystrá, Krajná Poľana, Krajná Porúbka, Krajné Čierne, Kružľová, Kurimka, Ladomirová, Medvedie, Mestisko, Mikulášová, Miroľa, Mlynárovce, Nižná Jedľová, Nižná Pisaná,



nik, Nižný Mirošov, Nižný Orlík, Nová Polianka, Ondavka, Príkra, Pstriná, Rakovčik, Rovné, Roztoky, Smilno, Stročín, Svidnička, Svidník, Šarbov, Šarišské Čierne, Šarišský Štiavnik, Šemetkovce, Vagrinec, Vápeník, Varadka, Vyšná Jedľová, Vyšná Pisaná, Vyšná Polianka, Vyšný Komárnik, Vyšný Mirošov, Vyšný Orlík

Adres: Kružľová 8, 09002 Kružľová

Kontakt: +421 905 841 959

Mail: masdukla@masdukla.sk

**Więcej informacji: [www.masdukla.sk](http://www.masdukla.sk)**

### **Miestna akčná skupina Topoľa**

Organizácia zdieľa na obszarze: Brezov, Dukovce, Fijaš, Giraltovcce, Kalnište, Kobylnice, Kračúnovce, Kuková, Lascov, Lúčka, Lužany pri Topli, Marhaň, Matovce, Mičakovce, Okružhle, Rado-  
ma, Soboš, Štefurov, Valkovce, Železník, Želmanovce

Adres: Dukelská 57/64, 087 01 Giraltovcce

Kontakt: +421 905 259 365

Mail: mastopola@gmail.com

**Więcej informacji: [www.mastopola.sk](http://www.mastopola.sk)**



Nižný Komárnik, Nižný Mirošov, Nižný Orlík, Nová Polianka, Ondavka, Príkra, Pstriná, Rakovčik, Rovné, Roztoky, Smilno, Stročín, Svidnička, Svidník, Šarbov, Šarišské Čierne, Šarišský Štiavnik, Šemetkovce, Vagrinec, Vápeník, Varadka, Vyšná Jedľová, Vyšná Pisaná, Vyšná Polianka, Vyšný Komárnik, Vyšný Mirošov, Vyšný Orlík

Adresa: Kružľová 8, 09002 Kružľová

Kontakt: +421 905 841 959

Mail: masdukla@masdukla.sk

**Viac informácií: [www.masdukla.sk](http://www.masdukla.sk)**

### **Miestna akčná skupina Topoľa**

Organizácia pôsobí na území obcí Brezov, Dukovce, Fijaš, Giraltovcce, Kalnište, Kobylnice, Kračúnovce, Kuková, Lascov, Lúčka, Lužany pri Topli, Marhaň, Matovce, Mičakovce, Okružhle, Rado-  
ma, Soboš, Štefurov, Valkovce, Železník, Želmanovce

Adresa: Dukelská 57/64, 087 01 Giraltovcce

Kontakt: +421 905 259 365

Mail: mastopola@gmail.com

**Viac informácií: [www.mastopola.sk](http://www.mastopola.sk)**



## Centra/punkty informacji turystycznej

Centra i punkty informacji turystycznej odgrywają kluczową rolę w wspieraniu lokalnych rękodzielników, pełniąc funkcję mostu między twórcami a turystami. Ich działania koncentrują się na promowaniu rękodzieła, wspieraniu lokalnej gospodarki oraz ochronie dziedzictwa kulturowego regionu.

Centra te oferują przestrzeń wystawienniczą, w której rękodzielnicy mogą prezentować swoje prace turystom. Dzięki temu twórcy zyskują szansę dotarcia do szerokiego grona odbiorców, w tym osób z innych regionów i krajów, którzy często poszukują unikalnych, lokalnych pamiątek. Pracownicy punktów informacji turystycznej rekomendują rękodzielników oraz ich wyroby jako autentyczne produkty, które oddają charakter miejsca.

Niektóre centra i punkty informacji turystycznej umożliwiają bezpośrednią sprzedaż lokalnego rękodzieła lub współpracują z artystami, organizując kiermasze, targi i inne wydarzenia promujące ich twórczość. Dzięki temu turyści mają możliwość zakupu rękodzieła bezpośrednio od producentów lub za pośrednictwem tych punktów.

Organizacje te pełnią również ważną rolę w budowaniu sieci kontaktów między rękodzielnikami a potencjalnymi klientami, galeriami sztuki oraz organizatorami wydarzeń. Często organizują warsztaty i spotkania, które dają lokalnym artystom okazję do promocji swoich technik i produktów.

### Centrum Informacji Turystycznej w Cisnej

Adres: Cisna 23, 38-607 Cisna

Kontakt: +48 502 053 963 +48 13 468 64 65

Mail: informacja@cisna.pl

Więcej informacji: [www.cisna.pl/informacja-turystyczna](http://www.cisna.pl/informacja-turystyczna)



## Turistické informačné centrá/body

Turistické informačné centrá a miesta zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore miestnych remeselníkov a slúžia ako most medzi tvórcami a turistami. Ich činnosť sa zameriava na propagáciu remesiel, podporu miestneho hospodárstva a ochranu kultúrneho dedičstva regiónu.

Tieto centrá ponúkajú výstavné priestory, kde môžu remeselníci prezentovať svoju prácu turistom. Tvorcovia tak majú možnosť osloviť široké publikum vrátane ľudí z iných regiónov a krajín, ktorí často hľadajú jedinečné miestne suveníry. Pracovníci v turistických informačných centrách odporúčajú remeselníkov a ich výrobky ako autentické produkty, ktoré odrážajú charakter miesta.

Niektoré centrá a turistické informačné miesta umožňujú priamy predaj miestnych remeselných výrobkov alebo spolupracujú s umelcami organizovaním trhov, jarmokov a iných podujatí na propagáciu ich práce. Turisti si tak môžu zakúpiť remeselné výrobky priamo od výrobcov alebo prostredníctvom týchto miest.

Tieto organizácie zohrávajú dôležitú úlohu aj pri nadväzovaní kontaktov medzi remeselníkmi a potenciálnymi zákazníkmi, galériami a organizátormi podujatí. Často organizujú workshopy a stretnutia, na ktorých majú miestni umelci možnosť propagovať svoje techniky a výrobky.

### Centrum Informacji Turystycznej w Cisnej

Adresa: Cisna 23, 38-607 Cisna

Kontakt: +48 502 053 963 +48 13 468 64 65

Mail: informacja@cisna.pl

Viac informácií: [www.cisna.pl/informacja-turystyczna](http://www.cisna.pl/informacja-turystyczna)



### **Transgraniczna Informacja Turystyczna w Dukli**

Adres: 3 Maja 1, 38-450 Dukla

Kontakt: +48 577 900 958

Mail: tit@dukla.pl

**Więcej informacji: [www.it.dukla.pl](http://www.it.dukla.pl)**

### **Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Jaśle**

Adres: ul. Sokoła 8, 38-200 Jasło

Kontakt: +48 518 825 699

Mail: info@citik.jaslo.pl

**Więcej informacji: [www.citik.jaslo.pl](http://www.citik.jaslo.pl)**

### **Punkt Informacji Turystycznej PTTK w Jaśle**

Adres: ul. Floriańska 15, 38-200 Jasło

Kontakt: +48 516 778 202, +48 13 446 33 40

Mail: pttkjaslo@wp.pl

**Więcej informacji: [www.jaslopttk.pl](http://www.jaslopttk.pl)**

### **Punkt Informacji Kulturalno-Turystycznej Muzeum Rzemiosła w Krośnie**

Adres: ul. Blich 1, 38-400 Krosno

Kontakt: +48 515 252 776, + 48 13 43 277

Mail: 07pkit@muzeumrzemiosla.pl

**Więcej informacji: [www.visitkrosno.pl/pl](http://www.visitkrosno.pl/pl)**

### **Bieszczadzkie Centrum Informacji Turystycznej w Lesku**

Adres: ul. Parkowa 1, 38-600 Lesko

Kontakt: +48 13 469 66 95

Mail: bieszczady.t@gmail.com

**Więcej informacji: [www.lesko.pl](http://www.lesko.pl)**



### **Transgraniczna Informacja Turystyczna w Dukli**

Adresa: 3 Maja 1, 38-450 Dukla

Kontakt: +48 577 900 958

Mail: tit@dukla.pl

**Viac informácií: [www.it.dukla.pl](http://www.it.dukla.pl)**

### **Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Jaśle**

Adresa: Ulica Sokoła 8, 38-200 Jaslo

Kontakt: +48 518 825 699

Mail: info@citik.jaslo.pl

**Viac informácií: [www.citik.jaslo.pl](http://www.citik.jaslo.pl)**

### **Punkt Informacji Turystycznej PTTK w Jaśle**

Adresa: Floriańska 15, 38-200 Jaslo

Kontakt: +48 516 778 202, +48 13 446 33 40

Mail: pttkjaslo@wp.pl

**Viac informácií: [www.jaslopttk.pl](http://www.jaslopttk.pl)**

### **Punkt Informacji Kulturalno-Turystycznej Muzeum Rzemiosła w Krośnie**

Adresa: Ulica Blich 1, 38-400 Krosno

Kontakt: +48 515 252 776, + 48 13 43 277

Pošta: 07pkit@muzeumrzemiosla.pl

**Viac informácií: [www.visitkrosno.pl/pl](http://www.visitkrosno.pl/pl)**

### **Bieszczadzkie Centrum Informacji Turystycznej w Lesku**

Adresa: Parkowa 1, 38-600 Lesko

Kontakt: +48 13 469 66 95

Mail: bieszczady.t@gmail.com

**Viac informácií: [www.lesko.pl](http://www.lesko.pl)**



### **Gminne Centrum Informacji Turystycznej**

Adres: Lutowiska 14, 38-713 Lutowiska

Kontakt: +48 13 461 03 13

Mail: gci@lutowiska.pl

**Więcej informacji: [www.lutowiska.pl](http://www.lutowiska.pl)**

### **Ośrodek Informacji i Edukacji Turystycznej Bieszczadzkiego Parku Narodowego w Lutowiskach**

Adres: Lutowiska 2, 38-713 Lutowiska

Kontakt: +48 13 461 03 50

Mail: oie@bdpn.pl

**Więcej informacji: [bdpn.gov.pl/informacja-turystyczna](http://bdpn.gov.pl/informacja-turystyczna)**

### **Centrum Informacji Uzdrawiskowo-Turystycznej w Polańczyku**

Adres: ul. Zdrojowa (przy rondzie), 38-610 Polańczyk

Kontakt: +48 790 893 015, +48 13 469 24 95

Mail: cit@solina.eu

**Więcej informacji: [www.goksolina.pl](http://www.goksolina.pl)**

### **Biuro Informacji Turystycznej w Rymanowie-Zdroju**

Adres: Ul. Zdrojowa 40, 38-481 Rymanów-Zdrój

Kontakt: +48 13 435 71 90, +48 533 191 599

Mail: biuro\_it@poczta.onet.pl

**Więcej informacji: [www.facebook.com/bit.rymanow.zdroj](https://www.facebook.com/bit.rymanow.zdroj)**

### **Centrum Informacji Turystycznej w Sanoku**

Adres: Rynek 14, 38-500 Sanok

Kontakt: +48 13 463 60 60

Mail: citsanok@um.sanok.pl

**Więcej informacji: [www.sanok.pl](http://www.sanok.pl)**



### **Gminne Centrum Informacji Turystycznej**

Adresa: Lutowiska 14, 38-713 Lutowiska

Kontakt: +48 13 461 03 13

Mail: gci@lutowiska.pl

**Viac informácií: [www.lutowiska.pl](http://www.lutowiska.pl)**

### **Ośrodek Informacji i Edukacji Turystycznej Bieszczadzkiego Parku Narodowego w Lutowiskach**

Adresa: Lutowiska 2, 38-713 Lutowiska

Kontakt: +48 13 461 03 50

Mail: oie@bdpn.pl

**Viac informácií: [www.bdpn.gov.pl/informacja-turystyczna](http://www.bdpn.gov.pl/informacja-turystyczna)**

### **Centrum Informacji Uzdrawiskowo-Turystycznej w Polańczyku**

Adresa: Zdrojowa (pri kruhovom objazde), 38-610 Polańczyk

Kontakt: +48 790 893 015, +48 13 469 24 95

Mail: cit@solina.eu

**Viac informácií: [www.goksolina.pl](http://www.goksolina.pl)**

### **Biuro Informacji Turystycznej w Rymanowie-Zdroju**

Adresa: Zdrojowa 40, 38-481 Rymanów-Zdrój

Kontakt: +48 13 435 71 90, +48 533 191 599

Mail: biuro\_it@poczta.onet.pl

**Viac informácií: [www.facebook.com/bit.rymanow.zdroj](https://www.facebook.com/bit.rymanow.zdroj)**

### **Centrum Informacji Turystycznej w Sanoku**

Adresa: Rynek 14, 38-500 Sanok

Kontakt: +48 13 463 60 60

Mail: citsanok@um.sanok.pl

**Viac informácií: [www.sanok.pl](http://www.sanok.pl)**



### TIC Snina

Adresa: Sninské rybníky Rybnícka 3951, 069 01 Snina

Kontakt: +421 910 480 350

Mail: info@regionpoloniny.sk

**Więcej informacji: [www.regionpoloniny.sk/turisticke-informacne-centrum-poloniny/](http://www.regionpoloniny.sk/turisticke-informacne-centrum-poloniny/)**

### TIC Stropkov

Adres: Hlavná 38/2, Stropkov

Kontakt: +421 54 486 88 80

Mail: tic@stropkov.sk

**Więcej informacji: [www.facebook.com/ticstropkov](http://www.facebook.com/ticstropkov)**

### TIC Svidník

Adres: Sovietskych hrdinov 2306/135, Svidník

Kontakt: +421 905 167 247

Mail: tic.svidnik@svidnik.sk

**Więcej informacji: [www.facebook.com/ticsvidnik](http://www.facebook.com/ticsvidnik)**

### Bieszczadzkie Centrum Turystyki i Promocji

Adres: Rynek 16, 38-700 Ustrzyki Dolne

Kontakt: +48 662 126 104, +48 13 471 11 30

Mail: cit@ustrzyki-dolne.pl

**Więcej informacji: [www.bctip.ustrzyki-dolne.pl](http://www.bctip.ustrzyki-dolne.pl),  
[www.visitustrzyki.pl](http://www.visitustrzyki.pl)**



### TIC Snina

Adresa: Sninské rybníky Rybnícka 3951, 069 01 Snina

Kontakt: +421 910 480 350

Mail: info@regionpoloniny.sk

**Viac informácií: [www.regionpoloniny.sk/turisticke-informacne-centrum-poloniny/](http://www.regionpoloniny.sk/turisticke-informacne-centrum-poloniny/)**

### TIC Stropkov

Adresa: Hlavná 38/2, Stropkov

Kontakt: +421 54 486 88 80

Mail: tic@stropkov.sk

**Viac informácií: [www.facebook.com/ticstropkov](http://www.facebook.com/ticstropkov)**

### TIC Svidník

Adresa: Sovietskych hrdinov 2306/135, Svidník

Kontakt: +421 905 167 247

Mail: tic.svidnik@svidnik.sk

**Viac informácií: [www.facebook.com/ticsvidnik](http://www.facebook.com/ticsvidnik)**

### Bieszczadzkie Centrum Turystyki i Promocji

Adresa: Rynek 16, 38-700 Ustrzyki Dolne

Kontakt: +48 662 126 104, +48 13 471 11 30

Mail: cit@ustrzyki-dolne.pl

**Viac informácií: [www.bctip.ustrzyki-dolne.pl](http://www.bctip.ustrzyki-dolne.pl),  
[www.visitustrzyki.pl](http://www.visitustrzyki.pl)**



## ■ Gminne ośrodki kultury/domy kultury

Gminne ośrodki kultury oraz domy kultury pełnią kluczową rolę w wspieraniu lokalnych twórców i rękodzielników, oferując im różnorodne możliwości rozwoju oraz promocji ich pracy. Dzięki szerokiemu wachlarzowi działań, stanowią one istotne punkty na mapie kulturalnej regionu, przyczyniając się do zachowania i rozwijania tradycji rzemieślniczych. Do ich zadań należą:

- Pielęgnowanie i popularyzowanie tradycji lokalnych – Ośrodki kultury aktywnie dbają o przekazywanie i upowszechnianie lokalnych tradycji, w tym tradycyjnych technik rzemieślniczych.
- Edukacja kulturalna – Organizowanie zajęć edukacyjnych, które rozwijają wiedzę na temat kultury, sztuki i rękodzieła.
- Dokumentowanie ważnych przejawów życia kulturalnego – Ośrodki kultury rejestrują i archiwizują wydarzenia oraz inicjatywy kulturalne w gminach.
- Organizacja warsztatów i szkoleń – W ramach tych spotkań organizowane są kursy z różnych dziedzin, takich jak garncarstwo, rzeźbiarstwo, tkactwo, malarstwo, które pozwalają uczestnikom zdobywać nowe umiejętności i poszerzać wiedzę o tradycyjnych technikach.
- Organizacja wystaw i jarmarków – Wydarzenia te umożliwiają twórcom prezentację swoich wyrobów szerszej publiczności, promując lokalne rękodzieło.
- Wsparcie promocyjne – Gminne ośrodki kultury pomagają twórcom w promocji ich działalności, publikując informacje o ich pracy w internecie i mediach społecznościowych, a także organizując specjalne eventy. Współpraca z innymi instytucjami kultury umożliwia twórcom uzyskanie grantów i dotacji, które wspierają ich rozwój.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, instytucjami kultury oraz innymi podmiotami – Ośrodki kultury współpracują z wieloma instytucjami w celu promowania kultury i wspierania lokalnych twórców.

Na obszarze objętym projektem po polskiej stronie działa ponad 30 takich instytucji.



## ■ Komunitné kultúrne centrá/komunitné domy

Kultúrne centrá a komunitné centrá zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore miestnych umelcov a remeselníkov a ponúkajú im rôzne príležitosti na rozvoj a propagáciu ich tvorby. Svojou širokou škálou aktivít sú dôležitými bodmi na kultúrnej mape regiónu a prispievajú k zachovaniu a rozvoju remeselných tradícií. Medzi ich úlohy patrí:

- Udržiavanie a popularizácia miestnych tradícií – kultúrne centrá aktívne zabezpečujú prenos a šírenie miestnych tradícií vrátane tradičných remeselných techník.
- Kultúrne vzdelávanie – Organizovanie vzdelávacích aktivít, ktoré rozvíjajú znalosti o kultúre, umení a remeslách.
- Dokumentácia dôležitých prejavov kultúrneho života – kultúrne centrá zaznamenávajú a archivujú podujatia a kultúrne iniciatívy v obciach.
- Organizovanie workshopov a školení – zahŕňajú kurzy v rôznych oblastiach, ako je hrnčiarstvo, sochárstvo, tkanie a maľovanie, ktoré umožňujú účastníkom osvojiť si nové zručnosti a rozšíriť si vedomosti o tradičných technikách.
- Organizovanie výstav a veľtrhov – tieto podujatia umožňujú výrobcovi prezentovať svoje výrobky širšiemu publiku a propagovať miestne remeslá.
- Propagačná podpora – komunitné kultúrne centrá pomáhajú tvorcom propagovať ich prácu zverejňovaním informácií o ich práci na internete a v sociálnych médiách, ako aj organizovaním špeciálnych podujatí. Spolupráca s inými kultúrnymi inštitúciami umožňuje tvorcom získať granty a dotácie, ktoré podporujú ich rozvoj.
- Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, združeniami, kultúrnymi inštitúciami a inými subjektmi – Kultúrne centrá spolupracujú s mnohými inštitúciami na propagácii kultúry a podpore miestnych umelcov.

Na poľskej strane je v oblasti projektu viac ako 30 takýchto inštitúcií.



## Bieszczadzki Dom Kultury w Lesku

Bieszczadzki Dom Kultury (BDK) w Lesku odgrywa istotną rolę w rozwoju kultury i sztuki regionalnej, organizując wydarzenia, warsztaty i wystawy, które promują lokalnych artystów i rzemieślników. BDK wspiera twórców ludowych poprzez organizowanie jarmarków, wystaw i konkursów, dając im szansę na prezentację swoich wyrobów szerokiemu kręgowi odbiorców.

W głównej części budynku dawnej synagogi w Lesku znajduje się Bieszczadzka Galeria Sztuki „Synagoga”, której działalność wystawiennicza rozpoczęła się w 1978 roku z inicjatywy ówczesnego dyrektora Andrzeja Potockiego. Pierwsza wystawa twórców bieszczadzkich miała miejsce w 1977 roku. Od tego czasu galeria regularnie organizuje wystawy latem, prezentując prace artystów związanych z Bieszczadami. Galeria, mieszcząca się w historycznym budynku synagogi, przyciąga turystów, którzy mogą nie tylko podziwiać architekturę, ale także odkrywać lokalną twórczość. Z początkowych kilku twórców liczba artystów, którzy wystawiają swoje prace, wzrosła do ponad 80, a wystawiane prace obejmują malarstwo, rzeźbę, rysunek, grafikę, ceramikę, fotografię, rękodzieło oraz biżuterię artystyczną.

**Adres:** ul. Piłsudskiego 1, Lesko 38-600  
Kontakt: +48 789 052 292, +48 13 469 66 49  
Mail: [dyrekcjabdk@lesko.pl](mailto:dyrekcjabdk@lesko.pl)  
**Więcej informacji:** [www.lesko.pl/bdk](http://www.lesko.pl/bdk)



## Bieszczadzki Dom Kultury v Lesku

Bieszczadzki Dom Kultury (BDK) v Lesku zohráva dôležitú úlohu v rozvoji regionálnej kultúry a umenia, organizuje podujatia, workshopy a výstavy, ktoré propagujú miestnych umelcov a remeselníkov. BDK podporuje ľudových umelcov organizovaním jarmokov, výstav a súťaží, čím im dáva možnosť prezentovať svoje výrobky širokému publiku.

V hlavnej časti budovy bývalej synagógy v Lesku sa nachádza Bieszczadská galéria umenia „Synagoga”, ktorej výstavná činnosť sa začala v roku 1978 z iniciatívy vtedajšieho riaditeľa Andrzeja Potockého. Prvá výstava bieszczadských umelcov sa uskutočnila v roku 1977. Odvtedy galéria pravidelne organizuje letné výstavy, na ktorých predstavuje diela umelcov spojených s Bieszczadmi. Galéria sídli v historickej budove synagógy a láka turistov, ktorí môžu obdivovať nielen architektúru, ale aj spoznávať miestne umenie. Z pôvodných niekoľkých umelcov sa počet vystavujúcich umelcov rozrástol na viac ako 80. Vystavené diela zahŕňajú maľbu, sochárstvo, kresbu, grafiku, keramiku, fotografiu, ručné práce a umelecké šperky.

**Adresa:** Piłsudskiego 1, Lesko 38-600  
Kontakt: +48 789 052 292, +48 13 469 66 49  
Mail: [dyrekcjabdk@lesko.pl](mailto:dyrekcjabdk@lesko.pl)  
**Viac informácií:** [www.lesko.pl/bdk](http://www.lesko.pl/bdk)



## ■ Organizacje turystyczne

### Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna (PROT)

Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna (PROT) jest jedną z 16 regionalnych organizacji turystycznych w Polsce. Jej misją jest rozwój i promocja turystyki w regionie. PROT aktywnie kształtuje wizerunek Podkarpacia jako atrakcyjnego miejsca na turystycznej mapie Polski i Europy. W ramach swojej działalności organizacja współpracuje z szeroką grupą członków, w tym samorządami, instytucjami kultury, firmami z sektora turystycznego oraz stowarzyszeniami.

Do głównych zadań PROT należy rozwijanie oraz certyfikowanie regionalnych punktów informacji turystycznej, organizowanie szkoleń dla branży turystycznej oraz prowadzenie badań ruchu turystycznego. Działania edukacyjne stanowią kluczowy element działalności organizacji, umożliwiając podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz inspirowanie lokalnych podmiotów do rozszerzania i ulepszania oferty turystycznej.

PROT angażuje się również w promocję dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego województwa podkarpackiego. Ważnym aspektem działalności organizacji jest wspieranie lokalnych rzemieślników i twórców, których wyroby stają się integralną częścią oferty turystycznej regionu. Organizacja dąży do promocji rękodziela jako autentycznego elementu dziedzictwa kulturowego Podkarpacia. Dzięki współpracy z punktami informacji turystycznej oraz organizowaniu wydarzeń i wystaw, PROT umożliwia rzemieślnikom dotarcie do turystów, co przyczynia się do rozwoju lokalnej gospodarki.

**Adres:** ul. Grunwaldzka 2, 35-068 Rzeszów

Kontakt: +48 17 852 00 09

Mail: [prot@podkarpackie.travel](mailto:prot@podkarpackie.travel)

**Więcej informacji:** [www.podkarpackie.travel/prot](http://www.podkarpackie.travel/prot)



## ■ Turistické organizácie

### Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna (PROT)

Podkarpacká regionálna turistická organizácia (PROT) je jednou zo 16 regionálnych turistických organizácií v Poľsku. Jej poslaním je rozvoj a podpora cestovného ruchu v regióne. PROT aktívne formuje obraz Podkarpatska ako atraktívneho miesta na turistickej mape Poľska a Európy. V rámci svojej činnosti organizácia spolupracuje so širokým okruhom členov, vrátane miestnych orgánov, kultúrnych inštitúcií, spoločností v oblasti cestovného ruchu a združení.

Medzi hlavné úlohy PROT patrí rozvoj a certifikácia regionálnych turistických informačných miest, organizovanie školení pre odvetvie cestovného ruchu a vykonávanie výskumu v oblasti cestovného ruchu. Kľúčovým prvkom činnosti organizácie sú vzdelávacie aktivity, ktoré umožňujú zvyšovanie odbornej kvalifikácie a inšpirujú miestne subjekty k rozširovaniu a zlepšovaniu ich turistickej ponuky.

PROT sa tiež podieľa na propagácii kultúrneho a prírodného dedičstva Podkarpatska. Dôležitým aspektom činnosti organizácie je podpora miestnych remeselníkov a umelcov, ktorých výrobky sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou turistickej ponuky regiónu. Cieľom organizácie je propagovať remeslá ako autentický prvok kultúrneho dedičstva Podkarpatska. Spolupracou s turistickými informačnými miestami a organizovaním podujatí a výstav umožňuje PROT remeselníkom dostať sa k turistom, čo prispieva k rozvoju miestnej ekonomiky.

**Adresa:** Grunwaldzka 2, 35-068 Rzeszów

Kontakt: +48 17 852 00 09

Mail: [prot@podkarpackie.travel](mailto:prot@podkarpackie.travel)

**Viac informácií:** [www.podkarpackie.travel/prot](http://www.podkarpackie.travel/prot)



## ■ Lokalne organizacje turystyczne działające na obszarze objętym projektem:

### **Oblasná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Horný Zemplín**

Oblasná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Horný Zemplín to organizacja turystyczna, której celem jest wspieranie i promocja turystyki oraz tworzenie warunków dla jej zrównoważonego rozwoju na obszarze Górnego Zemplina. Działania organizacji koncentrują się na rozwoju turystyki w tym regionie, z naciskiem na zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem turystycznym a ochroną środowiska.

Członkami OOCR są miasta: Humenné, Medzilaborce, Snina, Stropkov, Vranov nad Topľou, Giraltovcce, a także gminy: Nová Sedlica, Runina, Ulič, Vladiča, Zámutovej, Bžany, Holčikovce, Kvakovce, Malá Domaša, Nová Kelča, Zemplínske Hámre. Do organizacji należą także podmioty gospodarcze oraz stowarzyszenia obywatelskie, które aktywnie uczestniczą w promocji turystyki i rozwoju regionu.

**Adres:** Malá Domaša 106  
094 02 Slovenská Kajňa  
Kontakt: +421 905 147 101  
Mail: riaditel@hornyzemplin.sk

**Więcej informacji:** [www.hornyzemplin.sk/pl](http://www.hornyzemplin.sk/pl)

### **Krajská organizácia cestovného ruchu (KOOCR) Severovýchod**

Krajská organizácia cestovného ruchu (KOOCR) Severovýchod to regionalna organizacja turystyczna, której członkami są: Prešovský samosprávny kraj oraz szereg lokalnych organizacji turystycznych, w tym:

- Oblasná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Severný Spiš -Pieniny,



## Miestne turistické organizácie pôsobiace v oblasti projektu:

### **Oblasná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Horný Zemplín**

Oblasná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Horný Zemplín je turistická organizácia, ktorej cieľom je podpora a propagácia cestovného ruchu a vytváranie podmienok pre jeho trvalo udržateľný rozvoj v oblasti Horného Zemplína. Činnosť organizácie je zameraná na rozvoj cestovného ruchu v regióne s dôrazom na rovnováhu medzi rozvojom cestovného ruchu a ochranou životného prostredia.

Členmi OOCR sú mestá: Humenné, Medzilaborce, Snina, Stropkov, Vranov nad Topľou, Giraltovcce, ako aj obce: Nová Sedlica, Runina, Ulič, Vladiča, Zámutovej, Bžany, Holčikovce, Kvakovce, Malá Domaša, Nová Kelča, Zemplínske Hámre. Súčasťou organizácie sú aj podnikateľské subjekty a občianske združenia, ktoré sa aktívne podieľajú na podpore cestovného ruchu a rozvoji regiónu.

**Adresa:** Malá Domaša 106  
094 02 Slovenská Kajňa  
Kontakt: +421 905 147 101  
Mail: riaditel@hornyzemplin.sk

**Viac informácií:** [www.hornyzemplin.sk/pl](http://www.hornyzemplin.sk/pl)

### **Krajská organizácia cestovného ruchu (KOOCR) Severovýchod**

Krajská organizácia cestovného ruchu (KOOCR) Severovýchod je regionálna organizácia cestovného ruchu, ktorej členmi sú: Prešovský samosprávny kraj a viaceré miestne organizácie cestovného ruchu, medzi ktoré patria:

- Oblasná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Severný Spiš -Pieniny,



- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Región Vysoké Tatry,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) TATRY-SPIŠ-PIENINY,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Vysoké Tatry -Podhorie,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Horný Zemplín a Horný Šariš,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Šariš-Bardejov.

KOCR Severovýchod koncentruje wysiłki na promocii turystyki i rozwoju regionu, współpracując z lokalnymi organizacjami w celu wspólnego kreowania oferty turystycznej, przyciągania turystów oraz wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów turystycznych.

**Adres:** Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

Kontakt: + 421 51 775 45 05

Mail: info@severovychod.sk

**Więcej informacji:** [www.severovychod.sk](http://www.severovychod.sk)



- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Región Vysoké Tatry,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) TATRY-SPIŠ-PIENINY,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Vysoké Tatry -Podhorie,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Horný Zemplín a Horný Šariš,
- Oblastná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Šariš-Bardejov.

KOCR Severovýchod zameriava svoje úsilie na propagáciu a rozvoj cestovného ruchu v regióne, spolupracuje s miestnymi organizáciami na spoločnom vytváraní ponuky cestovného ruchu, prilákaní turistov a podpore trvalo udržateľného rozvoja turistických oblastí.

**Adresa:** Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

Kontakt: + 421 51 775 45 05

Mail: info@severovychod.sk

**Viac informácií:** [www.severovychod.sk](http://www.severovychod.sk)

## ■ Organizacje pozarządowe



### Stowarzyszenie Ludzi Twórczych

Stowarzyszenie Ludzi Twórczych, założone w 2010 roku, to organizacja skupiająca twórców ludowych i rękodzielników z powiatu brzozowskiego oraz sąsiednich gmin. Celem Stowarzyszenia jest promowanie regionalnych tradycji rzemieślniczych i wspieranie lokalnych artystów, którzy zajmują się tworzeniem rękodzieła, w tym biżuterii, haftu, rzeźb, wyrobów z drewna, ceramiki i innych wytworów związanych z kulturą ludową.

Stowarzyszenie angażuje się w działalność na rzecz lokalnej społeczności, promując tradycje rzemieślnicze oraz wspierając aktywność kulturalną i artystyczną. Działania Stowarzyszenia obejmują organizowanie wystaw, warsztatów, konkursów i jarmarków, które dają twórcom szansę na prezentację swoich wyrobów oraz rozwój umiejętności.

Organizacja angażuje się również w projekty mające na celu integrację twórców, wymianę doświadczeń oraz promocję dziedzictwa kulturowego regionu. Działalność Stowarzyszenia przyczynia się do ochrony i zachowania tradycji rzemieślniczych, wspiera rozwój kreatywności oraz przedsiębiorczości w regionie.

**Adres:** ul. Pocztowa 8, 36-200 Brzozów

Kontakt: tel. +48 794 681 461

Mail: stowarzyszenie.ludzitworczych@onet.eu

**Więcej informacji: [www.sl-t-brzozow.pl](http://www.sl-t-brzozow.pl)**

### Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”

Stowarzyszenie poprzez realizację różnorodnych projektów i inicjatyw mających na celu promocję oraz ochronę dziedzictwa kulturowego regionu karpackiego wspiera również twórców i rękodzielników.

Jednym z kluczowych przedsięwzięć był projekt „Świat Kar-

## ■ Mimovládne organizácie



### Stowarzyszenie Ludzi Twórczych

Združenie tvorivých ľudí, založené v roku 2010, je organizácia združujúca ľudových umelcov a remeselníkov z breznianskeho okresu a susedných obcí. Cieľom združenia je propagácia regionálnych remeselných tradícií a podpora miestnych umelcov, ktorí vytvárajú ručné práce, vrátane šperkov, výšiviek, plastík, výrobkov z dreva, keramiky a iných výrobkov súvisiacich s ľudovou kultúrou.

Združenie sa venuje miestnej komunite, propaguje remeselné tradície a podporuje kultúrne a umelecké aktivity. Medzi činnosťami združenia patrí organizovanie výstav, workshopov, súťaží a trhov, ktoré dávajú umelcom možnosť prezentovať svoje výrobky a rozvíjať svoje zručnosti.

Organizácia sa tiež podieľa na projektoch zameraných na integráciu umelcov, výmenu skúseností a propagáciu kultúrneho dedičstva regiónu. Činnosť združenia prispieva k ochrane a zachovaniu remeselných tradícií a podporuje rozvoj tvorivosti a podnikania v regióne.

**Adresa:** Pocztowa 8, 36-200 Brzozów

Kontakt: tel. +48 794 681 461

Mail: stowarzyszenie.ludzitworczych@onet.eu

**Viac informácií: [www.sl-t-brzozow.pl](http://www.sl-t-brzozow.pl)**

### Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”

Združenie tiež podporuje umelcov a remeselníkov prostredníctvom realizácie rôznych projektov a iniciatív zameraných na propagáciu a ochranu kultúrneho dedičstva karpatského regiónu.

Jedným z kľúčových počinov bol projekt „Svet karpatských



packich Rozet – działania na rzecz zachowania kulturowej unikalności”, realizowany we współpracy z partnerami z Polski i Ukrainy. Celem projektu było zachowanie tradycji, rzemiosła, obyczajów, muzyki i architektury Karpat poprzez rozwój transgranicznej współpracy, popularyzację wiedzy o regionalnych tradycjach oraz podnoszenie kompetencji lokalnych społeczności w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym. W ramach tego projektu powstało m.in. Karpackie Centrum Dziedzictwa Kulturowego „Rozeta”, złożone z czterech ośrodków w Bystrym (województwo podkarpackie), Urychu (obwód lwowski), Kolo-chavie (obwód zakarpacki) i Kosivie (obwód iwanofrankowski).

Ponadto, „Pro Carpathia” prowadzi działalność wydawniczą, publikując monografie, katalogi, mapy dotyczące dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Karpat oraz wydaje Karpacki Przegląd Społeczno-Kulturalny.

Stowarzyszenie organizuje również warsztaty, festiwale i inne wydarzenia kulturalne, które promują twórczość lokalnych artystów i rękodzielników, umożliwiając im prezentację swoich prac szerszej publiczności oraz wymianę doświadczeń.

Ważnym aspektem działalności Stowarzyszenie „Pro Carpathia” jest budowanie sieci współpracy między lokalnymi przedsiębiorcami, twórcami i organizacjami. Przykładem jest animacja Karpackiego Klastra Turystycznego oraz Klastra Podkarpackie Smaki, które zrzeszają przedstawicieli branży turystycznej oraz producentów tradycyjnej i regionalnej żywności wspólnie działających na rzecz promocji regionu.

**Adres:** Rynek 16/1, 35-064 Rzeszów

Kontakt: + 48 852 852 6

Mail: [info@procarpathia.pl](mailto:info@procarpathia.pl)

**Więcej informacji:** [www.procarpathia.pl](http://www.procarpathia.pl)



ruží - opatrenia na zachovanie kultúrnej jedinečnosti”, realizovaný v spolupráci s partnermi z Poľska a Ukrajiny. Cieľom projektu bolo zachovanie tradícií, remesiel, zvykov, hudby a architektúry Karpát prostredníctvom rozvoja cezhraničnej spolupráce, popularizácie poznania regionálnych tradícií a zvyšovania kompetencií miestnych komunít v oblasti správy kultúrneho dedičstva. V rámci tohto projektu vzniklo okrem iného Karpacké centrum kultúrneho dedičstva „Rozeta”, ktoré pozostáva zo štyroch centier v Bystróm (Podkarpacké vojvodstvo), Uryči (Lvovská oblasť), Koločave (Zakarpacká oblasť) a Kosove (Ivanofrankovská oblasť).

Okrem toho organizácia „Pro Carpathia” vykonáva vydavateľskú činnosť, vydáva monografie, katalógy, mapy týkajúce sa prírodného a kultúrneho dedičstva Karpát a vydáva Karpacký spoločenský a kultúrny prehľad.

Združenie organizuje aj workshopy, festivaly a iné kultúrne podujatia, ktoré propagujú prácu miestnych umelcov a remeselníkov, umožňujú im prezentovať svoju prácu širšiemu publiku a vymieňať si skúsenosti.

Dôležitým aspektom činnosti združenia Pro Carpathia je budovanie sietí medzi miestnymi podnikateľmi, umelcami a organizáciami. Príkladom je oživenie Karpackého klastra cestovného ruchu a Klastra Podkarpacké chute, ktoré spájajú zástupcov cestovného ruchu a výrobcov tradičných a regionálnych potravín, ktorí spoločne pracujú na propagácii regiónu.

**Adresa:** Rynek 16/1, 35-064 Rzeszów

Kontakt: + 48 852 852 6

Mail: [info@procarpathia.pl](mailto:info@procarpathia.pl)

**Viac informácií:** [www.procarpathia.pl](http://www.procarpathia.pl)



## Stowarzyszenie „Ludzie z Pasją”

Stowarzyszenie „Ludzie z Pasją” skupia osoby zainteresowane rozwojem lokalnej społeczności i promocją twórczości artystycznej oraz rękodzielniczej. Celem organizacji jest wspieranie pasji i talentów mieszkańców regionu poprzez organizowanie wydarzeń kulturalnych, warsztatów i działań na rzecz aktywizacji społecznej.

Stowarzyszenie promuje lokalnych artystów, oferując im przestrzeń do zaprezentowania swoich dzieł i umiejętności. Organizuje także szkolenia, które pomagają twórcom doskonalić swój warsztat oraz nawiązywać współpracę z innymi organizacjami kulturalnymi. Dzięki tej działalności, stowarzyszenie przyczynia się do wzrostu świadomości o wartościach kulturowych regionu oraz integracji mieszkańców. Członkowie biorą udział w projektach edukacyjnych oraz kulturalnych, promujących dziedzictwo lokalne, rozwijających umiejętności twórcze i wspierających inicjatywy społeczne.

**Adres:** Mchawa 142, 38-606 Mchawa

Mail: [lpbaligrod@gmail.com](mailto:lpbaligrod@gmail.com)

**Więcej informacji:** [www.facebook.com/p/Stowarzyszenie-Ludzie-z-pasja-100069742762560](https://www.facebook.com/p/Stowarzyszenie-Ludzie-z-pasja-100069742762560)

## Stowarzyszenie „Zatwarnica”

Stowarzyszenie „Zatwarnica” działa na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Bieszczad, szczególnie tradycji związanych z rzemiosłem ludowym i kulturą wiejską. Organizacja angażuje się w organizowanie wydarzeń kulturalnych, wystaw i warsztatów, które edukują i integrują społeczność lokalną oraz promują twórczość artystyczną regionu.

Stowarzyszenie współpracuje z twórcami ludowymi i rzemieślnikami, wspierając ich w zachowywaniu tradycyjnych umiejętności i przekazywaniu ich młodszemu pokoleniom. W ramach swojej działalności organizuje różnorodne wydarzenia, które pozwalają na zaprezentowanie dorobku artystycznego



## Stowarzyszenie „Ludzie z Pasją”

Združenie „Ludia s vášňou” združuje ľudí, ktorí majú záujem o rozvoj miestnej komunity a podporu umeleckej a remeselnej tvorivosti. Cieľom organizácie je podporovať vaše a talenty obyvateľov regiónu organizovaním kultúrnych podujatí, workshopov a sociálno-aktivizačných činností.

Združenie podporuje miestnych umelcov tým, že im ponúka priestor na prezentáciu ich práce a zručností. Organizuje tiež školenia, ktoré pomáhajú umelcom zdokonaľovať sa v ich remesle a nadväzovať spoluprácu s inými kultúrnymi organizáciami. Prostredníctvom týchto aktivít združenie prispieva k zvyšovaniu povedomia o kultúrnych hodnotách regiónu a integrácii miestnych obyvateľov. Členovia sa zúčastňujú na vzdelávacích a kultúrnych projektoch, ktoré propagujú miestne dedičstvo, rozvíjajú tvorivé zručnosti a podporujú komunitné iniciatívy.

**Adresa:** Mchawa 142, 38-606 Mchawa

Mail: [lpbaligrod@gmail.com](mailto:lpbaligrod@gmail.com)

**Viac informácií:** [www.facebook.com/p/Stowarzyszenie-Ludzie-z-pasja-100069742762560](https://www.facebook.com/p/Stowarzyszenie-Ludzie-z-pasja-100069742762560)

## Stowarzyszenie „Zatwarnica”

Združenie „Zatwarnica” sa snaží chrániť a propagovať kultúrne dedičstvo Bieszczad, najmä tradície spojené s ľudovými remeslami a vidieckou kultúrou. Organizácia sa podieľa na organizovaní kultúrnych podujatí, výstav a workshopov, ktoré vzdelávajú a integrujú miestnu komunitu a podporujú umeleckú tvorivosť regiónu.

Združenie spolupracuje s ľudovými umelcami a remeselníkmi, podporuje ich pri zachovávaní tradičných zručností a ich odozdávaní mladším generáciám. V rámci svojej činnosti organizuje rôzne podujatia, ktoré predstavujú umeleckú tvorbu regiónu širšiemu publiku. Od roku 2009 sa v Zatwarnici organizuje



regionu szerszej publiczności. Od 2009 roku organizowane są kiermasze bojkowskie w Zatwarnicy, które nawiązują do lokalnych tradycji i promują regionalne produkty, takie jak pszczelarstwo, rękodzieło, wikliniarstwo, folklor oraz zbieractwo ziół. Kiermaszowi towarzyszą koncerty muzyczne i pokazy rękodzielnicze.

**Adres:** 38-713 Zatwarnica 13  
Kontakt: kalinownatanek@gmail.com

**Więcej informacji:** [www.facebook.com/p/Stowarzyszenie-Zatwarnica-100095173126672](https://www.facebook.com/p/Stowarzyszenie-Zatwarnica-100095173126672)

### Fundacja AEVIS

Fundacja AEVIS to organizacja non-profit działająca na Słowacji, której misją jest ochrona dzikiej przyrody, zachowanie wartości przyrodniczych i kulturowych oraz wspieranie rozwoju lokalnych społeczności. Działa od 2013 roku, kiedy to przekształciła się z Fundacji Zielona Nadzieja, która istniała od 1993 roku. Siedziba organizacji znajduje się w Sninie.

AEVIS angażuje się w szeroki wachlarz projektów, których celem jest harmonijny rozwój turystyki oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Organizacja wspiera lokalne społeczności, przedsiębiorców oraz twórców regionalnych produktów, promując zrównoważony rozwój w regionie.

Jednym z głównych działań Fundacji AEVIS jest prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej, które od 2023 roku koordynuje działania w regionie Poloniny, oferując usługi doradcze dla lokalnych samorządów i przedsiębiorstw. Fundacja aktywnie wspiera również lokalnych twórców i ich produkty.

AEVIS organizuje także projekty edukacyjne, takie jak „Badacze Wilczych Gór”, które obejmują wycieczki edukacyjne oraz szkolenia dla przewodników. Dodatkowo organizacja przyczynia się do rozwoju infrastruktury turystycznej, m.in. poprzez renowację szlaków rowerowych, oraz wspiera tradycyjne rzemiosło



Bojkovský jarmok, ktorý čerpá z miestnych tradícií a propaguje regionálne výrobky, ako sú včelárstvo, remeslá, prútené výrobky, folklór a zber bylín. Jarmok sprevádzajú hudobné koncerty a ukážky remesiel.

**Adresa:** 38-713 Zatwarnica 13  
Kontakt: kalinownatanek@gmail.com

**Viac informácií:** [www.facebook.com/p/Stowarzyszenie-Zatwarnica-100095173126672](https://www.facebook.com/p/Stowarzyszenie-Zatwarnica-100095173126672)

### Nadácia AEVIS

Nadácia AEVIS je nezisková organizácia pôsobiaca na Slovensku, ktorej poslaním je chrániť divokú prírodu, zachovávať prírodné a kultúrne hodnoty a podporovať rozvoj miestnych komunít. Pôsobí od roku 2013, keď sa transformovala z Nadácie Zelená nádej, ktorá existovala od roku 1993. Sídlo organizácie sa nachádza v Snine.

AEVIS sa podieľa na mnohých projektoch zameraných na harmonický rozvoj cestovného ruchu a ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva. Organizácia podporuje miestne komunity, podnikateľov a tvorcov regionálnych produktov, čím podporuje udržateľný rozvoj v regióne.

Jednou z hlavných aktivít Nadácie AEVIS je prevádzkovanie Turistického informačného centra, ktoré od roku 2023 koordinuje aktivity v regióne Poloniny a poskytuje poradenské služby miestnym orgánom a podnikateľom. Nadácia tiež aktívne podporuje miestnych umelcov a ich výrobky.

AEVIS organizuje aj projekty, ktoré zahŕňajú vzdelávacie výlety a školenia pre sprievodcov. Okrem toho organizácia prispieva k rozvoju turistickej infraštruktúry, a to aj prostredníctvom obnovy cyklotrás, a podporuje tradičné remeslá organizovaním podujatí na podporu miestnych remesiel a výrobkov.



poprzez organizację wydarzeń promujących lokalne rękodzieło i produkty.

**Adres:** ul. Rybnícka 3951, 069 01 Snina

Kontakt: +421 910 480 350

Mail: info@aevis.org

**Więcej informacji:** [www.aevis.org](http://www.aevis.org)

### Detská organizácia Fénix Snina

Detská organizácia Fénix Snina wspiera dzieci, młodzież i dorosłych w rozwijaniu pasji, zdobywaniu wiedzy i budowaniu relacji opartych na szacunku, solidarności i tolerancji. Celem organizacji jest kształtowanie odpowiedzialności, samodzielności oraz propagowanie wartości, takich jak prawda, przyjaźń, pracowitość, dobroczynność i ochrona przyrody.

Organizacja organizuje obozy, spotkania edukacyjne oraz warsztaty rzemieślnicze, w których uczestniczą dzieci i młodzież. Wspiera także lokalnych rzemieślników, integrując ich w wydarzenia, promując tradycyjne rzemiosło jako część edukacji młodego pokolenia. Fénix angażuje się również w działania mające na celu ochronę dziedzictwa kulturowego oraz rozwój turystyki przyrodniczej.

Projekt „Błękitna Chata” to jeden z kluczowych działań organizacji. Zrealizowany w ramach odnowy tradycyjnego, drewnianego domu we wsi Lodomírov, który teraz pełni funkcję interaktywnej pracowni garncarskiej i muzeum historii ceramiki. Zwiedzający mogą samodzielnie spróbować tworzenia ceramiki, a także poznać tradycyjne techniki garncarskie. Pracownia garncarska jest nie tylko miejscem edukacyjnym, ale również przestrzenią dla kreatywnej rekreacji.

**Adres:** Gagarinova 1559/4, 069 01 Snina

Kontakt: + 421 917 425 648

Mail: jozef@talarovic.sk

**Więcej informacji:** [www.snina.do-fenix.sk](http://www.snina.do-fenix.sk)



**Adresa:** 3951 Rybnícka ulica, 069 01 Snina

Kontakt: +421 910 480 350

Mail: info@aevis.org

**Viac informácií:** [www.aevis.org](http://www.aevis.org)

### Detská organizácia Fénix Snina

Detská organizácia Fénix Snina podporuje deti, mládež a dospelých v rozvíjaní záujmov, získavaní vedomostí a budovaní vzťahov založených na rešpekte, solidarite a tolerancii. Cieľom organizácie je formovať zodpovednosť, samostatnosť a podporovať hodnoty, ako sú pravda, priateľstvo, pracovitosť, dobročinnosť a ochrana prírody.

Organizácia organizuje tábory, vzdelávacie stretnutia a remeselné dielne, do ktorých sa zapájajú deti a mladí ľudia. Podporuje aj miestnych remeselníkov tým, že ich zapája do podujatí a propaguje tradičné remeslá ako súčasť vzdelávania mladej generácie. Fénix sa zapája aj do aktivít zameraných na ochranu kultúrneho dedičstva a rozvoj prírodného turizmu.

Projekt Modrá chyžka je jednou z kľúčových aktivít organizácie. Bol realizovaný v rámci obnovy tradičnej drevenice v obci Lodomírov, ktorá teraz slúži ako interaktívna hrnčiarska dielňa a múzeum histórie keramiky. Návštevníci si môžu sami vyskúšať výrobu keramiky a oboznámiť sa s tradičnými hrnčiarskymi technikami. Hrnčiarska dielňa je nielen vzdelávacím miestom, ale aj priestorom na tvorivý oddech.

**Adresa:** Gagarinova 1559/4, 069 01 Snina

Kontakt: + 421 917 425 648

Mail: jozef@talarovic.sk

**Viac informácií:** [www.snina.do-fenix.sk](http://www.snina.do-fenix.sk)

## Košiar, o.z.



Košiar, o.z. to organizacja, która została założona z myślą o ochronie tradycyjnego rzemiosła i jego popularyzacji wśród lokalnej społeczności oraz odwiedzających. Odgrywa istotną rolę w przybliżaniu unikalnej kultury i historii regionu, oferując tradycyjne doświadczenia ludowe i wspierając rozwój lokalnych talentów. Jednym z głównych celów organizacji jest poprawa warunków życia mieszkańców poprzez rozwój rzemiosła i uwydatnienie jego wartości w nowoczesnym kontekście.

Košiar organizuje warsztaty, wystawy oraz wydarzenia, które wspierają lokalnych rzemieślników, umożliwiając im zaprezentowanie swoich umiejętności i produktów. Organizacja umożliwia także odwiedzającym lepsze poznanie bogactwa tradycji ludowych, które są integralną częścią tożsamości kulturowej Polonin.

Działania Košiar, o.z. w Centrum Rzemiosła Topola obejmują edukację kulturalną i historyczną, co czyni to miejsce ważnym punktem na turystycznej mapie regionu. Centrum organizuje wydarzenia kulturalne i tradycyjne, dbając o to, by dziedzictwo Polonin było pielęgnowane i doceniane zarówno przez mieszkańców, jak i turystów.

Kluczowe projekty organizacji:

- Ratowanie łąk połonińskich – poprawa stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na terenie Połonińskiego Parku Narodowego o znaczeniu europejskim.
- Utworzenie Centrum Rzemiosła Topol – centrum wspierające rozwój lokalnego rzemiosła.
- Słomiany skarb – tradycyjne żniwa w Topolu – projekt łączący społeczność i przywracający tradycyjne rzemiosło w regionie.

**Adres:** Topoľa 69, Topoľa 06765

Kontakt: +421 904 841 460

Mail: kosiaroz@gmail.com

**Więcej informacji:** [www.facebook.com/kosiaroz](http://www.facebook.com/kosiaroz)

[www.kosiar.webnode.sk](http://www.kosiar.webnode.sk)

## Košiar, o.z.



Košiar, o.z. je organizácia, ktorá vznikla s cieľom chrániť tradičné remeslá a popularizovať ich medzi miestnou komunitou a návštevníkmi. Zohráva dôležitú úlohu pri približovaní jedinečnej kultúry a histórie regiónu, ponúka tradičné ľudové zázitky a podporuje rozvoj miestnych talentov. Jedným z hlavných cieľov organizácie je zlepšiť životné podmienky miestnych obyvateľov prostredníctvom rozvoja remesiel a vyzdvihnutia ich hodnoty v modernom kontexte.

Košiar organizuje workshopy, výstavy a podujatia, ktoré podporujú miestnych remeselníkov a umožňujú im prezentovať svoje zručnosti a výrobky. Organizácia tiež umožňuje návštevníkom dozvedieť sa viac o bohatstve ľudových tradícií, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou kultúrnej identity Polonín.

Aktivity Košiar, o.z. v Centre remesiel Topoľa zahŕňajú kultúrne a historické vzdelávanie, vďaka čomu je toto miesto dôležitým bodom na turistickej mape regiónu. Centrum organizuje kultúrne a tradičné podujatia, čím zabezpečuje, aby si dedičstvo Polonín vážili a oceňovali miestni obyvatelia aj turisti.

Kľúčové projekty organizácie:

- Záchrana Poloninských lúk – zlepšenie kultúrneho a prírodného dedičstva v Poloninskom národnom parku európskeho významu.
- Vytvorenie centra remesiel Topoľa – centra na podporu rozvoja miestnych remesiel.
- Slamený poklad – tradičná žatva v Topole – projekt, ktorého cieľom je spojiť komunitu a vrátiť do regiónu tradičné remeslá.

**Adresa:** Topoľa 69, Topoľa 06765

Kontakt: +421 904 841 460

Mail: kosiaroz@gmail.com

**Viac informácií:** [www.facebook.com/kosiaroz](http://www.facebook.com/kosiaroz)

[www.kosiar.webnode.sk](http://www.kosiar.webnode.sk)



## ■ Przykłady dobrych praktyk

### Bieszczadzkie Centrum Dziedzictwa Kulturowego „Fanto”

Bieszczadzkie Centrum Dziedzictwa Kulturowego „Fanto” to instytucja samorządowa działająca przy Powiecie Bieszczadzkim, zlokalizowana w historycznym budynku dawnej rafinerii „Fanto”. Centrum stanowi przestrzeń poświęconą ochronie, promocji i odnowie dziedzictwa kulturowego Bieszczadów, łączącą tradycję z nowoczesnością w wyjątkowy sposób.

Misją Centrum jest zachowanie bieszczadzkiej kultury, jej twórcza reinterpretacja oraz stworzenie miejsca dialogu między przeszłością a przyszłością. Regularnie organizowane warsztaty, wykłady, wystawy i pokazy pozwalają zarówno mieszkańcom, jak i turystom zgłębić bogactwo historii oraz tradycji regionu. Centrum dysponuje nowoczesnie wyposażonymi salami konferencyjnymi oraz przestrzeniami wystawienniczymi i multimedialnymi, które umożliwiają realizację różnorodnych projektów. Instytucja oferuje także warsztaty edukacyjne w zakresie historii, sztuki, rzemiosła oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Przestrzeń jest otwarta zarówno dla miłośników dawnych rzemiosł, jak i osób zainteresowanych nowoczesnym podejściem do kultury.

W planach Centrum znajduje się rozwój plenerowych ekspozycji, które obejmą lokalną rzeźbę, szybowce, samoloty oraz wystawy poświęcone pierwotnej funkcji budynku – eksploatacji ropy naftowej i gazu.

**Adres:** Kolejowa 2, 38-700 Ustrzyki Dolne

Kontakt: +48 530 972 448

Mail: kontakt@bcdk.pl

**Więcej informacji: [www.bcdk.pl](http://www.bcdk.pl)**



## ■ Příklady osvedčených postupov

### Bieszczadzkie Centrum Dziedzictwa Kulturowego „Fanto”

Bieszczadzkie Centrum Dziedzictwa Kulturowego „Fanto” je samosprávna inštitúcia pôsobiaca v Bieszczadskom okrese, ktorá sa nachádza v historickej budove bývalej rafinérie „Fanto”. Centrum je priestorom určeným na ochranu, propagáciu a obnovu kultúrneho dedičstva Bieszczadov, ktoré jedinečným spôsobom spája tradície s moderným prístupom.

Poslaním centra je zachovávať bieszczadskú kultúru, jej kreatívnu reinterpretáciu a vytvárať miesto dialógu medzi minulosťou a budúcnosťou. Pravidelne organizované workshopy, prednášky, výstavy a prehliadky umožňujú miestnym obyvateľom aj turistom spoznávať bohatú históriu a tradície regiónu. Centrum disponuje modernými konferenčnými miestnosťami, ako aj výstavnými a multimedialnými priestormi, ktoré umožňujú realizáciu najrôznejších projektov. Inštitúcia ponúka aj vzdelávacie semináre o histórii, umení, remeslách a ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva. Priestor je otvorený tak milovníkom starých remesiel, ako aj záujemcom o moderný prístup ku kultúre.

Plány centra zahŕňajú vytvorenie vonkajších expozícií, ktoré budú zahŕňať miestne sochy, klzáky, lietadlá a výstavy o pôvodnej funkcii budovy – ťažbe ropy a zemného plynu.

**Adresa:** Kolejowa 2, 38-700 Ustrzyki Dolne

Kontakt: +48 530 972 448

Mail: kontakt@bcdk.pl

**Viac informácií: [www.bcdk.pl](http://www.bcdk.pl)**



## Bieszczadzki Festiwal Sztuk

Bieszczadzki Festiwal Sztuk to wydarzenie, które odbywa się od 2015 roku w sierpniu w miejscowości Czarna, na stadionie sportowym. Podczas festiwalu organizowane są pokazy bieszczadzkiego rękodzieła, warsztaty rękodzielnicze, takie jak garn-carstwo, wikliniarstwo, kowalstwo artystyczne, ręczne szycie, ozdabianie, czy czerpanie papieru. W ramach wydarzenia odbywa się również giełda produktów lokalnych oraz koncerty.

Dodatkowo, organizowane są spotkania z autorami książek o tematyce bieszczadzkiej oraz wycieczki prezentujące atrakcje turystyczne gminy Czarna. Festiwal jest okazją do promowania tradycji, rzemiosła i kultury Bieszczad, łącząc mieszkańców, turystów oraz twórców lokalnych w wyjątkowy sposób.

**Kontakt:** +48 605 055 454

**Więcej informacji:** [www.facebook.com/BieszczadzkiFestiwalSztuk](http://www.facebook.com/BieszczadzkiFestiwalSztuk)

## Bieszczadzka Szkoła Rzemiosła

Bieszczadzka Szkoła Rzemiosła to unikalna placówka zlokalizowana w zabytkowej szkole z początku XX wieku w Uhercach Mineralnych. Szkoła oferuje uczestnikom możliwość zgłębienia dawnych rzemiosł poprzez praktyczne warsztaty, takie jak toczenie garnków, kaligrafowanie według zasad przedwojennej sztuki pisania czy wypiek tradycyjnych proziaków w wiejskim piecu.

Szkoła dysponuje przestrzenią o powierzchni blisko 400 m<sup>2</sup>, gdzie nowoczesne środki wystawiennicze wspierają proces odkrywania i nauki tradycyjnych rzemiosł. Na szczególną uwagę zasługuje klasa na strychu, dawniej mieszkanie nauczyciela, obecnie zaadaptowana na nowoczesną salę audiowizualną. To właśnie tam uczestnicy przenoszą się w czasie, poznając historię bieszczadzkich rzemiosł dzięki multimedialnej prezentacji.

Po wprowadzeniu do historii regionu, uczestnicy wyruszają do kolejnych przestrzeni, takich jak kancelaria, piekarnia, klasa



## Bieszczadzki Festiwal Sztuk

Bieszczadzki Festiwal Sztuk je podujatie, ktoré sa koná od roku 2015 v auguste v Czarnej na športovom štadióne. Počas festivalu sa konajú ukážky bieszczadských remesiel, remeselnícke dielne, ako sú hrnčiarstvo, prútkárstvo, umelecké kováčstvo, ručné šitie, zdobenie alebo papierové ručné práce. Súčasťou podujatia je aj burza miestnych výrobkov a koncerty.

Okrem toho sa organizujú stretnutia s autormi kníh s bieszczadskou tematikou a prehliadky turistických atrakcií Gminy Czarna. Festival je príležitosťou na propagáciu tradícií, remesiel a kultúry Bieszczadov a jedinečným spôsobom spája obyvatelov, turistov a miestnych umelcov.

**Kontakt:** +48 605 055 454

**Viac informácií:** [www.facebook.com/BieszczadzkiFestiwalSztuk](http://www.facebook.com/BieszczadzkiFestiwalSztuk)

## Bieszczadzka Szkoła Rzemiosła

Bieszczadzka Szkoła Rzemiosła je jedinečné zariadenie, ktoré sa nachádza v historickej škole zo začiatku 20. storočia v Uherciach Mineralnych. Škola ponúka účastníkom možnosť spoznať staré remeslá prostredníctvom praktických workshopov, ako je napríklad valcovanie hrncov, kaligrafia podľa zásad predvojnového umenia písania alebo pečenie tradičného pečiva v dedinskej peci.

Škola disponuje priestorom s rozlohou takmer 400 m<sup>2</sup>, kde moderné výstavné prostriedky podporujú proces objavovania a učenia sa tradičným remeslám. Osobitnú pozornosť si zaslúži učebňa v podkroví, pôvodne byt učiteľa, ktorý je teraz prerobený na modernú audiovizuálnu miestnosť. Práve v nej sa účastníci prenesú do minulosti a prostredníctvom multimedialnej prezentácie sa dozvedia o histórii bieszczadských remesiel.

Po zoznámení sa s históriou regiónu sa účastníci vydajú do ďalších priestorov, ako je kancelária, pekáreň, kaligrafická trie-



kaligrafii i garncarnia, gdzie samodzielnie wykonują różnorodne prace. Każda z tych klas jest wyposażona w interaktywne aplikacje, które umożliwiają sprawdzenie wiedzy o regionie, a także wysyłanie elektronicznych pocztówek.

**Adres:** 38-623 Uherce Mineralne 137

Kontakt: +48 570 770 135

Mail: [biuro@ginacezawody.pl](mailto:biuro@ginacezawody.pl)

**Więcej informacji:** [www.ginacezawody.pl/pl](http://www.ginacezawody.pl/pl)

### Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie

Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie łączy tradycję z nowoczesnością, prezentując bogate dziedzictwo szklarskie regionu. Krosno, znane jako „miasto szkła”, od wieków słynie z wyrobu szkła artystycznego i użytkowego. Centrum stanowi jedyne w Polsce interaktywne muzeum poświęcone tej tematyce, oferując odwiedzającym możliwość odkrycia fascynującego świata szklarskiego rzemiosła.

W Centrum można nie tylko podziwiać imponujące ekspozycje, ale także zobaczyć procesy związane z tworzeniem szkła. W ramach pokazów na żywo mistrzowie szklarscy prezentują techniki dmuchania, formowania i zdobienia szkła. Uczestnicy mają również okazję spróbować swoich sił w pracy ze szkłem, tworząc unikalne pamiątki, takie jak dekoracje czy małe wyroby szklane.

Wystawy obejmują zarówno historyczne, jak i współczesne dzieła ze szkła, w tym prace znanych artystów oraz tradycyjne formy użytkowe. W budynku znajdują się także pracownie warsztatowe oraz przestrzeń edukacyjna.

**Adres:** ul. Blich 2, 38-400, Krosno

Kontakt: + 48 13 43 635 68

Mail: [biuro@miastoszkla.pl](mailto:biuro@miastoszkla.pl)

**Więcej informacji:** [www.miastoszkla.pl](http://www.miastoszkla.pl)



da a hrnčiarška dielňa, kde si sami vyrobia rôzne diela. Každá z týchto učební je vybavená interaktívnymi prvkami na overenie ich vedomostí o regióne, ako aj na posielanie elektronických pohľadníc.

**Adresa:** 38-623 Uherce Mineralne 137

Kontakt: +48 570 770 135

Mail: [biuro@ginacezawody.pl](mailto:biuro@ginacezawody.pl)

**Viac informácií:** [www.ginacezawody.pl/pl](http://www.ginacezawody.pl/pl)

### Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie

Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie spája tradíciu s modernými trendami a predstavuje bohaté sklárske dedičstvo regiónu. Krosno, známe ako „mesto skla”, je už po stáročia známe výrobou umeleckého a úžitkového skla. Centrum je jediným interaktívnym múzeom v Poľsku venovaným tejto téme a ponúka návštevníkom možnosť objavovať fascinujúci svet sklárskeho remesla.

V centre môžu návštevníci nielen obdivovať pôsobivé expozície, ale aj vidieť procesy výroby skla. V rámci živých ukážok predvádzajú sklárski majstri techniky fúkania, tvarovania a zdobenia skla. Účastníci majú tiež možnosť vyskúšať si prácu so sklom a vytvoriť si jedinečné suveníry, ako sú dekorácie alebo drobné sklenené výrobky.

Výstavy zahŕňajú historické aj súčasné diela zo skla vrátane diel známych umelcov a tradičných úžitkových výrobkov. V budove sa nachádzajú aj dielne a vzdelávacie priestory.

**Adresa:** Ulica Blich 2, 38-400, Krosno

Kontakt: + 48 13 43 635 68

Mail: [biuro@miastoszkla.pl](mailto:biuro@miastoszkla.pl)

**Viac informácií:** [www.miastoszkla.pl](http://www.miastoszkla.pl)



## Karpacki Uniwersytet Ludowy

Inicjatywa edukacyjna realizowana przez Fundację Instytut Regionalny. Celem Karpackiego Uniwersytetu Ludowego jest wsparcie edukacji nieformalnej na pograniczu polsko-słowacko-ukraińskim. Skupia się on na rozwijaniu kompetencji społecznych i obywatelskich, wspieraniu kreatywności mieszkańców regionu oraz budowaniu uznania dla umiejętności zdobywanych poza tradycyjnym systemem edukacji. Uniwersytet pełni także rolę platformy współpracy między Fundacją, lokalnymi liderami, organizacjami obywatelskimi i szkołami, a jego misją jest popularyzacja i ochrona dziedzictwa kulturowego pogranicza Karpat.

W ramach swojej działalności Karpacki Uniwersytet Ludowy oferuje różnorodne formy edukacji nieformalnej, takie jak warsztaty rzeźbiarskie, ceramiczne, zielarskie czy tkackie, które mają na celu popularyzację tradycyjnych technik i umiejętności charakterystycznych dla regionu karpackiego. Ponadto, Uniwersytet organizuje słuchowiska karpackie, czyli wykłady online i nagrania dotyczące obrzędowości, kuchni, wierzeń, muzyki oraz architektury Bojków i Łemków, dawnych mieszkańców Bieszczad. Siedziba Uniwersytetu mieści się w Bystrym, w gminie Baligród.

**Adres:** Bystre 39  
38-606 Baligród

**Więcej informacji:** [www.institutregionalny.eu/universytet](http://www.institutregionalny.eu/universytet)



## Karpacki Uniwersytet Ludowy

Vzdelávacia iniciatíva realizovaná Nadáciou regionálneho inštitútu. Cieľom Karpatskej ľudovej univerzity je podpora neformálneho vzdelávania na poľsko-slovensko-ukrajinskom pohraničí. Zameriava sa na rozvoj sociálnych a občianskych kompetencií, podporu kreativity obyvateľov regiónu a budovanie uznania pre zručnosti získané mimo tradičného vzdelávacieho systému. Univerzita funguje aj ako platforma pre spoluprácu medzi nadáciou, miestnymi lídrami, občianskymi organizáciami a školami a jej poslaním je popularizovať a chrániť kultúrne dedičstvo karpatského pohraničia.

V rámci svojej činnosti Karpatská ľudová univerzita ponúka rôzne formy neformálneho vzdelávania, ako sú workshopy v oblasti sochárstva, keramiky, bylinkárstva alebo tkania, ktorých cieľom je popularizovať tradičné techniky a zručnosti špecifické pre karpatský región. Okrem toho univerzita organizuje karpatské rozhlasové hry, t. j. online prednášky a nahrávky o rituáloch, kuchyni, viere, hudbe a architektúre Bojkov a Lemkov, bývalých obyvateľov Bieszczadov. Univerzita sídli v Bystrom v obci Bali-gród.

**Adresa:** Bystre 39  
38-606 Baligród

**Viac informácií:** [www.institutregionalny.eu/universytet](http://www.institutregionalny.eu/universytet)



## Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, znane również jako sanocki skansen, to największe i jedno z najważniejszych muzeów tego typu w Polsce. Zlokalizowane na malowniczym terenie o powierzchni ponad 38 hektarów, muzeum prezentuje unikalny zbiór zabytków architektury drewnianej i tradycyjnej kultury ludowej regionu Karpat.

Muzeum zostało podzielone na sektory tematyczne, które odzwierciedlają różnorodność etnograficzną regionu. Zwiedzający mają możliwość poznania życia i kultury grup etnicznych zamieszkujących te tereny, w tym Bojków, Łemków, Pogórzan oraz Dolinian. Na terenie skansenu znajdują się starannie odtworzone gospodarstwa wiejskie, warsztaty rzemieślnicze, karczmy, szkoły oraz kościoły i cerkwie, które wiernie oddają klimat dawnych czasów.

Jednym z najbardziej wyjątkowych obiektów muzeum jest sektor miejski, w którym odtworzono fragment galicyjskiego miasteczka z przełomu XIX i XX wieku. Znajdują się tu m.in. zakłady rzemieślnicze, apteka, poczta, sklep kolonialny oraz warsztat fotograficzny, co pozwala odwiedzającym przenieść się w czasie i poczuć atmosferę tamtej epoki.

Muzeum organizuje liczne wydarzenia kulturalne, warsztaty oraz pokazy tradycyjnych rzemiosł, takich jak tkactwo, garniarstwo czy kowalstwo. Odbywają się tu również festiwale folklorystyczne, wystawy oraz lekcje muzealne, które przybliżają historię i kulturę regionu.

**Adres:** ul. Rybickiego 3, 38-500 Sanok

Kontakt: +48 13 463 09 04, +48 13 463 09 34, +48 13 463 53 81

Mail: sekretariat@skansensanok.pl

**Więcej informacji:** [www.skansen.mblsanok.pl](http://www.skansen.mblsanok.pl)



## Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, známe aj ako skanzen v Sanoku, je najväčším a jedným z najvýznamnejších múzeí svojho druhu v Poľsku. Múzeum sa nachádza na malebnej ploche viac ako 38 hektárov a predstavuje jedinečnú zbierku drevenej architektúry a tradičnej ľudovej kultúry karpatského regiónu.

Múzeum je rozdelené do tematických sektorov, ktoré odrážajú etnografickú rozmanitosť regiónu. Návštevníci majú možnosť zoznámiť sa so životom a kultúrou etnických skupín, ktoré obývali túto oblasť, vrátane Bojkov, Lemkov, Fojtov a Dolincov. V skanzene sa nachádzajú starostlivo zrekonštruované vidiecke farmy, remeselnícke dielne, hostince, školy, ako aj kostoly a pravoslávne chrámy, ktoré verne odrážajú atmosféru starých čias.

Jedným z najunikátnejších objektov múzea je mestský sektor, ktorý predstavuje fragment galícijského mesta z prelomu 19. a 20. storočia. Nachádzajú sa tu okrem iného remeselnícke dielne, lekáreň, pošta, koloniálny obchod a fotografická dielňa, ktoré umožňujú návštevníkom vrátiť sa v čase a pociťiť atmosféru tej doby.

Múzeum organizuje množstvo kultúrnych podujatí, workshopov a ukážok tradičných remesiel, ako je tkanie, hrnčiarstvo a kováčstvo. Konajú sa tu aj folklórne festivaly, výstavy a muzeálne lekcie, ktoré približujú históriu a kultúru regiónu.

**Adresa:** Rybickiego 3, 38-500 Sanok

Kontakt: +48 13 463 09 04, +48 13 463 09 34, +48 13 463 53 81

Mail: sekretariat@skansensanok.pl

**Viac informácií:** [www.skansen.mblsanok.pl](http://www.skansen.mblsanok.pl)



## Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej

Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej nawiązuje do tradycji oświatowych tzw. „szkół dla życia” Mikołaja Fryderyka Seweryna Grundtviga, duńskiego pastora, filozofa, poety, historyka i działacza społecznego. Uniwersytet promuje rozwój osobisty i zawodowy w dziedzinie rzemiosła artystycznego, koncentrując się na takich technikach jak ceramika, tkactwo, witraż czy ikonografia.

Kluczowe miejsce w działalności Uniwersytetu zajmuje dwuletni kurs rękodzieła artystycznego, który jest prowadzony nieprzerwanie od 1986 roku – najpierw przez Uniwersytet Ludowy we Wzdowie, a następnie przez Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego, będący kontynuacją tej tradycji. Program kursu oparty jest na praktycznych warsztatach oraz wykładach, obejmujących nie tylko naukę tradycyjnych technik rękodzielniczych, ale również rozwijanie kreatywności oraz wiedzy z zakresu historii sztuki i etnografii.

Uniwersytet prowadzi również egzaminy czeladnicze i mistrzowskie, co czyni go unikalną instytucją w skali kraju. Jego misją jest nie tylko kultywowanie lokalnego dziedzictwa, ale także inspirowanie do poszukiwania nowych form ekspresji artystycznej oraz wspieranie aktywności społeczno-kulturalnej.

**Adres:** Wola Sękowa 37, 38-505 Bukowsko  
Kontakt: +48 608 574 540  
Mail: [uniwersytetludowy@uniwlud.pl](mailto:uniwersytetludowy@uniwlud.pl)  
**Więcej informacji:** [www.www.uniwlud.pl](http://www.www.uniwlud.pl)



## Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej

Uniwersytet Ludowy Rzemiosła Artystycznego w Woli Sękowej nadväzuje na vzdelávacie tradície takzvaných „škôl života” Nicolausa Fredericka Severina Grundtviga, dánskeho pastora, filozofa, básnika, historika a sociálneho aktivistu. Univerzita podporuje osobnostný a profesionálny rozvoj v oblasti umenia a remesiel so zameraním na techniky ako je keramika, tkanie, vitráže alebo ikonografia.

Kľúčové miesto v činnosti univerzity má dvojročný kurz remesiel, ktorý sa nepretržite realizuje od roku 1986 - najprv na Ľudovej univerzite vo Wzdóve a potom na Univerzite ľudových remesiel, ktorá v tejto tradícii pokračuje. Program kurzu je založený na praktických workshopoch a prednáškach, ktoré zahŕňajú nielen výučbu tradičných remeselných techník, ale aj rozvoj kreativity a poznatkov z dejín umenia a etnografie.

Univerzita tiež vykonáva skúšky pre učňov a majstrov, čo z nej robí jedinečnú inštitúciu v krajine. Jej poslaním je nielen kultivovať miestne dedičstvo, ale aj inšpirovať k hľadaniu nových foriem umeleckého prejavu a podporovať spoločensko-kultúrne aktivity.

**Adresa:** Wola Sękowa 37, 38-505 Bukowsko  
Kontakt: +48 608 574 540  
Mail: [uniwersytetludowy@uniwlud.pl](mailto:uniwersytetludowy@uniwlud.pl)  
**Viac informácií:** [www.www.uniwlud.pl](http://www.www.uniwlud.pl)



## Dobry DzeKa

Dobry DzeKa to festival rzemiosla organizowany w Sninie przez DzeKa zdruzenie remeselnikov we wspolpracy z lokalnymi samorzadami. Slovo „DzeKa” w dialektie wschodnio-slowackim oznacza „nastrój”, a dla czlonkow stowarzyszenia symbolizuje rowniez chęć tworzenia. Festival ma na celu ozywienie tradycji, przyblizenie mieszkancom Sniny i turystom ciekawego rękodzieła oraz organizowanie różnorodnych wydarzeń i zajęć, które wzbogacają lokalną kulturę.

**Więcej informacji: [www.facebook.com/profile.php?id=61558243109770](http://www.facebook.com/profile.php?id=61558243109770)**

## Jarmok Mesta Stropkov

Jarmok Mesta Stropkov to jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalno-handlowych w Stropkowie, organizowane od ponad 25 lat. Jarmark przyciąga zarówno mieszkańców regionu, jak i turystów, oferując wyjątkową atmosferę, bogaty program artystyczny oraz szeroki wybór lokalnych produktów.

Podczas wydarzenia na stoiskach prezentowane są wyroby rzemieślnicze, tradycyjne produkty spożywcze, tekstylia oraz pamiątki, które odzwierciedlają regionalne tradycje. Ważnym punktem jarmarku są pokazy ludowych technik rzemieślniczych oraz występy artystyczne – od koncertów zespołów folklorystycznych po prezentacje współczesnych form sztuki.

Dla dzieci organizowane są atrakcje takie jak gry, zabawy oraz warsztaty kreatywne. Jarmark stanowi także doskonałą okazję do skosztowania lokalnej kuchni, w tym tradycyjnych potraw przygotowywanych według dawnych receptur.



## Dobrá DzeKa

Dobrá DzeKa je festival remesiel, ktorý v Snine organizuje združenie DzeKa združenie remeselníkov v spolupráci s miestnymi úradmi. Slovo „DzeKa” vo východoslovenskom nárečí znamená „nálada” a pre členov združenia symbolizuje aj chuť tvoriť. Cieľom festivalu je oživiť tradície, priblížiť Sninčanom a turistom zaujímavé remeslá a organizovať rôzne podujatia a aktivity, ktoré obohatia miestnu kultúru.

**Viac informácií: [www.facebook.com/profile.php?id=61558243109770](http://www.facebook.com/profile.php?id=61558243109770)**

## Jarmok Mesta Stropkov

Jarmok Mesta Stropkov je jedným z najvýznamnejších kultúrnych a obchodných podujatí v Stropkove, ktoré sa organizuje už viac ako 25 rokov. Jarmok priťahuje miestnych obyvateľov aj turistov, ponúka jedinečnú atmosféru, bohatý umelecký program a široký výber miestnych výrobkov.

Počas podujatia sa v stánkoch prezentujú remeselné výrobky, tradičné potraviny, textilné výrobky a suveníry, ktoré odrážajú regionálne tradície. Dôležitým bodom programu sú ukážky ľudových remeselných techník a umelecké vystúpenia – od koncertov folklórnych skupín až po prezentácie súčasných foriem umenia.

Pre deti sú pripravené atrakcie ako hry, aktivity a tvorivé dielne. Veľtrh je tiež vynikajúcou príležitosťou na ochutnávku miestnej kuchyne vrátane tradičných jedál pripravovaných podľa starých receptov.



Jarmok Mesta Stropkov to przestrzeń, w której kultura i historia regionu łączą się z nowoczesnymi formami spędzania czasu, co sprawia, że wydarzenie to jest wyjątkowym punktem w życiu społeczności lokalnej.

**Więcej informacji: [www.sp21.sk/a/21847/mesto-stropkov-pozywa-na-28-rocnik-stropkovskeho-jarmoku-jeho-sucastou-budu-aj-atraktivne-sprievodne-podujatia](http://www.sp21.sk/a/21847/mesto-stropkov-pozywa-na-28-rocnik-stropkovskeho-jarmoku-jeho-sucastou-budu-aj-atraktivne-sprievodne-podujatia)**

### Medzilaborce Jarmok

Medzilaborce Jarmok to coroczne wydarzenie organizowane w miejscowości Medzilaborce na Słowacji, które przyciąga zarówno mieszkańców, jak i turystów z całego regionu. Jarmok jest doskonałą okazją do zapoznania się z lokalnym rękodziełem, rzemiosłem oraz produktami spożywczymi, a także pełni rolę ważnej platformy promującej tradycje i kulturę regionu.

W trakcie jarmarku odwiedzający mogą podziwiać występy folklorystyczne, koncerty lokalnych zespołów oraz pokazy tradycyjnych technik rzemieślniczych, takich jak tkactwo, garniarstwo czy wyplatanie koszy. Ponadto, na gości czekają liczne atrakcje zarówno dla dzieci, jak i dorosłych, stoiska z regionalnymi specjalami kulinarnymi oraz bogaty program artystyczny.

Medzilaborce Jarmok stanowi także przestrzeń spotkań lokalnej społeczności, sprzyjając wymianie doświadczeń i integracji. Dzięki wyjątkowej atmosferze i różnorodności oferowanych atrakcji, wydarzenie to jest nieodłącznym elementem kalendarza kulturalnego regionu.



Jarmok Mesta Stropkov je priestorom, kde sa spája kultúra a história regiónu s modernými formami zábavy, čím sa toto podujatie stáva jedinečným bodom v živote miestnej komunity.

**Viac informácií: [www.sp21.sk/a/21847/mesto-stropkov-pozywa-na-28-rocnik-stropkovskeho-jarmoku-jeho-sucastou-budu-aj-atraktivne-sprievodne-podujatia](http://www.sp21.sk/a/21847/mesto-stropkov-pozywa-na-28-rocnik-stropkovskeho-jarmoku-jeho-sucastou-budu-aj-atraktivne-sprievodne-podujatia)**

### Medzilaborský jarmok

Medzilaborský jarmok je podujatie, ktoré sa každoročne koná v obci Medzilaborce na Slovensku a priťahuje miestnych obyvateľov aj turistov z celého regiónu. Jarmok je výbornou príležitosťou na zoznámenie sa s miestnymi remeselnými výrobkami, ručnými prácami a potravinami a slúži ako dôležitá platforma na propagáciu tradícií a kultúry regiónu.

Počas jarmoku sa návštevníci môžu tešiť na folklórne vystúpenia, koncerty miestnych kapiel a ukážky tradičných remeselných techník, ako je tkanie, hrnčiarstvo a pletenie košíkov. Okrem toho je tu množstvo atrakcií pre deti aj dospelých, stánky s regionálnymi kulinárskymi špecialitami a bohatý umelecký program.

Jarmok Medzilaborce poskytuje aj priestor na stretávanie sa miestnej komunity, čím podporuje výmenu skúseností a integráciu. Vďaka svojej jedinečnej atmosfére a rôznorodnej ponuke atrakcií je podujatie neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho kalendára regiónu.



## Muzeum Kultury Ukraińskiej w Svidniku

Muzeum Kultury Ukraińskiej to najstarsze narodowe muzeum specjalistyczne na Słowacji, które dokumentuje rozwój kulturowo-historyczny i społeczno-gospodarczy Ukraińców w tym kraju. Założone w 1956 roku w Preszowie, muzeum od 1958 roku jest częścią Muzeum Regionalnego w Preszowie jako jego oddział ukraiński. Muzeum organizuje wydarzenia i zaprasza rzemieślników do prezentacji swoich prac, umożliwiając zwiedzającym bezpośrednie spotkanie z twórczością ludową.

**Adres:** Centrálna 258, 089 01 Svidník

Kontakt: +421 54 245 1002, +421 907 584 287

Mail: jaroslav.dzoganik@snm.sk

**Więcej informacji:** [www.snm.sk/muzea-snm/muzeum-ukrajinskej-kultury/muzeum-ukrajinskej-kultury/o-muzeu](http://www.snm.sk/muzea-snm/muzeum-ukrajinskej-kultury/muzeum-ukrajinskej-kultury/o-muzeu)



## Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku

Múzeum ukrajinskej kultúry je najstaršie národné špecializované múzeum na Slovensku, ktoré dokumentuje kultúrny, historický a sociálno-ekonomický vývoj Ukrajincov v krajine. Múzeum bolo založené v roku 1956 v Prešove a od roku 1958 je súčasťou Krajského múzea v Prešove ako jeho ukrajinská pobočka. Múzeum organizuje podujatia a pozýva remeselníkov, aby prezentovali svoju tvorbu, čím umožňuje návštevníkom priame stretnutie s ľudovým umením.

**Adresa:** Centrálna 258, 089 01 Svidník

Kontakt: +421 54 245 1002, +421 907 584 287

E-mail: jaroslav.dzoganik@snm.sk

**Viac informácií:** [www.snm.sk/muzea-snm/muzeum-ukrajinskej-kultury/muzeum-ukrajinskej-kultury/o-muzeu](http://www.snm.sk/muzea-snm/muzeum-ukrajinskej-kultury/muzeum-ukrajinskej-kultury/o-muzeu)





### **Podduklianske osvetové stredisko (Poduliańskie Centrum Świadomości)**

Podduklianske osvetové stredisko to oárodek kultury, który poprzez swoją pracownię rzemiosła ludowego promuje tradycyjne formy rzemiosła oraz techniki, które kiedyś były powszechnie stosowane w regionie Poddukla. Centrum organizuje kreatywne warsztaty i kursy, podczas których uczestnicy uczą się m.in. technik garncarskich, tekstylnych, koszykarskich czy malarskich. Działalność edukacyjna prowadzona jest nie tylko w siedzibie oárodka, ale także w szkołach, urzędach gminnych oraz na życzenie w placówkach pomocy społecznej, co umożliwia szerzenie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.

**Adres:** Sovietskykh hrdinov 160/74

089 01 Svidník

Kontakt: +421 54 7521507, +421 54 7521068

**Więcej informacji:** [www.osveta.sk/11299/dielna-remesiel](http://www.osveta.sk/11299/dielna-remesiel)



### **Podduklianske osvetové stredisko**

Podduklianske osvetové stredisko je kultúrne stredisko, ktoré prostredníctvom dielne ľudových remesiel propaguje tradičné formy remesiel a techník, ktoré boli kedysi bežné v Podduklianskom regióne. Stredisko organizuje tvorivé dielne a kurzy, na ktorých sa účastníci okrem iného učia hrnčiarstvu, textilným, košíkárskym či maliarskym technikám. Vzdelávacie aktivity sa realizujú nielen v priestoroch centra, ale aj v školách, na obecnych úradoch a na požiadanie aj v zariadeniach sociálnej starostlivosti, čím sa šíria poznatky o regionálnom kultúrnom dedičstve.

**Adresa:** Sovietskykh hrdinov 160/74

089 01 Svidník

Kontakt: +421 54 7521507, +421 54 7521068

**Viac informácií:** [www.osveta.sk/11299/dielna-remesiel](http://www.osveta.sk/11299/dielna-remesiel)





## Partnerzy projektu / Partneri projektu:



FUNDACJA  
INSTYTUT  
REGIONALNY

### Fundacja Instytut Regionalny

Bystre 39, 38-606 Baligród, Polska

Adres do korespondencji:

Rynek 16/1, 35-064 Rzeszów, Polska

+48 17 850 01 87

[instytut.regionalny.fundacja@gmail.com](mailto:instytut.regionalny.fundacja@gmail.com)

[www.instytutregionalny.eu](http://www.instytutregionalny.eu)



TAKE  
NAŠE

### Take naše, občianske združenie

J. Záborského 2319/10A

Veľký Šariš 082 21, Slovensko

+421 944 570 252

[info@takenase.org](mailto:info@takenase.org)

[www.takenase.org](http://www.takenase.org)

Egzemplarz bezpłatny / Bezplatná kópia

ISBN: 978-83-959917-7-6